

T.C.
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ EĞİTİMİ, PROJE VE ŞANTIYE
YÖNETİMLERİNDE MESLEKİ ETİK SORUNLARIN YAPI HASARLARINA
ETKİLERİ, ETİK FARKINDALIĞIN OLUŞTURULMASI

Mustafa YAVUZ
YÜKSEK LİSANS TEZİ
İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı

Eylül-2019
KONYA
Her Hakkı Saklıdır

TEZ KABUL VE ONAYI

MUSTAFA YAVUZ tarafından hazırlanan “İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ EĞİTİMİ, PROJE VE ŞANTIYE YÖNETİMLERİNDE MESLEKİ ETİK SORUNLARININ YAPI HASARLARINA ETKİLERİ, ETİK FARKINDALIĞININ OLUŞTURULMASI” adlı tez çalışması 09.09.2019 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri tarafından oy birliği ile Konya Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Başkan

Doç. Dr. M. Tolga ÇÖĞÜRCÜ

Danışman

Prof. Dr. Mehmet KAMANLI

Üye

Dr. Öğr. Üyesi F. Süleyman BALIK

İmza

.....
.....
.....

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Prof. Dr. Hakan KARABÖRK
Enstitü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.

Mustafa YAVUZ
Tarih: 09.09.2019

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ EĞİTİMİ, PROJE VE ŞANTIYE YÖNETİMLERİNDE MESLEKİ ETİK SORUNLARIN YAPI HASARLARINA ETKİLERİ, ETİK FARKINDALIĞIN OLUŞTURULMASI

Mustafa YAVUZ

**Konya Teknik Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı**

Danışman: Prof. Dr. Mehmet KAMANLI

2019, 100 Sayfa

Jüri

**Danışmanın Prof. Dr. Mehmet KAMANLI
Doç. Dr. Mustafa Tolga ÇÖĞÜRCÜ
Dr. Öğr. Üyesi Fatih Süleyman BALIK**

Ülkemizin gelişimine katkı sağlayan, en önemli meslek dallarından biri de hiç şüphesiz ki inşaat mühendisliğidir. İnşaat mühendisliği bölümünden mezun olan bireyler; özel ve kamu sektörlerinde yönetici/idareci rollerini taşımakla birlikte, uygulama sahalarında da etkinlik göstermektedirler.

Mesleğini icra eden her kademedeki inşaat mühendisinin etik ilkelerden uzaklaşması sebebi ile yapılarda hasarlar oluşmaktadır. Oluşan yapı hasarlarının bazıları öngörülen çerçeve içinde kalmakta bazıları ise çökmelere kadar varan sonuçlar doğurmaktadır. Yapıların tasarımından uygulamasının son aşamasına kadar yetki ve sorumluluğu bulunan mühendisler; hasarların oluşturduğu her türlü can ve mal kaybından doğrudan ya da dolaylı olarak sorumludur.

İnşaat mühendisliği eğitiminde teknik altyapı ve meslek etiği ile yetiştirilen her birey, mesleğin onur ve asaletine uygun icra gücü ve disiplinine sahip olacak ve meslek hayatı boyunca hiç bir koşulda meslek etiği ilkelerinden taviz vermeyecektir. Etik farkındalığın oluşturulmasında; üniversiteler, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları etkin rol üstlenmelidir.

Anahtar kelimeler: Ahlak, Eğitim, Etik, Farkındalık, Mühendislik, Proje, Şantiye

ABSTRACT

MS THESIS

Effects Of Professional Ethics Problems To Constructional Damages In The Field Of Constructional Engineering And Project And Construction Area Management, Creating Awareness About Ethics

Mustafa YAVUZ

**Konya Technical University
Institute of Graduate Studies
Department of Civil Engineer**

Advisor: Prof. Dr. Mehmet KAMANLI

2019, 100 Pages

Jury

Advisor Prof. Dr. Mehmet KAMANLI
Assoc. Prof. Dr. Mustafa Tolga ÇÖĞÜRCÜ
Asth. Prof. Dr. Fatih Süleyman BALIK

One of the most important occupations that contribute to the development of our country is undoubtedly civil engineering. Graduates of Civil Engineering Department; executive / manager roles in the private and public sectors, they are also effective in application areas.

Because of the fact that the civil engineer from all levels performing his profession departs from ethical concerns, damage occurs in constructions. Some of the buildings within the framework and the other ones result in collapse. From the design to the final stage of construction, engineers with authority and responsibility are directly or indirectly responsible for any loss of life or property caused by damages.

Every individual who is educated with technical infrastructure and professional ethics in civil engineering education, will have the appropriate executive power and discipline and will never make concessions to occupational ethics principles under any circumstances. In creating ethical awareness; universities, public institutions and civil society organizations should play an active role.

Keywords: Morality, education, ethic, awareness, engineering, project, construction

ÖNSÖZ

İnşaat mühendisliği öğrencilerine ve inşaat mühendislerine yapılan anketlerde; etik ve mesleki etik ilkelere hakimiyetleri, mesleklerinde karşılaştıkları veya karşılaşmaları mümkün etik dışı davranışlar, etik dışı davranışların neden olduğu hapi hasarları ve etik konusundaki farkındalıkları tespit edilmiştir. Dağınık cevaplar belli normlarda toplanmış ve değerlendirilmiştir.

Lisans eğitimimden bu yana, mesleki ve sosyal öğretileri ile hayatıma ışık tutan ve bu tezin hazırlanmasında engin tecrübe ve deneyimlerini paylaşan değerli hocam Prof. Dr. Mehmet KAMANLI' ya, görüş ve önerileri ile çalışmama katkıda bulunan; Dr. Öğr. Üyesi Fatih Süleyman BALIK' a, Dr. Öğr. Üyesi Fatih BAHADIR' a, Dr. Öğr. Üyesi Alptuğ ÜNAL'a, Doç. Dr. Mustafa Tolga ÇÖĞÜRÜ' ye, Öğr. Gör. Furkan EMİR' e ve lisans eğitimimden bu güne kadar emek veren tüm hocalarıma teşekkür ederim.

Çalışmalarımın her aşamasında; şahsıma maddi ve manevi her türlü desteği veren; eşim Ayşenur YAVUZ' a, annem Ayşe YAVUZ, babam Remzi YAVUZ, dostlarım Cumali GÖZELLER ve Melih AYATA' ya teşekkür ederim.

Mustafa YAVUZ
KONYA-2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
ÇİZELGELER LİSTESİ	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Meslek Etiği	1
1.2. Yönetimde ve Uygulamada Etik İleler.....	3
1.2.1. Adalet.....	3
1.2.2. Eşitlik	3
1.2.3. Dürüstlük ve doğruluk	3
1.2.4. Tarafsızlık	4
1.2.5. Sorumluluk.....	4
1.2.6. İnsan hakları.....	4
1.2.7. Hümanizm.....	5
1.2.8. Bağlılık.....	5
1.2.9. Hukukun üstünlüğü	5
1.2.10. Sevgi.....	5
1.2.11. Hoşgörü	6
1.2.12. Laiklik	6
1.2.13. Saygı.....	6
1.2.14. Tutumluluk.....	6
1.2.15. Demokrasi	7
1.2.16. Olumlu insan ilişkileri.....	7
1.2.17. Açıklık.....	7
1.2.18. Hak ve özgürlükler	7
1.2.19. Emegın hakkını verme	7
1.2.20. Yasa dışı emirlere karşı direnme.....	8
1.3. Yönetimde ve Uygulamada Etik Dışı Davranışlar.....	8
1.3.1. Ayrımcılık.....	8
1.3.2. Kayırma	8
1.3.3. Rüşvet	8
1.3.4. Yıldırma ve korkutma	9
1.3.5. Sömürü.....	9
1.3.6. İhmal	9
1.3.7. Bencillik.....	9
1.3.8. Yolsuzluk.....	9
1.3.9. İşkence	10
1.3.10. Yaranma dalkavukluk	10
1.3.11. Şiddet, baskı, saldırganlık	10
1.3.12. İş ilişkilerine politika karıştırma	10

1.3.13.	Hakaret ve küfür.....	10
1.3.14.	Bedensel ve cinsel taciz	11
1.3.15.	Kötü alışkanlıklar	11
1.3.16.	Görev ve yetkinin kötüye kullanımı.....	11
1.3.17.	Dedikodu	11
1.3.18.	Zimmet	12
1.3.19.	Dogmatik davranış	12
2. ROJE VE ŞANTIYE YÖNETİMLERİNDE MESLEKİ ETİK SORUNLARININ, BETONARME YAPILARDA OLUŞTURDUĞU HASARLAR		
13		
2.1.	Çatlaklar	13
2.1.1.	Plastik oturma çatlakları	14
2.1.2.	Plastik büzülme çatlakları	15
2.1.3.	Erken termal büzülme çatlakları	15
2.1.4.	Oturma çatlakları	16
2.2.	Betonarme Binalarda Deprem Sonrası Oluşan Hasarlar	17
2.2.1.	Kirişlerde meydana gelen hasarlar	17
2.2.2.	Kolonlarda meydana gelen hasarlar	18
3.	KAYNAK ARAŞTIRMASI	22
4.	MATERYAL VE YÖNTEM.....	24
5.	ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE TARTIŞMA.....	26
5.1.	İnşaat Mühendisliği Öğrencilerinin ve İnşaat Mühendislerinin Etik Algısı ve Farkındalığı Üzerine Anket Çalışmaları	26
5.1.1.	"Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verilen yanıtlar ve değerlendirmesi.....	27
5.1.2.	"Ahlak nedir?" sorusuna verilen yanıtlar ve değerlendirmesi	40
5.1.3.	"İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği mesleği ile ilgili bir örnekle açıklayınız." sorusuna verilen yanıtlar ve değerlendirmesi.....	54
5.1.4.	" Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız." sorusuna verilen yanıtlar ve değerlendirmesi.....	75
5.1.5.	" Proje ve şantiye yönetimlerinde mesleki etik sorunlarının yapı hasarlarına etkileri nelerdir? Karşılaştığınız örnekleri belirtiniz." sorusuna verilen yanıtlar ve değerlendirmesi.....	91
6.	SONUÇLAR VE ÖNERİLER	97
6.1.	Sonuçlar.....	97
6.2.	Öneriler	97
KAYNAKLAR		
99		
ÖZGEÇMİŞ		
100		

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. Plastik oturma çatlakları (Anonim)	14
Şekil 2.2. Plastik büzülme çatlakları (Anonim).....	15
Şekil 2.3. Erken termal büzülme (Anonim).....	16
Şekil 2.4. Kirişte eğilme çatlakları.....	17
Şekil 2.5. Kirişte kesme çatlağı	18
Şekil 2.6. Kolonda mafsallaşmanın gelişme aşamaları (Anonim).....	19
Şekil 2.7. Kolon Mafsallaşması (anonim)	20

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 5.1. Öğrencilerin ders öncesi "Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verdikleri yanıtlar.....	40
Çizelge 5.2. Öğrencilerin ders sonrası "Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verdikleri yanıtlar.....	40
Çizelge 5.3. İnşaat mühendislerinin "Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verdikleri yanıtlar.....	40
Çizelge 5.4. Öğrencilerin ders öncesi "Ahlak nedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar	54
Çizelge 5.5. Öğrencilerin ders sonrası "Ahlak nedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar	54
Çizelge 5.6. İnşaat mühendislerinin ""Ahlak nedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar	54
Çizelge 5.7. Öğrencilerin eğitim öncesi ; "İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği ile ilgili bir örnekle açıklayınız." sorusuna verdikleri yanıtlar	74
Çizelge 5.8. Öğrencilerin eğitim sonrası "İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği ile ilgili bir örnekle açıklayınız." sorusuna verdikleri yanıtlar	74
Çizelge 5.9. İnşaat mühendislerinin "İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği ile ilgili bir örnekle açıklayınız." sorusuna verdikleri yanıtlar	75
Çizelge 5.10. Öğrencilerin eğitim öncesi "Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız." sorusuna verdikleri yanıtlar	90
Çizelge 5.11. Öğrencilerin eğitim sonrası "Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız." sorusuna verdikleri yanıtlar	91
Çizelge 5.12. İnşaat mühendislerinin "Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız." sorusuna verdikleri yanıtlar.....	91
Çizelge 5.13. İnşaat mühendislerinin " Proje ve şantiye yönetimlerinde mesleki etik sorunlarının yapı hasarlarına etkileri nelerdir? Karşılaştığınız örnekleri belirtiniz." sorusuna verdikleri yanıtlar	96

1. GİRİŞ

Bireylerin ve toplumların yaşamlarında etik değerlerin varlığı, önem ve gerekliliği tartışılmaz bir gerçektir. Etik; iyi, kötü, yararlı gibi sorunları inceleyen, ahlaki bir davranış kuralı ortaya koyan, neyin yapılması gerektiğini, hangi davranışın iyi olduğunu, neyin yaşama anlam kazandırdığını gösteren ahlak bilimi olduğuna göre, bu tanımın sınırladığı tüm değer, kavram ve eylemlere her bireyin saygılı olması gerekir. Tüm var olan ve kabul görmüş etik değerleri reddedebilmek mümkün değildir. Çünkü etik değerler, insan yığınlarını “toplum” ve insanları “birey” yapmaya yetebilecek güçte alt yapı oluşturur (Megep, 2006).

Etik, insanların kurduğu bireysel ve toplumsal ilişkilerin temelini oluşturan değerleri, kuralları doğru-yanlış ya da iyi-kötü gibi ahlaki açıdan araştıran bir felsefe disiplini. Meslek etiği ise etik disiplininin bir alt dalıdır. İnsan yaşamının büyük bir parçasını oluşturan meslek yaşamının da kendine göre kuralları ve bir etik anlayışı vardır. Bu anlayış çerçevesinde, meslek etiği meslek yaşamındaki davranışları yönlendiren, neyin yapılacağı neyin yapılmayacağı konularında rehberlik eden etik prensipler ve standartların toplamıdır (Hitt, 1990).

1.1. Meslek Etiği

Etik sözcüğü, Yunanca “karakter” anlamına gelen “ethos” sözcüğünden türetilmiştir. Etik; insanların kurduğu bireysel ve toplumsal ilişkilerin temelini oluşturan değerleri, normları, kuralları, doğru-yanlış ya da iyi kötü gibi ahlaksal açıdan araştıran bir felsefe disiplini (İnal, 1996).

Günümüzün ulus kültüründe kavram ve yaşam çerçevesi farklı olan etik kavramı önem kazanmakta olup, kökeni yunanca “töre” anlamına gelen sözcükten türemiştir. Yunan dilinde “etika” şeklinde kullanılmaktadır. Gerek farklı toplumların farklı nitelikleri, gerekse farklı kelime ve tanımlamalarla ifade edilen etik, halen tartışılarak gelişen bir daldır.

Eski Yunanda olduğu kadar Çin Uygarlığında da Etik tartışılan bir konudur. Bizim kültürümüzde ise daha çok ‘ahlak’ kavramı merkezli bir etik alanı vardır. Ancak Yunan Felsefesi Etik alanını kelime ve düşünce olarak kuramsallaştıran Felsefe olarak bilinmektedir. Nitekim Etik kavramının bütün dünyada kabul edilen ortak bir kavram olması da bunu göstermektedir (MacIntyre, 2001).

Mesleki etik; mesleki etkinliklerin sürdürülmesi aşamasında ahlaki ve mesleki ilkelere göre hareket etme disiplindir. Her meslek için, mesleğin kendisine özgü etik ilkeler bulunmaktadır (Bacanlı ve Baykan, 2011).

Etik kavramının modern zamanlarda kök saldığı düşünölmekle birlikte, tarihe bakıldığında, etik ve kaidelerinin uzun bir varlık süreci taşıdığı görölmektedir. Osmanlı öncesine dayanan, özellikle ahilik kavramının geleneksel yapısı içinde varlık belirtileri gözlemlenen etik; dönemin esnaf ve sanatkârları için bir dizi ahlak ve iş kuralı oluşturmuştur.

Etiğin tanımı yada ne olduğu konusu ele alındığında, alan genişliği nedeniyle net bir tanı oluşturulamayabilir. Günümüzde etik kavramına çok farklı alanlarda rastlanmaktadır.

Tarihsel süreçteki gelişmeler, kültürler arasındaki teknoloji ve bilgi akışının kolaylaşmasıyla birlikte, etik kavramının ilk göröldüğu sınırlardan daha geniş bir vahaya yayıldığı görölmüştür. Bu gelişme ile etik kavramı, Müslümanlık inancı taşıyan toplumlarda da tanınmıştır.

Etiğin gelişim sürecinde, uygulamalı etik değerlerine ilk olarak tıp ve genetik alanlarında rastlanmıştır. Bu durum, bazı meslek gruplarının kendi iç denetimlerinin oluşturulmasında önemli bir basamaktır. Bu iç denetim yapılanması, bilgi ve gücün insanlık adına oluşturabileceği büyük zarar riskine karşı alınan ciddi bir tedbirdir. Söz konusu iç denetim olgusu bazen yasalara dayandırılan otorite gücüyle, bazense meslek topluluğunun belirlediği meslek ilkeleriyle uygulanma safhası kazanmıştır. Gerek yasaların getirdiği kamu zorunluluğu, gerekse meslek gruplarının oluşturduğu mesleki ilkeler, birey ve sosyal yapılanmalarda bir sorumluluk duygusu oluşturmuştur. Elbette oluşan bu sorumluluk duygusunun etik davranış tanımını kapsayacak bir bütünlük oluşturmadığı ortadadır.

Çünkü insanın iyi ve kötü diye nitelendirilen özelliklerinde tanımlanabilen bir sınır yoktur ve özellikle etik değerlerin göz ardı edilmesine karşı öngörölen vicdansal cezalar yetersiz, kanuni yaptırımlar ise edilgen, karmaşık ve kamu vicdanını tatmin edecek düzeyde uygulanamamaktadır.

Süreç içinde, hukuki yaptırımların geliştirilebileceği, zamanın şartlarına uygun şekilde güncellenebileceği düşünölse de, hukuki yaptırımları belirleyenlerin ve belirlenmiş yaptırımları uygulayanlarında yeterli bir etik ve ahlak tanımlamalarına sahip olmaları bir zorunluluktur.

Günümüz koşullarında, medeni, hukuksal gelişimini tamamlamış, çağdaş sıfatlarıyla nitelediğimiz batı medeniyeti insan kavramına yeterince değer vermemiş, medeniyetimiz ise geçmişte oluşturduğu etik ve ahlak anlayışını günümüze taşıyamamıştır. Bu sonuç, bu alanda çalışma yapan bireylerin; etik, insan ilişkisi ve ahlak konusuna ciddiyetle eğilmesini zorunlu kılmıştır.

1.2. Yönetimde ve Uygulamada Etik İleler

1.2.1. Adalet

Temelinde her ayrı birey için, aynı toplumsal yaşam ve eşit imkanların sahip olunması koşulları güdülerek, bireylerin özgür ve istenilen yönde gelişimini öngören, edinilmiş eşit hak ve yüklenilmiş eşit sorumluluk ilkesini benimseyen bir hukuk ilkesidir. Adalet, toplumun her ferdine sorumluluk yüklediği gibi, her ferdinin de tercih ve gelişimlerini güvence altına alır.

Adaletin uygulama safhasında yöneticiler, toplum içindeki mevcut görev ve sorumlulukların dağıtımında eşitlik ilkesini gözetmek zorunluluğunu taşır. Düzeltici adaletin ise; adalet olgusunun sağlanamadığı yaşam koşulları sonrasında uygulanması beklenir.

1.2.2. Eşitlik

Adalet kavramının temelini oluşturan bu ilke; olumlu ve olumsuz her türlü edimin toplum içinde dağılımını belirleyen bir unsurdur.

Bireysel eşitlik; sınıfları oluşturan her fert eşittir ve eşit oy yetkisine sahiptir. Kısmi eşitlik; işlevselliği toplumu oluşturan öğelerin niteliklerine ve bu niteliklerdeki değişime göre hayat kazanır. Blokların eşitliği; toplumu oluşturan fert özellikleri kadın-erkek, yaşlı-genç gibi bloklar oluşturur ve bu bloklar arasında farklı eşitlik ilkeleri uygulanabilir.

1.2.3. Dürüstlük ve doğruluk

'Etik davranış' olarak nitelendirilen eylemler, dürüst ve içten olmayı gerekli hale getirir. Özellikle yönetici sıfatı taşıyan bireylerin dürüstlük ve samimiyetlerindeki zafiyetler, zaman içinde yönetici sıfatının deformasyonuna yol açar ve güvenilirlik

özelliği ortadan kalkar. Her ne kadar, bireylerin politik açıdan güçlenmeleri etik dışı olarak kabul edilmese de, bu politik gücü edinme sürecinde dürüstlük ve doğruluk kavramlarından uzaklaşılması, etik bir davranış değildir.

1.2.4. Tarafsızlık

İnsanlar, birey ve nesnelere tanımını, edindikleri bireysel gelişim ya da bireysel duygu hallerinin süzgecinden geçirerek ortaya koyma eğilimi gösterir. Bu eğilim birey ve nesne tanımını konusundaki tarafsızlık halini ortadan kaldırdığı gibi, öznel tanımlamalar ve birbirleriyle çelişen durumlar söz konusu olabilir. Bu noktada, yönetici sıfatı taşıyan bireylerin öznel tanımlamalardan uzak durma, tarafsız nitelikte davranma ve hizmeti aynı nitelikte sunma zorunluluğu taşıması gereklidir.

Yönetici ile ast arasındaki ilişkilerde, tarafsızlık hissiyatının kaybolmuş olması, özellikle ast sınıfta, yöneticiye karşı oluşan inanç ve güven niteliklerinde ciddi yıpranmalar oluşturmaktadır.

1.2.5. Sorumluluk

Sorumluluk; bireye atfedilen ve tanımlanan görevin, somut ve soyut tanımlamalar çerçevesinde yerine getirilmesidir. Gerek bireye, mevcut otorite tarafından tayin edilen, gerekse bireyin şahsi inisiyatifini kullanarak üstlendiği sorumluluk anlayışının temelini, yetkiyi kullanma zorunluluğu oluşturur. Bu yetkinin, yetki sınırlarının belirlenmesinde ve yetkinin uygulama alanının tespitinde etik ölçüler göz önünde bulundurulur.

1.2.6. İnsan hakları

İnsan olma niteliğiyle kazanılan ve cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik durumu ayrımı olmaksızın sahip olunan, dokunulamayan devredilemeyen, vazgeçilemeyen hakların bütünüdür. Bu hak bütünlüğünün doğru anlaşılması, yaşam döngüsü içerisinde doğru konuşlandırılması ve bu haklara duyulması gereken saygı etik değerlerin içindeki önemli bir unsurdur.

1.2.7. Hümanizm

İnsanın yaşamsal süreci, gelişim, dönüşüm ve biçim algısının değişimiyle süregelir.

1.2.8. Bağlılık

İnsan doğası, ihtiyaçları ve tercihleri gereği örgüt diye nitelendirebileceğimiz ögelere olma eğilimindedir. Bu aidiyetin korunması çabası bağlılık olarak tanımlanabilir. Ast yada yönetici konumunda yer alan bireylerin mesleki bağlılıklarının sürekliliği, meslek alanları kapsayan yayınları güncel olarak takip ve meslek gelişim programlarına iştirak etmeleriyle paralel olarak gelişmekte, bu eğitim ve yayın takip süreci geliştikçe bireylerin mesleki bağlılıkları artmaktadır.

1.2.9. Hukukun üstünlüğü

Birey adına toplum içinde sağlanması gereken güvende olma hissi bireyin huzur, mutluluk ve rahatlık içinde yaşamda kalmasını sağlamakla birlikte, bu sürecin oluşması öncelikle hukukun üstünlüğü ile sağlanır. Hukukun üstünlüğü; politik niyet ve tavırların dışında, her bireye eşit mesafede, bireylerin birey ve kurumlara saygılı olma zorunluluğuyla, olası suç oluşumlarına karşı ivedilikle alınan karar ve tutumla ve tarafsız yargı süreci uygulamalarıyla sağlanır.

1.2.10. Sevgi

Yaşam koşulları, mesleki zorunluluklar ve zorluklar ister yönetici, ister ast konumdaki bireyler için göreceli olarak yoğun performans gerektiren süreçler getirebilir. Bu süreçler içinde karşılaşılan sorunlara hızlı etkili ve etkin sonuçlar getirebilmek, konumu ne olursa olsun bireylerin mesleklerine duyduğu sevgi hissi ile aşılr.

1.2.11. Hoşgörü

Yasa ya da etik kuralların yaptırımlarının haricinde olmak üzere, hoşgörü, tahammül edebilme duygusudur. Hoşgörü, her türlü insan iletişimin içerisinde, bireyin her ayrı bireyle aynı ya da yakın his içinde olabilmesi, algılarının yakınlığı, tepkilerin benzerliği belirli bir çerçeve içerisinde belirli bir seviyede oluşabilecek kusurların telafi edilmesinde gereklidir. Bir iç muhasebe zorunluluğu getiren hoşgörülü olma halinin orantısız varlığı ise, ilkesizlik ve bağnazlık oluşturabilir.

1.2.12. Laiklik

Laiklik, her türlü dini inanç kaide ve kurallarının yönetim ve yöneticilerin uhdesinde olmadığı ve yönetim yetkisinin halktan alındığı, bireylerin inanç, inancı yaşayış şekillerinin halkın uhdesine verildiği bir yönetim şeklidir. Laik bir düzen ve yönetim şeklinde bireyler istedikleri inancı seçebilir ve inançlarını diledikleri şekilde yaşayabilirler.

1.2.13. Saygı

İnsan olmak bir değerdir. İnsan ilişkilerinde bu unsur önemli bir mihenkler ve korku, çekinme, kaçınma niteliğinden öte saygı duyulmak kişilik varlığının kabulü açısından önemlidir.

1.2.14. Tutumluluk

Toplumları oluşturan insan ve madde kaynağıdır. Kaynaklar toplum amacına uygun ve verimli kullanılarak, kısıtlı olan ve bilinçsiz tüketim nedeniyle tükenmekte olan unsurların, yeni kuşakların ve amaçların kullanımına sunulması mümkün olacaktır. Özellikle yönetim kademesinin kararları ve uygulama usulleri tutumluluk konusunda önemli bir mekanizmadır.

1.2.15. Demokrasi

İnsan ögesini temel alan insan bilinç ve gelişiminin özgür ve eksiksiz yapılanabilmesini sağlayan bir yönetim biçimidir. Demokrasi anlayışı sonradan edinilebilir ve bir yaşam biçimi olarak benimsenebilir. Demokratik bir ortam oluşturulmasında en önemli etkin rol yöneticiye düşer.

1.2.16. Olumlu insan ilişkileri

İnsan, yetenekleri, güçlü olduğu yanları kadar, zayıf yanlarının da varlığıyla bütünleşen bir canlıdır. Yönetim kademesindeki bireylerin ast konumundaki bireyleri, yetenekleri, güçlü yada zayıf yanlarıyla tanıyabilmeli ve üretim kademesinde bu niteliklere göre rol vermelidir.

1.2.17. Açıklık

Saygı ve hoşgörü çerçevesinde, nesnel ve çıkar kaygısı güdülmeden yapılan mümkün oldukça yüz yüze iletişimin açıklığı, birey yönetim, yönetim birey diyalogunu açık ve anlaşılır bir hale getirecektir.

1.2.18. Hak ve özgürlükler

Kavramsal olarak birbirine yakın anlamlar taşıdığı için birbiriyle karıştırılan olgulardır. Özgürlük; bir bireyin herhangi bir eylem hakkında, yapma yada yapmama tasarrufudur. Bu tasarrufun kullanılma sürecinde herhangi bir otorite tarafından zorlanamaz. Hak kavramı ise; özgürlük hakkından daha geniş bir serbestlik çerçevesi taşır.

1.2.19. Emeğin hakkını verme

Örgüt içerisinde rollerin gerekliliklerini yerine getirirken bireylerin harcadığı fiziksel ve zihinsel gücün karşılığında alması öngörülen değer döngüsüdür.

1.2.20. Yasa dışı emirlere karşı direnme

Yasaların belirlediği kesin ve net çizginin üstlerin tasarrufu neticesinde geçilmesi istemi ve isteme karşı bireyin gösterdiği dirençtir. Bu süreçte, yönetim ve üst niteliklere yasalara aykırılık hatırlatılmalı, ortaya çıkan keyfilik ortadan kaldırılmalıdır.

Bu çalışmada toplumun farklı kademedeki bireylerinin meslek etiğine bakış açısı değerlendirilmiş, inşaat mühendisliği özelinde etik dışı davranışların yol açtığı hasarlar ve etik algısının geliştirilmesi için öneriler geliştirilmiştir.

1.3. Yönetimde ve Uygulamada Etik Dışı Davranışlar

1.3.1. Ayrımcılık

Önyargı, ayrımcı yaklaşımın temelini oluşturur. Bir grup bireye, ya da bireyin kendine zarar verecek her türlü eylem ayrımcılık olarak nitelendirilebilir. Eşit oranla temsil yetkisinden mahrum edilmek, cinsiyet ya da ırk ayrımı nedeniyle göze çarpan uygulama farklılıkları ayrımcılığın günümüzdeki yansımasıdır.

1.3.2. Kayırma

Özellikle kamu alanında, akrabalık bağı gibi nesnel kökene dayanmayan nedenlerle bazı bireylere bazı işlemlerde tanınan pozitif ayrımcılıktır.

1.3.3. Rüşvet

Kamu görevlilerinin, bir takım kamu uygulamalarında, mal, para maddesel çıkar kazanımı nedeniyle birey ya da topluluklara ayrıcalıklı uygulamalarda bulunması rüşvet olarak tanımlanabilir. Her ne kadar toplumda, yönetim ve yönetici niteliklerine farklı hediyelerin sunulması bürokratik kültürün bir parçası kabul edilse de, rüşvet ve hediye arasındaki kavramsal yakınlık ciddi bir ikilem oluşturur.

1.3.4. Yıldırma ve korkutma

Korkusuz ve vazgeçmeyen bir kisve ile, ast konumundaki bireyler üzerinde korku ve yılgınlık oluşturmak etik dışıdır. Bu eylemlerden kaçınmak yöneticinin zorunluluğudur.

1.3.5. Sömürü

İnsan ve nesnel kaynakların, niteliklerine uygun olarak eşit kullanılmaması yoluyla, sömürücünün zorlama ve aldatma kanalları kullanılarak fayda elde etmesi, sömürülenin ise faydayı güvence altına alma çabasıdır.

1.3.6. İhmal

Ceza Yasasına göre, gerekçesi ne olursa olsun görevin yerine getirilmesinde görev niteliğinin zafiyete uğratılması, geciktirilmesi, kısmen yada tamamen yerine getirilmemesi durumudur. Yönetici sıfatı taşıyan bireyler görevlerini, tanımlı çerçevede yerine getirmekle mükelleftir.

1.3.7. Bencillik

Bireyin, başka bireylerin fayda ve çıkarlarını göz ardı ederek, başka bireylere zarar vermeyi göze alarak salt kendi fayda ve çıkarlarını gözetmesi, işgal ettiği makamı bu yaklaşımla kullanmasıdır. Benmerkezcilik olarak da adlandırılan bu davranış şeklinde, başkalarının gereksinim ve ihtiyaçlarına saygı duyulmadığı gibi, paylaşım gerekliliği sürekli göz ardı edilir.

1.3.8. Yolsuzluk

Kamu yetki ve kaynaklarının yasalarda tanımlı biçim ve miktar dışında kullanımı anlamına gelen yolsuzluk, salt maddi kazanç çerçevesini kapsamaz. Ayrıcalık edinmek, iş akış sürecinin rutininin dışına çıkarılması politik kazanım yolsuzluk sonucunda kazanılan illegal faydalardır.

1.3.9. İşkence

Özellikle yönetim ve yönetim konumundaki bireylerin; öznel ve nesnel olarak farklılık taşıyan ögelere karşı eziyet içeren tutumlarıdır. Bireyin sosyal yaşamını da etkileyen bu tür tutumların kabul edilmesi söz konusu olamaz.

1.3.10. Yaranma dalkavukluk

Zaman zaman özellikle yönetim kademesini rahatsız edici boyuta ulaşan, altında sahtekarlık barındıran bu davranış şekli olumsuz bir ortam ve çalışma şartı oluşturmaktadır. Yaranma çabası güden bireylerin çokluğu, yöneticinin sağlıklı ve nesnel kararlar almasında ciddi engeller teşkil eder.

1.3.11. Şiddet, baskı, saldırganlık

Ödevlerin yerine getirilmesi sürecinde, özellikle yönetici sıfatı taşıyan bireyler, yönetim ve uygulamada çeşitli engellerle karşılaşabilir. Bu engellerin bertaraf edilmesinde, ödevin sağlıklı bir şekilde yerine getirilmesinde otoritenin müeyyidelerini orantılı kullanması önem arz eder.

1.3.12. İş ilişkilerine politika karıştırma

Yöneticinin, mahiyetine ve konumu gereği diyalog kurduğu politik kimlikli bireylere karşı tarafsız olması, taraflar arası bilgi aktarımında aynı tarafsızlığı sağlaması gerekmektedir. Yönetici, politik kimlik unsurlarından uzak durmalıdır.

1.3.13. Hakaret ve küfür

Sözlü olarak uygulanan şiddet, bireylerde kişilik yozlaşmasına yol açmakta, görevini yerine getirmede sekteler oluşturmaktadır. Yönetici hakaret ve küfür içerikli davranışlardan uzak durmalı, bireylerin kişilik haklarına saygı duymalıdır.

1.3.14. Bedensel ve cinsel taciz

Şiddetin türevlerinden sayılan bedensel taciz fiziksel darp, cinsel taciz ise yaş grubu ve cinsiyet ayrımı olmaksızın her bireyin karşılaşabileceği cinsel içerikli şiddet türüdür. Özellikle yönetici bireylerin, kendilerine oranla yaptırım ve savunma güçleri kısıtlı mahiyetlerine cinsel ya da bedensel taciz uygulamaları hem yasalar hem de etik kaideler açısından uygun değildir.

1.3.15. Kötü alışkanlıklar

Çocuk ve genç kuşakları barındıran kurum ve kuruluşlarda, yönetici ya da görev uygulama yükümlülüğü taşıyan bireylerin; kumar, alkol tütün ya da tütün ürünü tüketimi gibi kötü alışkanlıklar taşıyor olması, çocuk ve genç kuşakta, bu tür alışkanlıkları makul olarak algılamasına yol açabilmektedir. Her ne kadar bu tür alışkanlıklar bireylerin şahsi seçimleri olarak kabul edilse de, alışkanlıklar yaşam döngüsü mesai ve görev süresi kapsamına girebilmektedir.

1.3.16. Görev ve yetkinin kötüye kullanımı

Yönetimin, yönetim öge ve unsurlarını yetkinin veriliş amacının dışında, bir kısım bireylerin faydasına, bir kısım bireylerin zararına kullanamaz. Yetki ve hizmetin bireysel çıkar gayesi güdülerek ayrıcalıklı işlemlerde kullanılması, yasalara uygun olmamakla birlikte etik dışı bir davranıştır.

1.3.17. Dedikodu

Gerçeklik niteliği gözetilmeksizin, başka birey hakkında yapılan olumsuz konuşmalar bütünüdür. İletişimde, açık ve dürüst bir yol seçmekten ve toplumsal yaptırımlardan kaçınan bireylerin, sorunların lehleri yönünde çözümleri için izledikleri etik dışı bu yol, insan ilişkilerinin yozlaşmasına ve bozulmasına neden olur.

1.3.18. Zimmet

Kamu adına iş gören bireylerin, kamusal bir kaynak yada gücü, yasalarla tanımlanmış çerçevenin dışındaki kullanım tasarrufudur. Zimmetin tek taraflı olması ve bireysel bir tercihle hayata geçirilmesi, eylemi rüşvet tanımından ayırır.

1.3.19. Dogmatik davranış

İnanç ve kavramların varlıkları, zaman içinde farklılık ve gelişim göstererek niteliksel değişimlere uğrayabilir. Bu değişim ve gelişimi göz ardı ederek çağdaş yaşamın getirilerine karşı aynı tutumla davranmak yeniliklerin hem yönetim hem de uygulama safhalarını olumsuz etkiler.

2. ROJE VE ŞANTIYE YÖNETİMLERİNDE MESLEKİ ETİK SORUNLARININ, BETONARME YAPILARDA OLUŞTURDUĞU HASARLAR

Yapı hasarı; kullanımdan doğan hasarlar hariç, yapının fen ve sanat kurallarına aykırı, eksik, hatalı ve kusurlu yapılması nedeniyle meydana gelen ve yapının kullanımını engelleyen veya yapıda kapasite ve değer kaybı oluşturan her türlü hasar olarak tanımlanır (AFAD Afet Terimleri Sözlüğü, 2013). Betonarme yapılardaki hasarlar, hasarın binada oluşturduğu etkiler açısından beş ana başlıkta incelenir.

Hafif hasar; kaplama malzemesi olarak uygulanan sıvada, kılcal çatlaklarının oluşmasına neden olan hasar türüdür.

Orta hasar; kaplama malzemesi olarak uygulanan sıvada, derin çatlakların oluşmasına, bazı bölgelerde küçük dökülmelere neden olan hasar türüdür. Aynı zamanda yapının çatısında, çatı kaplama malzemesinin kaymasına ve baca çatlaklarının oluşmasına neden olabilir.

Ağır hasar; taşıyıcı olmayan duvarlarda büyük ve derin çatlakların oluşmasına neden olan hasar türüdür. Bu hasar türünde çatı kaplamalarında kırılma ve bacalarda çökme gözlemlenebilir.

Yıkıntı; taşıyıcı olmayan duvarların ayrılması, yıkılması ve bina birleşim bölgelerinde bırakılan derzlerin açılarak bağlantılarını kaybetmesi olarak tanımlanabilen hasar türüdür.

Fazla yıkıntı; yapıların taşıyıcı sistemlerinde büyük hasarların, yıkıntıların oluşması veya binaların tamamen çökmesi olarak tanımlanır.

İnşaat mühendisinin yapılarda, proje müellifi olarak tasarım aşamasında başlayan rolü, şantiye şefi, saha mühendisi, yapı denetim elemanı ve inşaat sonrası denetim elemanı olarak devam etmektedir. İnşaat mühendislerinin maddi kazanç elde etmek için ehil olmadığı halde fonksiyonel yapıların tasarım ve şantiye alanında görev üstlenmesinden kaynaklı hasarlar meydana gelmektedir.

2.1. Çatlaklar

Betonda; sertleşmeden önce, sertleşme esnasında ve sertleştikten sonra fiziksel, kimyasal, termal, ve yapısal etkenler sonucunda oluşan önce yüzeyde görülebilen,

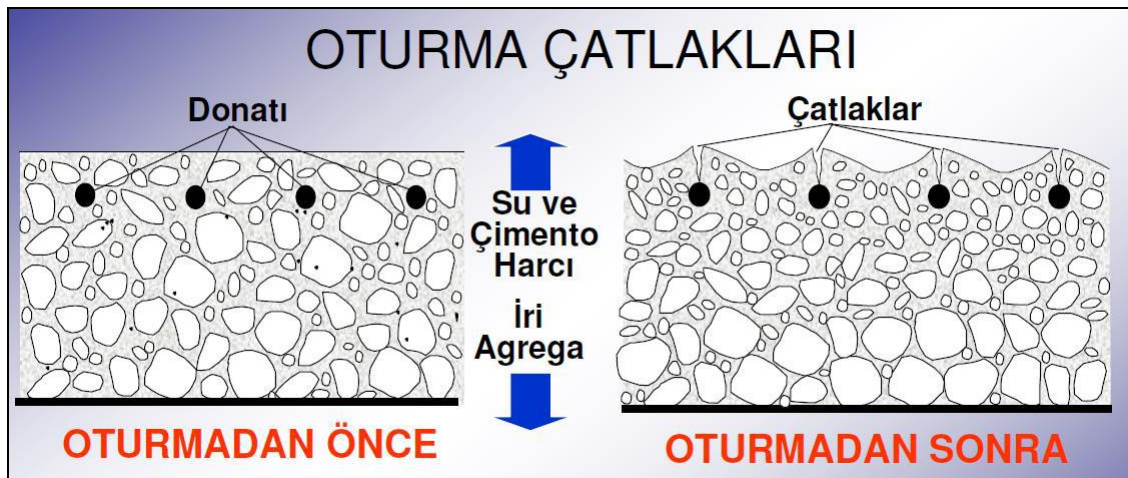
sebeplere göre çeşitli şekiller ve farklı uzunluk, genişlik ve derinliklerde meydana gelen ayrılmalara çatlak denir. (Şirin, 2006)

Betonarme binalarda görülen hasarların belirtileri; çatlaklar, titreşim ve gözle görülür sehimdir. Bazı durumlarda yapı elemanlarındaki sehim bir taşıyıcıda oluşurken hasar başka taşıyıcı da veya taşıyıcı olmayan duvarda gözlemlenebilir. Çatlak niteliği ile ilgili bazı parametreler bulunmaktadır. Bu parametreler; çatlağın olduğu bölge, genişliği ve eski ya da yeni oluşudur.

Çatlakların oluşma sebeplerine, olduğu bölge, genişliği ve yayılım yönü gibi incelemeler yapılarak ulaşılır. Bu incelemeler ve değerlendirmeler yapılarak çatlağa sebep olan etmenler tespit edilerek çözüm geliştirilir.

2.1.1. Plastik oturma çatlakları

Betonarme binalarda; özellikle yüksekliği fazla olan kirişlerde gözlemlenen çatlak türüdür. Karışımdaki hafif tanelerin yukarıya çıkması ve buharlaşma oranına bağlı olarak suyun yüzeyde toplanması terlemeye sebep olur. Bu olay neticesinde plastik oturma çatlakları meydana gelir (Şirin, 2006). Beton karışımının granülometrisinin uygun olmaması, su/çimento oranına uyulmaması, pas payı standartlarına uygun pay bırakılmaması gibi sebeplerden dolayı, yeni dökülmüş taze betonlarda, kiriş boyunca uzanan boy donatılar hizasında oluşan düzenli çatlaklardır. Bu etkenlere ilave olarak beton yerleştirme standartlarına uygun işlem yapılmazsa, çatlak derinliği ve genişliği artış göstermektedir (Şekil 2.1).

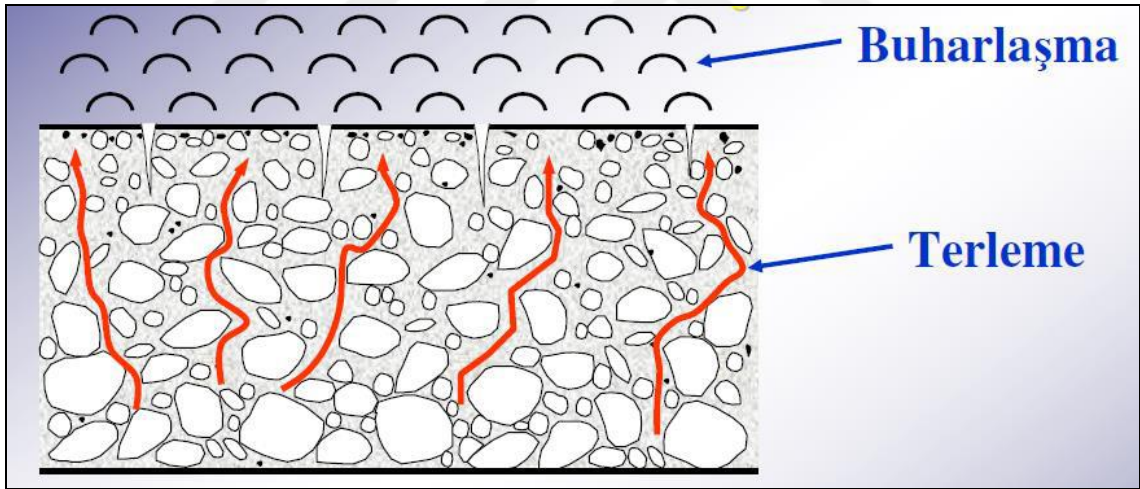

Şekil 2.1. Plastik oturma çatlakları (Anonim)

Saha mühendisi ya da şantiye şefi olarak; beton dökümü esnasında, trans mikser ile şantiyeye sevki gerçekleşen beton karışımının deneylerinin yapılması inşaat mühendislerinin sorumluluğudur. Her ne kadar beton santralinde üretilen betonlar standartlara uygun üretilse de trans mikserle taşınma şartları, hava şartları ve ilave edilen su, betonun standardın dışında bir ürün haline gelmesine sebep olabilmektedir.

2.1.2. Plastik büzülme çatlakları

Betonarme binalarda; beton döküldükten sonra sertleşme başladığında gözlemlenen çatlak türüdür. Betonun yerleştirilmesinin ardından aşırı güneş ışını, rüzgar ve geciken kür işlemi sebebi ile yoğun buharlaşma sonucunda düzensiz harita çatlakları meydana gelir. Buharlaşmanın azaltılması çatlakların önüne geçebilmektedir. Buharlaşmanın azaltılması için hava şartlarına uygun olarak yüksek çimento dozajı ve erken kür işlemi ile önlem alınabilir (Şekil 2.2).

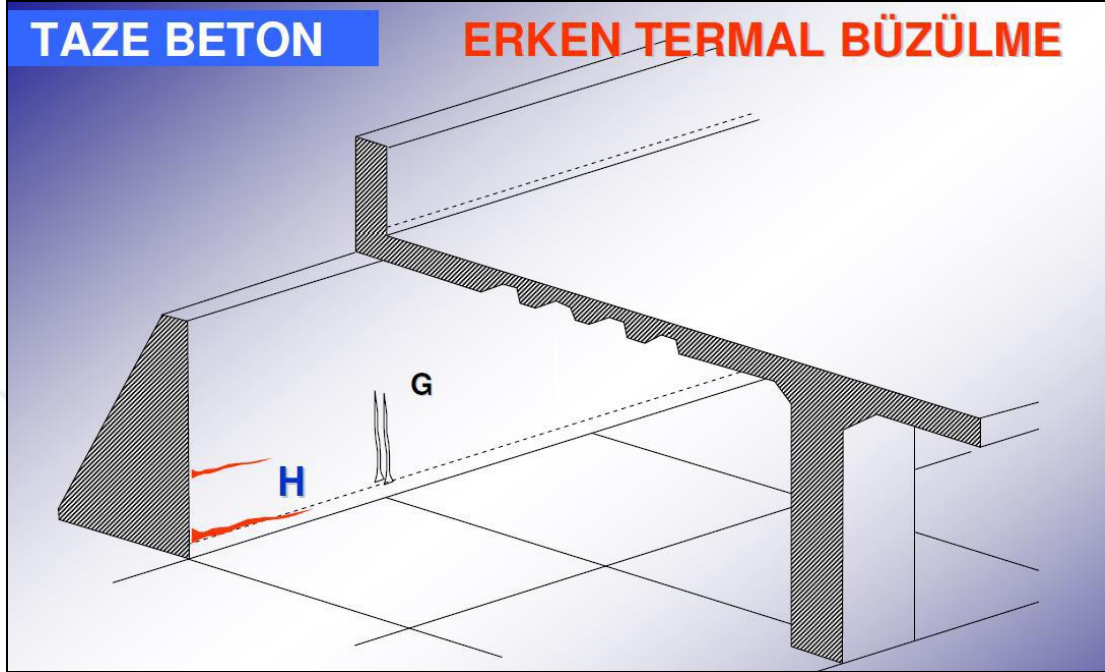

Şekil 2.2. Plastik büzülme çatlakları (Anonim)

2.1.3. Erken termal büzülme çatlakları

Çoğunlukla dış etkenlere açık kalın kesitlerde meydana gelir. Beton dökülmesini takip eden ilk 24 saat içinde betonun sıcaklığı artar ve genleşme olur, 24 saatin sonunda beton soğur ve büzülme meydana gelir. Çekme gerilmeleri gevrek bir malzeme olan betonun çekme dayanımından veya beton ile donatı arasındaki aderansın mukavemetinden fazla olacağından, çatlaklar gözlemlenir. Bu çatlaklara; aşırı sıcaklık

değişimleri, agrega seçiminde termal genleşme özelliklerinin dikkate alınmaması, mevzuata aykırı yerleştirme, hatalı kür, kalıp cinsi ve kalıp alma süresi gibi etkenler sebep olur (Şekil 2.3).

Şekil 2.3. Erken termal büzülme (Anonim)

Şantiye sahası, dış etkenlere açık olduğundan yerinde imalat yapılan her ürün için dezavantaj oluşturmaktadır. Sahada görev yapan inşaat mühendisinin, imalatın her aşamasında doğa olaylarının imalata etkisini hesaplaması ve gerekli önleyici tedbirleri alması gerekir.

2.1.4. Oturma çatlakları

Betonarme binalarda inşaat aşamasında meydana gelen yapısal hasarların yanında tamamlanan inşaatlarda da herhangi bir doğal afet olmaksızın hasarlar meydana gelebilmektedir. Zeminler; farklı özellik, taşıma gücü ve emniyet gerilmesine sahip olmakla birlikte, bir binanın oturduğu zeminde temel alanı içinde farklılık gösterebilir. Temelin farklı oturmaları sonucu taşıyıcı sistem ile dolgu duvar birleşim yerlerinde oluşan çatlaklardır.

Proje müellifi olarak faaliyet gösteren inşaat mühendisleri, hazırlanan zemin etüt raporuna göre bina taşıyıcı sistemi tasarlarken bütün gereklilikleri göz önünde bulundurmalıdır. İmalat ve kullanım safhasında oluşan bütün çatlakların, gerek proje,

gerekse inşaa sürecinde inşaat mühendisinin direk sorumluluğunda olduğu gerçeği unutulmamalıdır.

Görevini gereğince, teknik kurallar ve etik ilkelere uygun olarak yapan mühendislerin hata payları makul seviyede kalmaktadır., Teknik kurala ve mevzuatlara hakim olması ve ehil olmadığı işe talip olmaması gereken inşaat mühendisi; çalışma sahasında her konu ve şarta dikkat ederek mesleğini icra etmelidir.

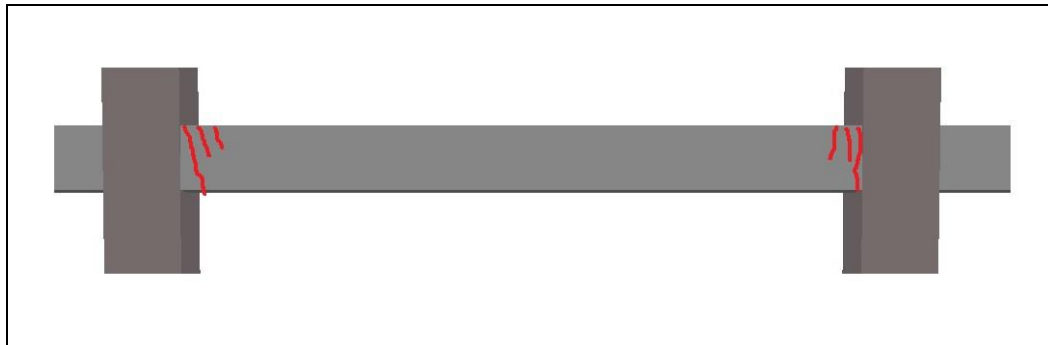
İnşaat mühendisinin, olası hasar durumunda, hasarın giderilmesi ile ilgili de sorumluluk üstlenerek mevzuatın ve teknik şartnamenin öngördüğü ilkeler dahilinde hareket etmesi zorunludur.

2.2. Betonarme Binalarda Deprem Sonrası Oluşan Hasarlar

Ülkemizde, depremlerin sık aralıklarla gerçekleştiği ve deprem sonunda can kayıplarına sebep olan hasarların oluştuğu gözlemlenmiştir. Sıkça rastlanan ve büyük çoğunluğunun temelinde mühendislerin teknik bilgi ve etik ilkelere uzaklaşması olan bu hasarların örneklenmesi şu şekildedir.

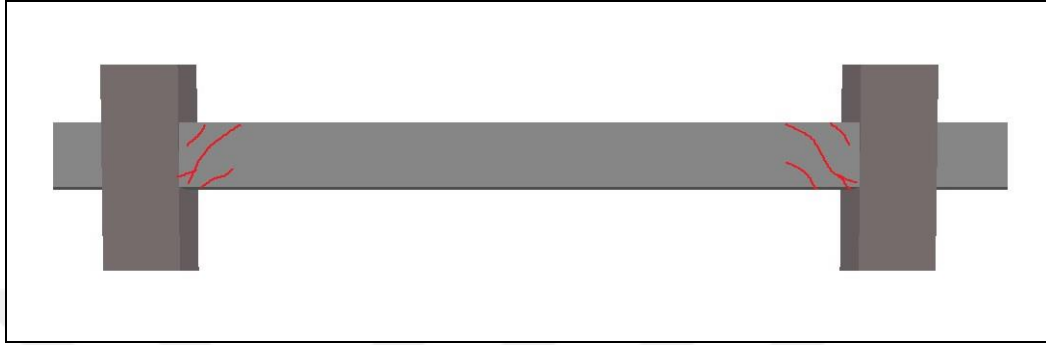
2.2.1. Kirişlerde meydana gelen hasarlar

Betonarme kirişlerin sünek davranması beklendiğinden beton içindeki boy donatının oranı önemlidir. Kirişlerde eğilme çatlakları, kiriş eksenine dik doğrultuda oluşmakta, genişliği kiriş mesnet bölgelerinde yoğunlaşmaktadır. Donatılar öngörülenin üstündeki yükler altında çatlakların oluşumunu engelleyemez fakat belirlenen oranda ve belirlenen yerlere yerleştirilmiş donatı çatlakın kabul edilebilir seviyelerde kalmasını sağlar (Şekil 2.4.).

Şekil 2.4. Kirişte eğilme çatlakları

Betonarme kirişte gevrek kırılma olabileceği kesme çatlağının oluşması ile anlaşılır. Kesme çatlakları, kiriş eksenine 45 derecelik açı yapacak şekilde oluşur. Beton dayanımının öngörülenin altında olması, etriye yetersizliği veya pilyelerin yetersiz ve yanlış şekilde kullanılmasından kaynaklı olarak oluşmaktadır (Şekil 2.5).

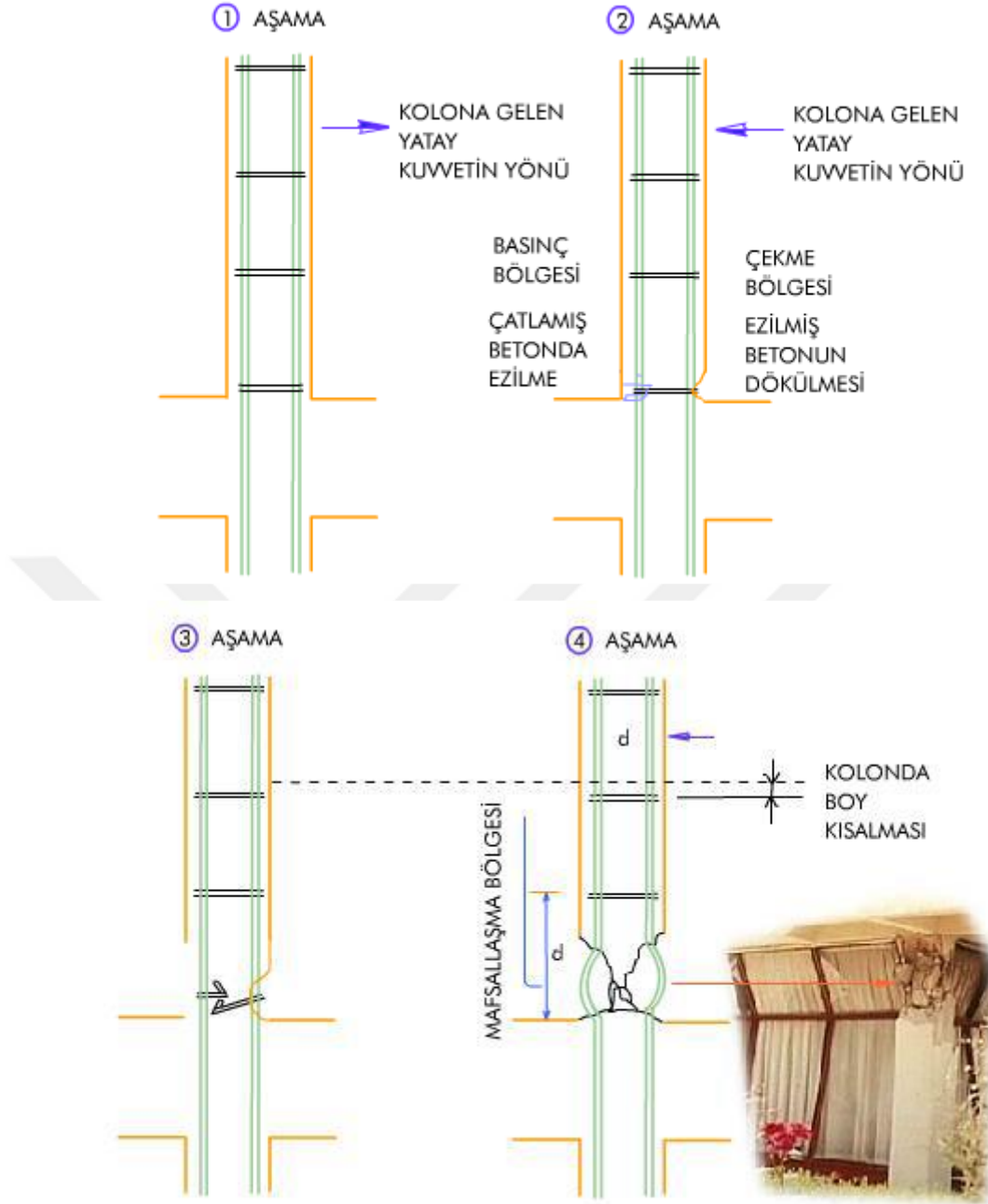
Şekil 2.5. Kirişte kesme çatlağı

2.2.2. Kolonlarda meydana gelen hasarlar

Kolonun basınç bölgesinde ezilme, taşıma gücüne ulaşıldığı anlamı taşır. Tasarım dayanımına göre imal edilmiş betonun zaten deprem yükü altında hasar seviyesinde kalması öngörülmüştür. Betonun parçalanıp kopmaması için ise etriye sıkılaştırması ilkesine uygun tasarım ve uygulama şarttır. Eğilme çatlakları kolon eksenine dik doğrultuda, kesme çatlakları genellikle 45 derecelik açı yapacak şekilde oluşur.

Betonarme binaların deprem enerjisini sönmlemesi ve binanın deprem büyüklüğüne bağlı olarak çökmeden veya en az hasarı görmesi beklenir ve tasarımlar bu yönde yapılır. (Şekil 2.6.).

Taşıyıcı sistemde deprem enerjisi kolonun rijit ek yerinin mafsallı ek yerine dönüşmesi ile tüketilmektedir. Betonarme çerçevede oluşan hasar, kolon uçlarında çekme ve basınç hasarı ve daha sonraki aşamalarda da kolon uçlarının mafsallaşması ile gerçekleşir. Deprem etkisi tersinir tekrarlanır olduğundan moment etkisinden, bir bölgede ezilme gözlemlenirken diğer bölgede çekme çatlakları gözlemlenir. tersinir etkiden kaynaklı olarak ezilme olan yerde çekme etkisi ile beton kabuk kısmında dökülme oluşur (Şekil 2.7.).

Şekil 2.6. Kolonda mafsallaşmanın gelişme aşamaları (Anonim)

Deprem ve depremin etkileri göz ardı edilemeyecek bir gerçektir. Hem projelendirme aşamasında, hem de projelerin imal edilmesi aşamasında kanun ve yönetmeliklere uyulması, meslek etiğinin ciddi bir yaptırım olarak hayata geçirilmesi, depremin etkilerini gidermede alınabilecek ilk önlemdir. Yönetmeliklere ve etik ilkelere uyan bir mühendis, afetler karşısında insan hayatını kurtarabilir, maddi kayıpları önleyebilir.

Şekil 2.7. Kolon Mafsallaşması (anonim)

Bir inşaat mühendisinin yönetmeliklere uymaması ve etik ilkelere uzaklaşması maddi ve manevi kayıpları çoğaltacaktır.

Yapının projelendirme aşamasında gözlemlenen zafiyetler;

1. TS498, TS500 ve Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği'nde belirlenen tasarım kurallarına uymamak,
2. Zemin etüt raporunun incelenmesinde gerekli hassasiyetin gösterilmemesi,
3. Tasarım aşamasında çevre ve hava şartlarının lokasyon üzerindeki etkilerini göz ardı etme,
4. İşverenin maddi çıkarlarını koruma kaygısıyla, güvenli tasarım ilkesini ihlal etme,

5. Yönetmelik gereği, Projelerin uygulama aşamasına geçmeden yapılan denetiminde yeterince hassas davranılmaması ya da bulunan kusurların göz ardı edilmesi,
6. Mühendislik alt disiplinleri ile yeterli koordineyi sağlayamaması sonucu, özellikle taşıyıcı sitemlerde oluşabilecek zafiyetler,
7. Estetik görünüm ihtiyaçlarının karşılanması için projelendirme gerekliliklerinin göz ardı edilmesi,
8. Proje çizim sürecine yeterli zamanın ayrılmaması olarak sıralanabilir.

Yapının imalatı aşamasında gözlemlenen zafiyetler;

1. Projedeki bariz tasarım hatalarını göz ardı etme,
2. Şantiyeye sevk edilen malzemenin imalat ihtiyaçlarını karşılama zorunluluğunu göz ardı etme,
3. Yönetmeliklerde tanımlı ve zorunlu olan şantiye ortamındaki malzeme testlerinin yapılmaması,
4. Beton dökümü aşamasında ilave su kullanımına göz yumma,
5. Gerekli vibrasyon uygulamasından kaçınılması ya da göz yumulması,
6. Donatının projeye uygunluk kontrollerinin yapılmaması ya da hataların göz ardı edilmesi,
7. Hava şartları göz önünde bulundurularak yeterli kür ve koruma çalışmalarının yapılmaması,
8. Kalıp sökölme sürelerine riayet edilmemesi,
9. Doğru ve sıralı imalat süreçlerinin takip edilmemesi,
10. İmalat aşamasında taşıyıcı elemanlara, gereksiz ve aşırı yükleme yapılması,
11. Mekanik ve elektrik tesisatın taşıyıcı elemanlara zarar vermesini göz ardı edilmesi,
12. Maliyet hesabı yapılırken çıkar israf dengesinin doğru kurulamaması, olarak sıralanabilir.

3. KAYNAK ARAŞTIRMASI

Kaynak araştırmasında; etik olgusunun kavramsal yaklaşımları, mühendislik disiplinleri üzerine uygulama ilkeleri ve betonarme binalarda karşılaşılan hasarlar konusunda yapılmış olan çalışmalar aşağıdaki gibi özetlenerek sunulmuştur;

Hasarlar konusu ile ilgili yapılan çalışmaların birçoğu deprem sonrası yapılarda meydana gelen genel durumları incelemektedir. Herhangi bir doğal afet olmaksızın meydana gelen hasarlar ise betonarme bina özelinde incelenmiş ve onarım güçlendirme analizleri ve metotları üzerinde durulduğu görülmüştür.

Bacanlı ve ark. (2011), öğrencileri de kapsayan anket çalışmalarında; etik kavramının üniversite öğrencileri arasında ne olduğuna ilişkin bilgi ve önsezi olmadığının ortaya çıktığını belirtmiştir. Mesleğe atıldıktan sonra da etik kurallarının uygulayıcısı, yasal olarak mühendis odalarının olması gerektiğini savunmuş, mühendislik eğitimi boyunca etik kurallar ve davranış ilkelerinin sürekli olarak gündemde ve taze tutulması gerektiğini belirtmiştir.

Coşkun (2007), çalışmasında, mühendislik etiğinin mühendislik öğrencilerinin karar verici bir konuma gelecekları göz önüne alındığında, verdikleri tüm kararların toplumun değişik kesimlerini nasıl etkilediği, bu etkileşim sürecinde uymaları gereken kuralların neler olabileceği, üzerinde önemle durulması gereken konular olduğunu belirtmiştir.

Deniz ve ark. (2005), çalışmalarında etik derslerinin gerekliliğini ortaya koymuş, etiği bir bilgi sorunu olarak tanımlamış, mesleki sorumluluk ve etik davranışların eğitim-öğretim yoluyla kazandırılabilir olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle, etik derslerinin mühendislik programlarında zorunlu olması gerektiği savunulmuştur.

Felder (2003), çalışmasında; öğrencilerde meslek etiği algısını incelemiş, "öğrenciler, bir mesleki ikilemde etik konularla ilgili olarak olası etkinlik durumlarını belirleyebilmeli, her bir etkinliğin öncesini ve sonrasını irdeleyebilmeli en iyi etkinliği kararlaştırabilmeli ve kararı savunabilmelidir", şeklinde açıklamıştır.

İnal (1996), çalışmasında; Etik kavramının tanımı yapmıştır. İnsanların kurduğu bireysel ve toplumsal ilişkilerin temelini oluşturan değerleri, normları, kuralları, doğru-yanlış, ya da iyi-kötü gibi ahlaksal açıdan araştıran felsefe disiplini olduğunu savunmuştur.

Kamanlı ve ark. (2006), çalışmalarında, mühendisliği, mühendislik eğitimi ve etik dersinin programlara girişini; mühendislik bir yönetme biçimidir veya yöntemin

kendisidir. Mühendislik yönetimi ve yöntemi de mesleki kavrayışa, yüklediği kamusal sorumluluğa ve bunların ortaya çıkardığı etik değerler ile davranışlara uygun olmalıdır. Bu eğilimler ışığında etik konusu çeşitli biçimlerde mühendislik programlarında tartışılmaya ve bir ders olarak mühendislik programlarına konmaya başlanmıştır şeklinde açıklamıştır.

Kumbasar (2003), çalışmasında ülkemizin karşılaştığı son iki büyük depremden sonra, bilim adamlarının ve mühendislerin davranışları ile ilgili etik sorunlar daha belirgin biçimde göze çarpar duruma gelmiş olduğunu belirtmiştir. Söz konusu kurallar üzerine açıklamalarda bulunmaktadır ve bazı davranış biçimlerini bu açıdan değerlendirmiştir. Yapıların depreme dayanıklılığının belirlenmesi ve güçlendirme işlemlerinde, etik açıdan yanlış olan bazı örneklerin, aslında genel ahlak kuralları açısından da yanlış olduğunu savunmuştur. Mühendislik etiği için Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve diğer meslek örgütlerinin çabalarının yerinde olduğunu ancak, mühendisleri yetiştiren öğretim üyelerinin de öğrencilerine iyi örnek olmaları, bunu yalnız sözle, telkinle değil, davranışları ile ortaya koymaları gerektiğini belirtmiştir.

MacIntyre (2002), çalışmasında; etiği açıklarken; Sokrates'ten esinlenmiş olup, evrensel tanımları araştırırken yaptığı akıl yürütmeleri, çıkarımları esas olarak bir nihai sonuca ulaştırmaktan çok, muhataplarına soruları karşısındaki çaresizliklerini gösterme çabasına dikkat çekmiştir.

Şirin (2006), çalışmasında, ülkemizde meydana gelen yapı hasarlarının sebeplerini araştırmış ve bu konuda alınması gerekli önlemlerin henüz proje aşamasında belirlenerek, bu tür hataların önüne geçilmesinin sağlanabileceğini vurgulamıştır. Yapıların daha az hasar görmesi için dikkat edilmesi gereken hususlar üzerinde durmuş ve onarım ve güçlendirme metotlarını açıklamıştır.

Yavuz ve ark. (2017), çalışmalarında, etik ve mesleki etik kavramını, bu kavramların somutlaşmış hali olan etik ya da etik olmayan ilkeleri hakkında geniş bilgi vermiş, inşaat mühendisliği öğrencileri arasında meslek etiği dersi öncesinde ve sonrasında yapılan anketlerle farkındalığın gelişim sürecini sunmuştur.

Yıldırım (2006), çalışmalarında, İzmir, İstanbul, Kastamonu da incelenmiş değişik yapı çatlaklarının oluşum nedenleri ve onarılmasını da kapsayacak şekilde en çok karşılaşılan uygulama çatlakları üzerinde çalışmıştır. Tasarım ya da uygulama hatalarından kaynaklı oluşan çatlak türlerini oluşma nedenlerine göre sınıflandırmış ve çatlakların onarım metotlarını belirtmiştir.

4. MATERYAL VE YÖNTEM

Daha önce "İnşaat mühendisliği eğitiminde meslek etiği algısı ve farkındalığı" konulu seminer çalışmasında Konya Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü öğrencileri arasında yapılan ankete ilave olarak farklı çalışma sahalarında mesleğini icra eden inşaat mühendislerine de anket çalışması yapılmış, sonuçları irdelenmiştir.

Konya Teknik Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü'nde, inşaat mühendisliğine giriş dersini alan 1. sınıf öğrencilerine ve mesleki etik dersini alan öğrencilere dersin başında ve sonunda aşağıdaki soruları içeren anketler uygulanmıştır.

-Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?

-Ahlak nedir?

-İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği ile ilgili bir örnekle açıklayınız.

-Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız.

İnşaat mühendislerine uygulanan ankette yukarıdaki sorulara ilave olarak;

-Proje ve şantiye yönetimlerinde mesleki etik sorunlarının yapı hasarlarına etkileri nelerdir? Karşılaştığınız örnekleri belirtiniz. Sorusu da yöneltilmiştir.

Anket sonuçlarından elde edilen veriler değerlendirilerek, öğrencilerin meslek etiği algısının; eğitim sürecinin başlangıcındaki (1. yarıyıl), eğitim sürecinin sonuna yaklaşıldığında mesleki etik dersi verilmeden önceki (7. yarıyıl) ve ders verildikten sonraki değişkenliği ve farkındalığı analitik ve karşılaştırmalı olarak sunulmuştur.

İnşaat mühendislerine uygulanan anket sonuçları kıymetlendirilerek; etik, ahlak, meslek etiği konusuna bakış açıları değerlendirilmiştir. İnşaat mühendislerinin mesleki etik ilkelerinden uzaklaşması sonucu oluşan yapı hasarları örneklemeleri alınmıştır.

Bu anket çalışmasına; farklı çalışma alanlarından 34 mühendis katılmıştır. Anket çalışması yapılan inşaat mühendislerinden 13 kişi 10 yıldan fazla, 21 kişi ise 5 ile 10 yıl arasında mesleki tecrübeye sahiptir. İnşaat mühendislerinin çalışma sahaları da şu şekilde gruplanmaktadır; proje ve şantiye alanında serbest çalışan 17 kişi,

yapı denetim şirketlerinde personel olarak çalışan; 3 kişi,

sadece proje müellifi olarak kendi işini yapan; 2 kişi,

sadece şantiyede maaşlı personel olarak çalışan; 3 kişi,

kamu personeli olarak mesleğini icra eden; 4 kişi,
gayrimenkul değerlendirme uzmanı olarak çalışan; 2 kişi
devlet üniversitelerinde akademisyen olarak çalışan 3 kişidir. Anket çalışması
yapılan inşaat mühendislerinin 24'ü evli 10'u ise bekaardır.

Öğrenci ve mühendislerden alınan yanıtların oldukça dağınık olduğu tespit edilmiştir. Yanıtların değerlendirilmesi ve gruplanmasında meslek etiği ölçü olarak alınmış ve bu konuya bakış açıları değerlendirilmiştir.

5. ARAŞTIRMA SONUÇLARI VE TARTIŞMA

İnşaat Mühendisliği eğitiminde sürecin farklı kısımlarında birçok fakültede seçmeli ya da zorunlu ders olarak "Mesleki Etik" dersi verilmektedir. Mesleki etik dersinin okutulmuş olması, öğrencilerin iş yaşamında bu kurallara uygun davranış sergileyecekleri anlamına gelmemekle birlikte, okutulan dersin birçok olumlu yansımaları bulunmaktadır (Yavuz ve ark., 2017). Konya Teknik Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü öğrencileri arasında yapılan ankette meslek etiği algısının; eğitim sürecinin başlangıcında (1. yarıyıl), eğitim sürecinin sonuna yaklaşıldığında ders verilmeden önceki (7. yarıyıl) ve ders verildikten sonraki değişkenliği ve farkındalığı sunulmuştur. İnşaat mühendislerinin ise mesleki etik konusundaki hassasiyetleri ve farkındalıkları yapılan anket çalışmaları ile ölçülmüştür.

5.1. İnşaat Mühendisliği Öğrencilerinin ve İnşaat Mühendislerinin Etik Algısı ve Farkındalığı Üzerine Anket Çalışmaları

İnşaat mühendisliğine giriş dersini alan 1. Sınıf öğrencilerine, meslek etiği dersini alan öğrencilere dersin başında ve sonunda ve inşaat mühendislerine aşağıdaki soruları içeren anketler uygulanmıştır.

Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?

Ahlak nedir?

-İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir?

İnşaat mühendisliği ile ilgili bir örnekle açıklayınız.

-Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız.

İnşaat mühendislerine yönelik ankette üstteki 4 soruya ilave olarak;

-Proje ve şantiye yönetimlerinde mesleki etik sorunlarının yapı hasarlarına etkileri nelerdir? Karşılaştığınız örnekleri belirtiniz. Sorusu da yöneltilmiştir.

5.1.1. "Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verilen yanıtlar ve değerlendirmesi

Eğitim sürecine başlangıçtaki (1. yarıyıl), eğitim sürecinin sonuna yaklaşıldığında ders verilmeden önceki (7. yarıyıl) öğrencilerin;

"Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.

-Bildiğim kadarıyla ahlak kelimesiyle eş anlamlıdır. Halk arasında zamanla olan oluşan kurallardır. Yazılı değildir. Toplumdan topluma farklılık gösterir. Bir insanın nasıl birisi olması gerektiği gibi kurallar koyar.

-İnsanın kendi benliği ve toplum şartlarına göre uyması gereken kurallar olarak tanımlanabilir.

-Etik; yapılan, uygulanan, söylenen her şeyin vicdanın rahat şekilde yapılmasıdır. Bir söz söylendiğinde gözüm arkada kalmıyorsa; içim, vicdanım rahatsa kişinin hakkına girmediysem bu etikdir.

-Yazılı kuralları olmayan, toplum yaşamına ve tarzına uygun davranışlardır.

-Toplum kurallarına aykırı hareket yapmayan, toplumun getirdiği kurallara etik denmektedir. Ahlak ile hemen hemen benzer anlamdadır.

- Toplum kurallarına aykırı hareket yapmayan, toplumun getirdiği kuralların geneline etik denir. Topluma göre etik zamanla gelişir, değişir.

-Halkın kendi kendine oluşturduğu hiçbir yazılı belgeye dayanmayan kanunlardır.

-Toplumda çoğunluğun belirlediği, karakterine göre koyduğu kurallar. Evrensel kurallardır. Yanlış ve doğruyu ayırmak için ahlak kavramının doğasını anlamaya çalışır. Araştırma sonucu belirlenir.

-Toplum içerisinde yazılı olmayan insanların birbirleriyle etkileşim içinde kullandığı kurallar bütünüdür. Aile içinde, toplumda, çevrede herhangi bir toplulukta olduğu gibi meslek içerisinde de etik kurallar vardır.

-Herkes tarafından gelenekler, kültürel, yaşayış tarzlarıyla kabul edilmiş durumlardır.

-Etik, bizim toplumda mahalle baskısı veya kendi tercihimizle uyduğumuz yazısız kuralları ifade eder. Başka bir deyişle karakterimizdir. Yaptığımız icraatlar gereği birçok konuda farklı karakterlere sahip olabiliriz. Örneğin meslek içerisinde bir meslek etiğimiz vardır, evde ailemizleyken farklı bir etiğimiz vardır. Bu sahip olduğumuz iyi ve kötü karakterimizin tamamını kapsar.

-Etik meslek ahlakı demektir. Yaptığımız iş veya hizmet ne olursa olsun işinizin karşılığını düzgün bir şekilde vermek demektir. Eğer yaptığımız iş hizmet vermekse bu

hizmeti layığıyla yerine getirmektir. Eğer işiniz bir mal üretmekse ürettiğiniz ürünün kaliteli dayanıklı ve güvenilir olması demektir. Etik yaptığın işten zevk alarak yapılabileceğinin en iyisini yapmak demektir.

-Etik, topluma rahatsızlık ve engel oluşturacak davranışların tamamıdır. Hiçbir dünyevi mesele İslam'dan ayrı tutulamayacağı gibi etik kavramı da gücünü tabii ki bu dinden alır.

-Kişinin toplum içindeki yaptığı davranışların toplum tarafından hoş karşılanabilecek saygı, görgü, anlayış gibi konularda göstermiş olduğu davranışlardır.

-Etik; halkın kendi kendine oluşturduğu hiçbir yazılı belgesi olmayan kurallardır.

-Etik ahlak felsefesi olarak tanımlanabilir. Neyin iyi-köyü, doğru-yanlış, adil-suçlu vs. olduğunu belirlemeye çalışan felsefe dalıdır. Ahlakı açıklamaya çalışır. Tarafsız çözümler ortaya koymak ister. Her toplumun kendine has ahlak anlayışı olduğu için kendine has etiği de vardır.

-Toplumlar kendi içerisindeki oluşturdukları kanunlarda denilebilir. Kendi yaşama tarzlarına göre koymuş oldukları kurallar, kanunlar vb. Toplumun kendine göre neyin doğru, neyin yanlış olduğunu seçmeleri gibi birçok konuda kendi yörelerine göre değişiklik gösterir.

- Etik yasalarla belirli olmayan yanlış insan tutumudur. Yapılan bir eylemin toplum tarafından tavsif edilmediği bir durumdur. Olumsuz bir davranış biçimidir.

-İnsanın çalışma şartları esnasında çalışanlarla olan davranışdır. Adaletli davranmak düşünce özgürlüğüne saygı duymak.

-İnsanın uyması gereken davranışlardır. Yazılı olmayan kurallarda diyebiliriz.

-Etik; Toplum tarafından kabul görmüş düşünceler, davranışlar olarak isimlendirilebilir.

-İnsanların meslekle uyulması gereken davranış kuralı olarak tanımlayabiliriz. Dünyanın her yerindeki aynı meslek grubundaki kilerin aynı kurallara uyması olarak da tanımlanabilir.

-Meslek ahlak veya adabına denir. Bir işe başladığında o işin gereklilikleri tam anlamıyla yerine getirerek yapmaya denir. Bir işi baştan sağma yapmak etik olmaz.

-Etik; toplumsal, kültürel ve ahlaki değerlerde beslenen doğruluğunu bireyin değil toplumun belirlediği değerdir.

-Etik; yapılan ya da uygulanan herhangi bir hareket ya da işin doğru bir şekilde yapılmasıdır. Yani yapılan davranış doğru, yerinde ve gerekli şekilde olmalıdır.

- Etik ahlaki bir konudur. Ayrıca felsefenin bir dalıdır. Etik ahlaki davranışları inceler. Gelişmesini ve ilerlemesini de inceler.
- Etik, davranışlar arasında kıyas yaparak iyiyi kötüden ayıran durumlardır.
- Toplumda zaman içerisinde oluşan kurallar topluluğu denebilir. Yapılması yanlış ancak yanlış olduğu yazılı bir biçimde belli olmayan davranışların etik ile birlikte doğru davranışlardan ayırdığını görebiliriz.
- Halkın kendi kendine oluşturduğu yazılı olmayan her türlü davranışa denilebilir. Etik daha çok ahlak üzerine konuşur, sorgular. Etik evrenseldir.
- Etik; insani ve ahlaki değerlerin bütünü olan, herhangi bir kanun veya kural ile resmileştirilmemiş, toplumlar nezdinde büyük önem arz eden değerlerdir. Etik evrenseldir. Çalışan işyerlerinin imkan ve malzemelerini kendi menfaatleri doğrultusunda kullanmaları tüm toplumlarca etik karşılanması durumu etiğin evrensel oluşuna örnektir.
- Yazılı olmayan insanların ve toplumsal özelliklerine göre ortaya konan, doğru olduğu varsayılan davranışlardır. Uyulan bu anlamdaki kurallardır. Bu açıdan ahlak ile yakın anlamli olmaktadır. Toplumun işleyişi ve bireylerin birbirine saygılı olma anlamındaki yazılı olmayan kurallardır.
- Halkın kendi kendine oluşturduğu, hiçbir yazılı metine bağlı olmayan kanunlara etik denir.
- Ahlakla aynı anlama gelir. Yazılı herhangi bir kuralı yoktur. İnsanların birbiriyle daha sağlıklı ilişkiler kurduran değerlerdir. Evde aile bireylerinin birbirine saygılı olması gibi.
- Neyin iyi, neyin kötü, doğru, yanlış olduğuna düzgün bir şekilde karar verebilmek, belirleyebilmektir.
- Ahlak ve ahlakın bütün toplumlar tarafından kabul edildiği kavramdır. Etik düşünme ve felsefeye dayalıdır. Etik evrenseldir. Etiğin nitelik kapsamı genel ve herkes için geçerli olmalıdır.
- Toplumda yaşarken bazı yasal ve yasal olmayan kurallara uymak zorunda kalırsınız. Başkasının özgürlüğünü veya hakkını ihlal ettiğiniz kadar özgürsünüz. Bu kuralların geneline etik diyebiliriz.
- Etik toplumlarda süre gen ahlak, gelenek ve kültürler baz alındığında çoğunluğun uygun görülen davranış, kararlar bütünü etik olarak tanımlanabilir. Etik olan bir davranış veya durum toplum içinde göze batmaz. Aksine olması gereken davranış olarak kabul görülür.

- Etik, insanın toplumda gösterdiği ahlaki davranışlardır.
- Bir toplum içerisinde insan ahlaki ve saygısı çerçevesinde her konuda yapması gereken davranışlardır.
- Bir işin, bir olayın, bir davranışın meydana geldiği çevrede, toplumda başkalarının hakkına girmeden dürüstçe yapılması.
- Etik; zamanla değişebilen içinde bulunan topluma bağlı kültürel aynı zamanda tüm dünyada ortak olabilecek yazılı olmayan basit kurallardır.
- Etik halkın kendi kendine belirlediği ahlak anlayışının yöreden yöreye, dinden dine, kültürden kültüre değişmeyen halidir.
- Etik bütün toplumca kabul gören, yazılı olmayan kurallar, davranışlar ve değerlerdir.
- Herkes tarafından kabul gören yaşanan coğrafyada yazılı olmayan kurallar, davranışlar ve değerlerdir.
- Doğru ve yanlış bilgilerin bütünüdür. Bu bilgilerin doğru ve ya yanlış olmaları kişilere bağlı olmayıp genel-geçer kabullere bağlıdır.
- Neyin iyi, neyin kötü, neyin doğru, neyin yanlış olduğuna karar veren kurallar bütünüdür. Toplum tarafından kabul edilen kesin sonuçlardır. Genel kuralları vardır. Bunlar araştırmalara dayanır.
- Etik, kurullarca belirlenmiş ancak ahlaki kanunlarca belirlenebilecek durum, söz, davranış gibi olgu veya olayların uygunluğun denir. Bir örnek verecek olursak, günde 14 saat bazen 15 saat çalışan bir işçinin 1300-1400 TL alırken, kanunlarca yasal kılınan bir vekilin 15-20(bin) maaş alması ahlaki veya etik değildir.
- Etik ahlaka yakın bir değerdir. Ahlak davranışı temsil eder. Etikse genel kurallardır.
- Etikte bir nevi aşağıda açıklamış olduğum üzere ahlak demektir. Meslek ahlakı olarak adlandırmak daha doğru olur. Her insanın kendi meslek grubundaki seviyesini belirleyen ana unsurlardan biridir bana göre. İşini hakkıyla yapmak, verilen görevlerden kaytararak başkalarının hakkını yememek gibi manevi örneklerinden söz edebiliriz. Bana göre etik ve ahlak kavramlarında her ne kadar örflerimizden, töremizden gelen bazı birikimlerimiz olsa da asıl kaynak olarak hak din olan İslam'ın ışığında Kuran'ın rehberliğinde hareket etmemiz bizlerin meslek açısından da normal hayatımız açısından da daha doğru olacağımızı düşündürmektedir.
- Etik evrensel bir kavramdır. Dünya üzerinde yapılan bütün davranışların doğruluk veya yanlışlık durumu aynı olmasıdır. Örneğin; bir inşaatın yeterli miktarda güvenli olması.

- Toplumdaki davranışların, törelerin, geleneklerin ahlaki ilkelerin tümüne etik denir. Lisede felsefe dersinde görmüştüm. Fakat aklımda kalan bu kadar.
- Bir iş yerinde ya da toplumda olan belli kurallar bütünüdür. Mesleki ahlak dır.
- Etik herhangi bir olayda, meslekte veya toplumda genel olarak kabul görülen, ideal olarak tanımlanan bir davranıştır.
- Bireylerin, toplumda uyması gereken kurallara saygı çerçevesinde uymasındır.
- Farklı toplumlarda örf, adet, gelenek vb. gibi değerlerdir. Her toplumun kendine has karakteri be kuralları vardır, bir yaşama biçimi vardır. Aynı durum meslekler arasında da görülen farklı mesleklerde farklı durumlar vardır. Tabi sonuç olarak her mesleğinde ortak oldukları etik durumlar mevcuttur. Sonuç olarak farklı toplum, kültür ve mesleklerde uyulması gereken örf, adet, gelenek, kurallar, saygı vb... bunların genel adına etik davranışlar diyebiliriz.
- Etik toplumda insanların o topluma uygun olarak davranılması gerektiğini gösteren bir unsurdur. Örneğin, bir otobüste yüksek sesle telefonla konuşmak.
- Farklı kültürel değere sahip ülkelerin kendi değerlerini dikkate alınarak canlıya saygı çerçevesinde, incitmeden yapılan davranış ve uygulamalara etik denir.
- Etik denilince aklıma hiçbir yerde kural olarak yazmayan ama daha iyi, adaletli ve iyi davranış biçimi geliyor.
- Etik yazısız toplumun ve insanlığın ön gördüğü toplum kurallarıdır. Örnek verilecek olursa toplum dilinde sıkça kullandığımız bu davranış hiç etik değil kelimesi örnek verilebilir. Mesela barınaktaki hayvanlara eziyet edilmesi, iş yerindeki insanın vicdanıyla ve ahlakıyla ortaya çıkan bir kavramdır. Vicdanlı bir kimse verdiği kararların, davranışların ne derece olduğunu yargılarken bazı kimseler etik olmayan bir şekilde haksız kararlar alır. Kimisi bunun farkındadır. Kimisi de farkında bile değildir.
- Meslek hayatında veya herhangi bir işte toplumun faydasını gözeterek yapılmalı ve bir başkasının hakkı yenmemeli.
- Ahlak ve toplumsal davranış ve meslek hayatındaki insanları ile yapılması gereken davranış ve toplumsal hayatımızda insana aykırı herhangi bir davranış yapmamaktır.
- Bir konu hakkındaki ahlaki kuralları, başkalarının haklarını, yasaları göz önünde bulundurarak bir davranış sergilemek etikdir.
- Ahlakın, “meslek” sınırları içerisindeki tanımı yani kişinin meslek hayatındaki kendi ve çevresi için olumlu ve iyi yöndeki özellikleri.
- Kişinin meslek hayatındaki kendi ve çevresi için olumlu özellikleridir.

-Ahlak ve ahlaklığın olgusal ve tarihsel olarak yaşanan bir şey olduğu, bu hayatın içinde cisimleşen ahlaki değerler, ahlak adı verilen tarihsel olguya yönelen felsefe disiplini; ahlakın eylemin pratiği olduğu yere eylemin teorisini oluşturan felsefe türüdür.

-Toplum ahlakına, kültürüne, değerlerine uygun, herkes tarafından uygun görülen davranış biçimidir.

-Toplum ahlaklarına, olaylarına uygun, herkes tarafından uygun görülen davranıştır.

-Herkesin kabul ettiği yöreden yöreye değişmeyen, bin, ırk farkımı olmadan herkesin kabul ettiği, herkesin benimsediği güzel davranışlardır. Bir insanın sadece kendinin değil diğer insanların faydasını da düşünerek davranış göstermesidir.

-Etik ahlak demektir. Ama aralarında fark vardır. Etik topluluktaki insanın disiplinli davranışlarını açıklayan felsefedir.

-Kişinin yaşantısında, çevresinde gelişen bir takım olayların içinde insanlık açısından vermiş olduğu doğru kararların tümüne etik olarak tanımlayabiliriz.

4. Sınıf mesleki etik dersi sonunda öğrencilerin; "Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.

-İnsanların çevresi ile davranışının nasıl olması konusunda genel bir bilgi vererek mesleğini düzgün bir şekilde yapan ve şantiye ortamında ahlaki bir şekilde davranan mühendislere etikli mühendis denir.

-Toplumun içinde karşılaştığımız durumlara karşı davranışımız veya verdiğimiz tepkiler.

-Bütün toplumlarda doğruluğu veya yanlışlığına karar verilmiş yasalara denir. Örneğin hırsızlık dünyanın her tarafında kötü görülmüş bir davranış biçimidir. Yani evrensel etik kuralları içerisinde hırsızlık yapma kötü bir davranış olarak tüm dünyada kabul görülmüştür.

-Etik; insanların toplumda yer alan diğer insanlara karşı tutum ve davranışlarında, toplumun gelenek ve göreneklerine uygun ahlaki olarak davranma biçimidir.

-Etik, olması gerekendir. Olması gerekende ahlak kurallarına, toplum kurallarına, iş kurallarına vs. göre ortaya çıkar.

-Etik, ahlak anlamına gelir. Etik davranış saygılı, ahlaklı, uygun şekilde davranış sergilemektir. Evrensel olarak her yerde etik farkındalık yaratmaktır.

-Etik töre bilimi demektir. Etik yanlışı doğrudan ayırabilmek amacıyla ahlak kavramının doğasını anlamaya çalışır. Halkın hiçbir yazılı kaynağı dayanmayan kendi işlerinde ürettikleri etik kanunları denir.

- Bir davranışın veya olayın herkes tarafından hoşgörüyle karşılaşmasıdır.
- Kısaca tanımlamak gerekirse, bir olay ya da davranışın herkes tarafından hoş karşılanması durumudur. Etik insanların güvenilirliği ile alakalı bir durumdur.
- Bireyin toplum içerisinde diğer bireylerle olan karşılıklı çalışmasıdır. Aynı iş içerisinde kendi düşüncelerini ifade edebilmesidir. Bir iş ortamında bireylerin farklı fikir akımları üretebilmektir. Toplum içerisinde bireyin tutum, davranış, ahlak, gelenek ve göreneklerine sahip çıkmasıdır.
- Bir davranışın olayın veya ticaretin önünde kanuni olarak bir engel olmamasına rağmen ahlaki olarak engel olmasıdır. Etik olmayan davranışların yapılmasından sonra resmi bir işlem yapılamaz ama toplum tarafından kötü karşılanabilir.
- Etik, yazılı olmayan, hukuki ve kanuni yaptırımları olmayan ancak toplum tarafından benimsenmiş değerlerin tümüdür.
- Mesleki ahlak demektir. İş yerinde çalışanın uygun davranış sergilemesidir.
- Herhangi bir şeyi kurallarına uygun olarak yerine getirilmesidir.
- Toplum tarafından ortak bir düşünce ile kabul görmüş değerler ve düşünceler bütünüdür.
- Toplumun kendi kendine oluşturduğu hiçbir yazılı metne bağlı olmayan hususlardır.
- Yapılması uygun olmayandır. Toplumda da bu yaptığın hiç etik değil diye karşı taraf hata yapmışsa ayıplanır. Toplumsal kurallara uymayınca etik olmaz.
- Yanlışı doğrudan ayıran kişilere göre değişmeyen genel davranıştır. Toplumdan topluma değişmeyen hareketler. Olması gereken yani. Herkesin kabul ettiği.
- Kişilere ve olaylara göre değişmeyen davranış biçimidir. Ancak u toplumdaki topluma değişebilir. Bizim toplumumuzdaki edep adap kurallarıyla diğer toplumlardan farklıdır.
- Belirli kuralların uygulanış biçimine etik denir.
- Toplum içerisinde yapılan bir hareket, kullanılan bir sözcük eğer o o toplumdaki bir kişiyi veya topluluğu rencide edecek şekildeyse etik değildir. Bana göre etik kavramı biraz görecelidir. Güzellik gibi tam göreceli bir kavram elbette değildir. Ama insanın bakış açısına, kendine göre belirlediği kurallara göre değişebileceğini düşünüyorum. Yani yaşanan bir olayın önünü arkasını düşünmek veya düşünmemek ile değişebilen bir kavramdır.
- Halkın kendi kendine oluşturduğu toplumsal kuralların tümüdür. Toplum içerisinde tek tek bireylere bağlı olarak şekillenen ahlaki kurallar bütünüdür.
- Etik; insanın yaptığı ve yapacağı davranış ve hareketlerde toplumun düzen ve ahlakına göre uygunluğu. Yani bireyin yaptığı hareketlerdeki vicdani rahattır.

- Bir işin yapılması istenen düzeyinden farklı olarak yapılmasıdır. Toplumda yapılan işlerin akla, mantığa uygun olmaması olarak tanımlayabiliriz.
- Toplumda yaşayan her bireyin somut kurallar içerisinde yaşayıp bu kurallara uyma gereksinimidir. Mesleki olarak etik ise bir meslek grubunun uymak zorunda olduğu davranışların tamamıdır.
- Toplumun kendi içerisinde oluşturduğu yazılı metinlere dayanmayan çerçevesini halkın belirlediği kurallar bütünüdür.
- Etik, bir toplumda yazılı olmayan, anayasa vb. yerlerde kural olarak yer almayan fakat insanların uyması gereken toplumsal kurallardır.
- Yazılı veya bir yasaya bağlı olmadan insanların kendi aralarında bazı koyduğu, kabul ettiği kurallar.
- Belli bir iş ya da meslek dalında yapılan uygulamalarda bir sürü kurallar vardır. Yapılan iş sıralamasının bu kurallar çerçevesinde yapılmasına etik denir.
- İş, sosyal yaşam gibi hayatın her alanında adaletli dürüst ve üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmek, toplum düzenini korumayı amaçlayan kavramdır.
- Yazılı olan kuralların dışında yazılı olmayan kurallarda vardır. İşini iyi yapmak, derse vaktinde gelmek, başkasının hakkını yememek etik olan davranışlardır. Kişi yatağa yattığında vicdanı rahatsa o gün etik olarak doğru işler yapıyor olabilir.
- Yazılı olmayan, toplum içerisindeki işleyiş ve düzeni sağlama adına yapılmış kurallar denebilir. Bir bakıma töre, gelenek, örf anlamlarındadır. Toplum içerisindeki saygı, sevgi, hoşgörüyü birleştirme adına olan kurallardır.
- Etik, toplumun kendi içinde belirlediği yani norm olarak nitelendirilen yazılı olmayan kurallardır. Doğru ya da yapılması mümkün olan durumlar etik kuralları dışında kabul edilmiş olabilir.
- Ahlaki olmayan davranış biçimidir.
- Etik, toplumdaki ahlak kurallarına ve ahlak davranışlarına uygunluk, bağlılık olarak tanımlanabilir.
- Ahlak kavramıyla orantılıdır. Ahlakla birlikte gelen kavramları da içine almaktadır. Ahlak kavramına oranla daha genel daha sabit olarak öngörülür.
- Etik, toplumdaki ahlak kurallarına ve ahlaki davranışlara uygunluk ve bağlılık olarak tanımlanabilir.
- Etik ahlak kavramını da içine alır. Çünkü etik ahlak kavramının cevap veremediği soruları da içine alır.

-Genelde ahlakla aynı anlamda kullanılır. Herhangi bir kuralı olmadan toplum tarafından oluşturulmuş bir zihniyettir. Bu zihniyete göre yapılan şeyler doğruysa etik davranış doğru değilse etik olmayan davranış olarak adlandırılır.

-Bir davranışın, durumun toplumun genel kurallarına uygun olup olmadığı. Toplum arasında yazılı olmaksızın belirtili bir görgü kuralları çerçevesinde düzenlenmiş durum olarak adlandırılabilir. İnsanların durumları ilk önce kendi vicdanlarında tartarak belirli bir davranış sergilemesi olarak diğer bir tanım söylenebilir.

-Toplum içinde gösterdiğimiz herhangi bir faaliyette işçilerin doğru bir şekilde kurallarına uygun düzenli bir şekilde gerçekleştirmektir. Yapılan her türlü faaliyetler insanlar arasında saygınlık kazanacak şekilde gerçekleştirmektir. Toplumun bütün değerlerini ortaya koyandır.

-Yapılacak herhangi bir faaliyetin kurallara, ahlak yapısına ve iş koordinasyonuna ne derece uygun olup olmadığı, yapılacak işin mesleğe ve ya tecrübeye bağlı olarak yapılmasıdır.

-Hiçbir yazılı kaynağa dayanmayan tamamen kuralları bilip karaktere dayalı uygulama özgürlüğüdür.

-Etik doğrudan ahlakla bağlantılı olmasa da ahlakı da içeren belli değerler bütünüdür. Kısaca etik yanlış ve doğru seçeneği varken yanlış seçmen dahilinde herhangi bir yaptırıma uğramasan dahi ve bu yanlış yaptıgın takdirde belli bir kazanç elde etsen dahi doğruya karar verip doğruyu seçmek olarak tanımlanabilir.

-Herhangi bir olay ile ilgili bütün toplumun benimseyeceği ve takdir edeceği tutum ve davranışlardır.

-Yasal olsa bile, herhangi bir suç teşkil etmemesine rağmen toplumun gözünde hoş karşılanmayan işlerdir.

-Etik; herhangi bir alanda insanların davranışlarının doğru ve düzgün prensiplere uygun olmasıdır.

-Etik, kişinin tüm durumlarda ve koşullardaki olaylarda insani değerlerini ahlaka uygun bir şekilde sergilemesi ve bunu davranış olarak değil de benimsemesi durumudur. Etik bir tavır sergileyen bir kişi ancak çevresindeki insanlara örnek olabilir ve ona uygun bir çevre elde edebilir. Bu nedenle kişinin hal ve hareketlerine, konuşmasına, gülmesine, oturup kalkmasına güzel ahlak çerçevesinde davranışlarına yansımaları ancak etiklikle ortaya çıkabilecek bir durumdur.

-Çalıştığımız ortamda uyulması gereken düzen getirici bazı kurallardır. Bunlardan çalıştığımız ortama ve dış çevreye olumsuz etki vermemesi için ortaya konur.

- Doğru kabul edilen davranışlardır.
- Herhangi bir durumun, davranışın, anlayışın; o durumun şartları açısından iyi, hoş olma durumuna denir. Etik evrensel güzel ahlak olarak da tanımlanabilir.
- Etik kurallarda bağımsız kültürlerin gelenekleriyle oluşan yazılı olmayan kanunlardır.
- Etik toplumların kendi kendine oluşturduğu fakat hiçbir yazılı metin olmayan kurallardır diyebiliriz. Halk arasında ahlak ile aynı kelime olarak görülüyor olsa da kesimlikle aynı kelimeler değildir. Aslında etik karakter olarak niteleyebiliriz ama her toplumun içinde farklı özellik gösterir. Yani kısacası insanların davranışlarını yönlendirir.
- Bir davranışın veya olayın herkes tarafından hoşgörüle karşılanmasıdır. Etik olan durum toplum tarafından genel olarak kabul edilir.
- İnsanların birbirlerine karşı davranışlarını belirleyen onların belli kurallara, belirli ahlaki tavırlara ulaşmasını sağlayan davranıştır. Etik insanların birbirlerine olan saygının, gelenek ve göreneklerin uygulanması şeklinde de olabilir.
- Kişilerin toplum içerisinde diğer bireylerle olan karşılıklı mülakatları, birlikte aynı iş üzerinde çalışmaları kapsamında, birbirleriyle belirli bir saygı çerçevesinde işin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesidir.
- Etik bir bireyin veya toplumun belirli bir durum, olgu veya davranış karşısında kendine ait veya genel olarak düşündüğü, savunduğu, uygun gördüğü davranış biçimidir.
- İnsanın vicdani bakımından yaptığı davranışlardır.
- Yapılması gereken bir işin daha düzenli bir şekilde yapılma biçimi veyahut yapılması gereken davranış, olgu, işin ahlak kuralları, toplumsal kurallar ve hukuk sistemi içerisinde uygunluğuna bakılarak yapılması terimi olarak ta tabir edilebilir. Etik ve ahlak birbiri içerisinde birbirini tamamlayan iki olgudur. Eğer ahlaklı bir davranış içeri sendeysek etik de bir davranış demektir.
- Herhangi bir işi veya olguyu yaparken, size verilen görevleri, s,z, izleyen veya kontrol eden birisi olsun veya olmasın tam anlamıyla yerine getirmektir.
- Uygun olan davranış biçimidir. Karşılaştığımız durumlara karşı en uygun davranış biçimidir.
- Etik bence kurallara uygun davranmaktır.
- Toplumun herhangi bir alanında yapılan bir davranış, alınan bir kararın toplum kuralları ve vicdani değerlere her zaman uygun olması durumudur.
- Etik mesleki ahlaklıdır. İnsanların mesleklerinin nasıl yapılmasının öğrenilmesinin yaptığını ve vicdanının rahat olup olmadığının etkilemesiyle oluşan davranış

biçimlerine etik davranış denir. Herkesin işinin iyi yapmasının yanında işini, güvenli, edepli, etrafına zarar vermeden, çevreye ve insanlara kötü sonuçlar çıkaracak davranışlardan kaçınması gerekir.

-Etik kişinin sahip olduğu bir meslekte mesleğin yapılması, uygulanması esnasında o kişinin o işi tam anlamıyla yapması o işin bütün gerekliliklerini hiçbir şekilde bilerek aksatmayan ve yaptığı işi hakkıyla yapma davranışdır.

-Etik toplumda kabul edilmiş belli başlı kurallardır.

-Halkın belirli bir yasalara, kurallara bağlı olmadan yazılı olmayan ilkelerdir.

-Etik, mesleki ahlak ile ilgilidir. Ahlak üzerine konuşulur. Etik iyi olana değil, bir şeyin iyi olduğu hükmüne nasıl varıldığı ile ilgilidir. Ahlaki davranışlara yüklenen anlamdır.

-Toplum kültürü içerisinde zamanla oluşan kurallar bütününe etik denir.

-Etik; bir insanın sahip olduğu bir meslekte mesleğin yapılması, uygulamada o kişinin o işe tam anlamıyla yapması o işin bütün gerekliliklerini hiçbir şekilde bilerek aksatmayan ve yaptığı işi hakkıyla yapmasıdır.

-Etik her toplumda ve her meslek dalında olması gereken şeylerin en başında gelir.

-İnsanların dürüst bir şekilde çevresindekilere davranışdır.

-Toplumda genel olarak kabul gören hareket ve davranış kavramıdır.

-Etik, evrensel anlayışa göre doğru olan uygun olan davranışlar bütünüdür.

-Ahlakın diğer bir ismidir. Yani bir olay etik değil denirse bu olay ahlaki yönden uygun değil anlamına gelir. Kötü ahlak gibi bir şey olur.

-Davranışların ve düşüncelerin ahlaka, görüşlere uygun olmasıdır.

-Yapılan bir işin kurallara ve ahlaka uygunluğudur. Yapılan iş dışarıdan bir kurala aykırı olmasa da gerçekleşmesi etik olmayabilir.

-Toplumun genelinin doğru bulduğu davranışlardır.

-Geçmişten beri var olan toplumun benimsediği sözel yasalar denilebilir. Toplumun daha rahat, adaletli, mutlu yaşaması için konulmuş kurallardır.

-Bireyin toplum içerisinde sergilenmiş olduğu davranışlar bütünüdür.

-Bir nevi karakterdir. Bireyin karakterini yansıtır.

-Yazılı kanunları olmayan ahlak tanımına benzer uygun davranış ve ifadelerdir.

-Etik yazılı hukuku olmayıp toplumca kabul görmüş ahlaki kurallardır. İnsanın vicdan ve aklı ile harmanlanan davranış şekilleridir.

-Yanlı olmayan doğru, düzgün mantıklı ve adaletli davranışların toplamına etik denir.

İnşaat mühendislerinin "Etik nedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.

- İnsanın vicdansal olarak doğru yanlış kavramını belirlemesidir.
- Toplumda örf adet gereğinde doğru olanı yapmaktır.
- Toplumların gerek inancı gerekse kültürü ve geleneği açısından oluşmuş olan birikimlerin cisimsel hale getirilmesidir.
- Etik insanın kendisidir. İnsanın belirttiği en temel yönüdür.
- İnsan hakları ve ahlaki sınırlarda insanların özgür olduğu alandır.
- Görsellerle yada tahminlerle yapılan eylemlerin gelenekselleştirilmesi insanlar arasında kurallaştırılması.
- Toplumda her meslek içerisinde meslektaşlar arasında yapılması veya yapılmaması gereken davranışlar olarak tanımlanabilir.
- Ahlakın felsefi boyutta incelenmesidir.
- Toplumsal ve dinsel kanaatler silsilesinin içerisinde belirlenen maddelerden oluşmayan ama insanların insan olma sınırlarını belirleyen yargılar dizisidir.
- Toplum geneli tarafından kabul görülmüş ahlak kurallarının hayata yansıtılmasıdır.
- Dini, ahlaki, tarihi, örfi v.b. yazılı olan ve olmayan temel prensipler esas alınarak; iyi olma, iyiye yönelme, iyiye ulaşmadır.
- Ahlakın felsefi boyutunda ki prensiplerine göre esas alınmasıdır.
- Etik, felsefenin ahlaki değerle ilgili kısmını inceler.İnsanın sahip olduğu değerleri anlatacağından etik önemlidir.
- Saygılı ve hoş gönüllü olmadır.
- Etik yazılı olmayan ve bir kişinin kendine ve tüm insanlara iyi davranması ve bu yolla iyiliğe ulaşılmasıdır. iyiliğe varmak için zorunlu olarak uyması gereken ilkelerdir.
- Etik bir felsefe dalı olmakla beraber, bir mesleği sürdüren kişilerin davranış standartlarının tamamı olarak tanımlanabilir. Etik kişinin iyiye ulaşmak için kendisini uymaya mecbur hissettiği öz benliğine ve topluma karşı olan görevleri ve bu görevlerine ilişkin kurallar bütünüdür.
- Ahlaki davranış kuralları çerçevesinde geliştirilmiş sistematik davranış bütünü.
- Düzgün davranışlar bütünü.
- İnsanların çalışma hayatında ya da sosyal hayatında uyması gerektiği (doğruluk, dürüstlük, adalet, eşitlik, hakkaniyet, liyakat vb.) yazılı olmayan kurallar bütünüdür.
- İnsanın ahlak ve davranışlarını akademik olarak çalışmalara bağlayan kavramdır.
- Kişinin yaşantısının, yaşadığı toplumun şekil verdiği ahlaki değerlerdir.
- Etik, insanların birbirleriyle olan ilişkilerinde ortaya çıkan; insanlık tarihi ile sürekli gelişen ahlaki ilkeler ve değerler bütünüdür. Etik prensipleri temsil eder.

- Karakterdir. Kişiden kişiye tanımı değişir.
- Herhangi bir kurala dahil olmadan toplumsal değerleri de göz önünde tutarak varsayılan değer bütünüdür.
- Toplum tarafından bilinçsiz olarak geliştirilen davranış ahlakıdır.
- Yasal bir dayanağı olmayan daha çok insanlar arasında ki ahlaki değerleri koruyan kavramdır.
- Kural ve nizamla bununla birlikte aynı grupta yer alan insanların birbirlerine davranış şeklidir.
- Etik bir duruş davranış demektir. Karşılaşılabilecek bir durumda gösterilen tepki, davranış karşılığıdır.
- Etik, duruş ve değer demektir.
- Bireylerin davranışlarını inceleyerek düzenlemeyi hedefleyen kavramdır.
- Herhangi bir yazılı kurala bağlı olmayan meslek ahlâkı olarak tanımlanabilir.
- Zor durumlarda bile doğru olandan şaşmamaktır. Her zaman baskı yapılsa bile yanlış iş yapmamaktır.
- Sistemin öngördüğü şekilde kurallara uygun olarak davranmak.
- Gayri ahlaki kurallardan ve düşüncelerden uzak olgu ve kuramını oluşturan birimlerden bir tanesidir.

Bu yanıtların ışığında, ders verilmeden önce; "Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?" sorusuna yanıtlar çok geniş bir yelpazededir. Etik konusunda, bir kısmının hiç bir fikrinin olmadığı, fikir beyan edenlerin ise başka kavramlarla karıştırdığı tespit edilmiştir (

Çizelge 5.1.).

Ders verildikten sonra yanıtlarda, öğrencilerin bir fikir edinebildiği, etik tanımının mesleki kurallar ekseninde toplandığı tespit edilmiştir. Toplumda yer edinebilmesi için bu ilkelere göre mesleğini icra etmesinin gerekli olduğunu fark etmiştir. Ayrıca etik ilkeleri, şahsi çıkarların önünde tutarak meslek saygınlığının korunduğunu kavramışlardır (Çizelge 5.2.).

İnşaat mühendislerinin "Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verdikleri yanıtlar, çalışma sahalarına göre değişmektedir. Etiğin, örf, adet, anane, ahlak ve dürüstlük kavramları ile tanımlandığı ancak "Meslek kuralları, doğru-yanlış" kavramı üzerinde yoğunlaştığı tespit edilmiştir (Çizelge 5.3.).

Çizelge 5.1. Öğrencilerin ders öncesi "Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Öğrenci Sayısı	Yüzelik Oran
Bilmiyor/Fikri yok	16	%22
Dürüstlük, adalet	12	%17
Ahlaklı olmak	24	%33
Örf, Adet, Anane	12	%17
Meslek kuralları, doğru - yanlış	8	%11
Toplam	72	%100

Çizelge 5.2. Öğrencilerin ders sonrası "Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Öğrenci Sayısı	Yüzelik Oran
Bilmiyor/Fikri yok	3	%3
Dürüstlük, adalet	9	%9
Ahlaklı olmak	24	%25
Örf, Adet, Anane	6	%6
Meslek kuralları, doğru-yanlış	56	%57
TOPLAM	98	%100

Çizelge 5.3. İnşaat mühendislerinin "Etik nedir? Nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Mühendis Sayısı	Yüzelik Oran
Bilmiyor/Fikri yok		
Dürüstlük, adalet	4	%12
Ahlaklı olmak	9	%26
Örf, Adet, Anane	4	%12
Meslek kuralları, doğru-yanlış	17	%50
TOPLAM	34	%100

5.1.2. "Ahlak nedir?" sorusuna verilen yanıtlar ve değerlendirmesi

Eğitim sürecine başlangıçtaki (1. yarıyıl), eğitim sürecinin sonuna yaklaşıldığında ders verilmeden önceki (7. yarıyıl) öğrencilerin; "Ahlak nedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.

-Doğru yanlışı ayırt etmemizi sağlayan kültüre, dine, siyasete, coğrafyaya bağlı olarak değişkenlik gösteren davranışların tümüdür. Kişide iyi, güzel olan niteliklerde denilebilir.

- İnsanın toplum içinde veya kendi kendine gösterdiği davranışlar ahlakını oluşturur.
- Ahlak; yetişirken alınan edebin, saygının doğru uygulanabilmesidir. Herkesin ahlak anlayışı birbirinden farklı olacağından kişi kendi ahlak prensiplerini gereğince yerine getirebilirse kendi nazarında ahlaklı sayılır. Toplum ahlakı ise toplumun birbirine öğrettiği kurallar üzerine kurulmuş sistemin meyvesidir.
- İnsanın doğuştan itibaren kazandığı tüm tutum ve davranışlardır.
- Toplum davranış biçimine ahlak denir.
- Toplumda yazılı olmayan kültür, yaşayış tarzı gibi etmenlerle toplumda oluşan kurallar bütününe ahlak denir. Ahlak doğuştanda olabilir sonradan da edinilebilir.
- İnsanın doğuştan gelen ya da sonradan kazanılan iyi ile kötü arasında vicdanen karar vermesini sağlayan olgudur. Ahlak toplumun temelini oluşturur. İnsanların olaylar karşısındaki duruşunu ve kararlarını doğrudan etkiler.
- Kişide huy olarak bilinen şey aslında toplumun hoş ve iyi karşıladığı olgularıdır.
- Toplumda kesimden kesime, yaşadığı yere göre değişen yöresel kurallardır. Araştırma ile değil o yörenin tarihinden coğrafyasından kaynaklanan kurallardır.
- Etikle benzer tanımda olup farklı bir değerdir. Ahlak insana ait nitelikler olup kişilere özgü olur. Ahlak çevresel faktörlerle insanlardaki davranışların bütünüdür. Genel ahlak olduğu gibi çevre etkileriyle kötü (olumsuz özellikte) ahlak da oluşur. Güzel ahlaka insanların mensup olduğu dinleri de etkiler. Dinlerin bazıları genelde çoğu güzel ahlaka teşvik eder.(İslam da buna örnektir.) İnsanlarda mevcut olan ahlaki değerler iş hayatına yansiyabilir ve iş hayatında güzel ahlakın etkisi görülebilir.
- Toplumlarda geçmişten süre gelmiş kabul gören davranışlar bütünüdür.
- Etikle benzer olarak uyduğumuz bizim hareketlerimizi şekillendiren yazısız kurallarımızdır. Yalnızca iyi anlamda düşünülmemelidir. İyi ahlak ve kötü ahlak vardır.
- Ahlak yaşadığı toplumun gelenek, görenek, örf ve adetlerine bağlı olarak yaptığı işi düzgün yapmak için gerekli vicdan veren geleneklerin toplamıdır. Yetişme şekline bağlı olarak farklılık gösterse de insanın iyi veya kötü olarak ayrılabilmesi için başlangıç noktasıdır.
- Ahlak, Allah'ın Kuran'la bize indirdiği ve peygamber efendimiz(s.a.s) ile uygulamalı olarak gösterdiği davranışların, düşüncelerin ve hareketlerin tamamıdır.
- İnsanın terbiye be görgü kuralları çerçevesinde karşı tarafı incitmeden kırmadan yaptığı davranış biçimidir.
- Ahlak; daha çok yöresel olarak toplumdaki insanların birbiri ile saygı ve sevgi içinde kaynaşması için oluşturulan kurallardır. Kişilere aile ve kültür aracılığıyla aktarılır.

-İyi veya kötü (doğru-yanlış) arasındaki farklardan doğan, isteklerimizi, düşüncelerimizi hareketlerimizi etkileyen algılardır. Ancak bu iyi-kötü olgusu son derece göreceli olduğu için kesin bir biçimde iyi ahlak, kötü ahlak demek mümkün değildir. Bazı toplumlarda yere su dökmek ahlaksızlık olarak görülürken bazı toplumlarda uyuşturucu kullanmak kötü ahlaka girmez. Yani ahlak ülkeden ülkeye, topluma hatta aile bazında bile farklılık gösteren eylem biçimlerinin iyi-kötü olarak tanımlanmasıdır. Ahlak kurallarını bilimsel ve tarafsız olarak bilemeyiz ki burada etik karşımıza çıkar.

-Toplumun kendi içerisindeki olumlu davranışlardır.

-İnsanların hayatlarında yapmış olduğu saygısızlık, toplumun değerleriyle oynama, gelenek, anane vb. fiillerde yapmış olduğu davranıştır.

-İnsanların toplum kurallarına uymasidir. Bir işi yaparken toplumun ona duyacağı saygıdır. Aynı zamanda kendi davranışları da ahlakını oluşturur.

-İnsanın iyi, kötü, doğru ve yanlış bir şeyi düzgün ve dürüst bir şekilde aktarmasıdır.

-Doğuştan gelen ve zamanla kazanılan insani değerlerdir.

-İnsanın iyi kötü arasındaki farklardan doğan ve bu manada iyi ve kötüyü doğru biçimde karşıya aktarmasına ahlak denir.

-Yaşadığımız toplumun gelenek, görenek ve örf özelliklerine bağlı bireyin ahlaki açıdan önemlidir. Bu özellikler bağlılığı tam olmayan bireyler ahlaki sorumlulukları zor anlarlar. Bir işi düzgün yapabilmemizi gerektiren vicdan unsuru olmayan bireyler ahlaki unsurları düşünmezler. Bunun sonucunda sorunlar ortaya çıkar.

-Tarih, din, dil, kültür gibi pek çok etkinin temelini oluşturduğu doğruluğu toplum tarafından benimsenmiş ya da belirlenmiş davranışlardır.

-Ahlak ise vicdanen uygun ve toplumsal yargılar tarafından kabul edilen davranışlar bütünüdür.

-İnsanın doğduğu andan itibaren veya sonradan oluşturduğu bakış açısı ve uygulama türüdür.

-Toplumca kabul görmüş güzel davranışların tümüdür. Ahlak, insanların birbiri ile iletişimine yardımcı, örnek davranışlar içeren kuramdır.

-Bir toplumun yapısız sözleşmesidir. İnsan bulunduğu durum içerisinde yapılacak işlerin hangi reddede, nasıl şekilde ve neden yapılmasını açıklar. Kişinin bütün davranışları ahlak kuralları içine girer ve eğer ki dışına çıkacak olursa toplum tarafından hoş görülmez.

-Bununla beraber ahlak ise daha çok yöresel olarak tanımlanabilir. Kişinin öz benliğinde oluşan olumlu davranışlara denilebilir.

-İnsanların yaşadıkları toplumların kültür ve yaşayışlarına göre değişiklik gösteren bir kuramdır. Yani ahlak yöreseldir. Bir toplumda yapılması hoş karşılanmayan bir davranış başka bir toplum için normal hatta bazen olumlu iyi bir durum var denilebilir.

-Toplumun kendi özelliklerine oluşturdukları yazılı olmayan kurallar bütününe denir. Bu kurallar toplumun genel işleyişinde önemli bir yer tutar. Toplumun bir arada tutan değerler bütünüdür.

-Bir insanın neyin doğru neyin yanlış olduğunu kendi vicdanına bırakarak karar vermesi olayıdır.

-Yazılı olmayan herhangi bir kuralı olmayan toplumları bir arada tutan değerler bütününe ahlak denir.

-İyi ya da doğru olduğunu düşünerek yaptığımız, düşündüğümüz istediğimiz davranışların bütünüdür.

-Ahlak toplumların kabul ettiği din, inanç, gelenek, göreneğe eğitime göre farklılık gösteren bir kavramdır. Toplumdan topluma değişiklik gösterir. Ahlak davranış biçimini kapsar.

-Toplumun ve başka toplumların değerlerine saygı gösterme, kendinden olmayı dışlamayan insan ahlaklı insandır. Kendinden güçsüzü veya ekonomik olarak zayıf birinden kendini üstün görmemek ahlak kuralları çerçevesindedir. Yani her insanın ahlakı kendi vicdanıdır.

-Topluluk halinde yaşayan insanların toplum kuralları adı altında birleştirdikleri davranışlardır. Ya da toplumlarda olması istenilen bir olgu, bir değer olarak nitelendirilebilir. Ahlakta toplum için kabul görmüş örf, adet, gelenekler neticesinde şekillenmiş bir olgudur.

-İnsanın iyiyi, doğruyu, güzeli davranışlarına yansıttığı değerdir ahlak. Karakterine ve insan ilişkilerine önem vermektir.

-İnsanın bence anneden babadan görüp öğrendiği zamanla kendini bularak geliştirdiği ahlak anlayışı içinde bulunduğu toplumdan, yaşayış tarzından, çevresindeki insanlardan izler taşır. İnsan, kendisine göre olan doğrularını davranışlarına yansıtarak ahlakını ortaya koyar.

-Ahlak pek çok topluma ve kişiye göre farklı anlamlar uyandırabilmekte olup belirli bir zümredeki davranışın “doğru” olarak değerlendirilebilmesi için toplum tarafından benimsenmiş doğru davranış biçimidir.

-Geniş dalları olan birçok insana göre değişebilen ve aynı zamanda da ortak yönlere ve konulara hitap eden insan davranışlarını belirli anlayışlara göre kısıtlayan insanın düşüncelerine ve hayat bakışını belirleyen kurallardır.

-Halkın kendi kendine belirlediği yazılı olmayan topluluktan topluluğa değişen kanunlardır.

-Ahlak bir milletin bir ülkenin örf, anane ve kültürüne uygun bütün davranış ve tutumların toplamıdır.

-Ahlak; bir milletin, bir toplumun örf, adet ve geleneklerine göre uygun davranma durumudur.

-Doğru ve yanlış davranışlardır. Davranışların doğruluğu ve ya yanlışlığı toplumun çoğu tarafından kabul görmeleriyle belirlenebilir.

-Toplumdaki bireylerin olaylar karşısındaki tutum ve davranışlardır. Toplumlara göre farklılık gösterir. Bir olay bir toplumda doğru kabul edilirken başka bir toplumda yanlış kabul edilebilir.

-Ahlak evrensel kanunları belirleyen genel olarak kişinin haklarını belirleyebilecek, kişinin güzel davranış bütününe denir. Ahlakın temel taşı vicdandır.

-Bir insanın iyi ya da kötü davranışlarına ahlak denir.

-Manevi veya örfi olarak insanın doğduğu andan itibaren öğrendiği insanlar veya bütün canlılar için sergilediği davranışlardır. İyi ve kötü olarak ayrılır. Genel geçer yargıları bir kenara bırakırsa insanın kendi toplumunda öğrendiği ve uygulanan ahlak biçimi ona göre doğru ahlaktır. Mesela Türk topluluklarında olan yardım severlik, misafirperverlik gibi bize çok olağan gelen iyi ahlak örnekleri yabancı ülkelere garipsenmekte farklı karşılanmaktadır.

-Ahlak yöresel bir kavramdır. Bölgelerin ve yörelerin kendine has adet gelenek ve göreneklerinin olmasıdır. Örneğin; bir evin lavabosunun dışarıda veya içeride olması.

-Doğru ve yanlışın toplumdaki insanlar üzerindeki etkisidir. Yani halk tarafından doğru ve yanlış olan davranışların bütünüdür. Doğru ise sonucu iyi olan, çevreyi olumlu etkileyen davranışlardır.

-Etik çerçevesinde bulunan kural bütünü insan davranışdır.

-Ahlakla etik aslında birbirine yakın birbirini tamamlayan iki kavramdır. Diyebiliriz. Ahlak kişinin davranış ve karakterinin toplumun geleneklerine uygun olmasıdır.

-Bireyin kendisine ve çevresindekilere saygı çerçevesinde sergilediği davranışlardır.

-Yukarıda belirttiğimiz etik durumlar bir nevi ahlaki yansıtır. Örf ve adetlerin dışına çıkmadan, saygıda kusur etmeden, insana insan gibi değer vermek, geçmişini

unutmadan yaşamak ve yaratana ibadet etmekten geçen her işin bir kuralı ve uyulması gereken bir ahlakı vardır.

-Ahlak, insanın küçüklükten beri aileden ve çevresinden gördüğü terbiyedir. İnsan ahlakının oluşmasında ise terbiye büyük bir unsurdur. Örneğin, büyükler yanında düzgün oturmak ve saygılı konuşmak o insanın ahlakını gösteren bir davranıştır.

-Toplumunu oluşturan kültürel değerlerin yanında, insani değerlerin ve duyguların doğruyu ve yanlışı ayırt ederek uygun davranışlarda bulunma ahlak denir.

-İnsanın sevap günah gözeterek davranmasıdır.

-Ahlak, kişinin çocuklukta ailesinden, okulda öğretmenlerinden, mahalle büyüklerinden öğrendiği yazıda kişiliği olmayan bir tanımdır aslında. Topluma göre doğru kabul edilen bir kişi iyi ahlaklı kabul edilebilir. Örnek verilecek olursa Türk toplumunda el öpmenin ciddi bir önemi varken batı kültüründe bu davranış yoktur. Dolayısıyla her ülkenin ahlak anlayışı da çok farklıdır. Bu sebeple net bir ahlak tanımı yapılamaz. Ama benim tanıma göre vicdanı rahat insan, adil insan, ülkesini vatanını seven insan ahlaklıdır.

-Toplumlar arası farklılık gösterebilen kişinin eğitimi, çocukluğundan itibaren bulunduğu toplumun etkisi sonucu kişinin düşünce ve davranış şeklidir.

-İnsan davranışları ve çevresindeki insanlar ile yapılan konuşma yaşam hayatının bir gerçek anlamı ile yaşamaktır. Mesleki ahlakın en başta önemi olmandır.

-Başkalarının haklarına saygı duymak, karşımızdaki kişiyi yaşı ve konumu ne olursa olsun bir birey olarak görmek ve gerekli saygıyı göstermek ahlaktır.

-Bir kişinin kendi ve çevresi için duygu, düşünce ve davranış olarak olumlu, yapıcı olma özellikleri.

-İlk başta yetişme tarzından aileden öğrenilir, insanın kişiliğini yansıtır. İnsanın doğuştan veya sonradan kazanılan huydur.

-İnsanın doğuştan getirdiği ya da sonradan kazandığı bir takım tutum ve davranışların tümüdür. Bu tutumlar iyi ya da kötü olabilir.

-Ahlak; belirli kültürel seviyeye ulaşmış toplumlardaki bireylerin birbirlerine karşı olan biçimidir.

-Belirli büyüklük ve seviyeye oluşmuş toplumlardaki davranıştır.

-Ahlak, toplumun genelinin benimsediği toplumsal açıdan din, ırk, renk ayrımı olmadan herkesin kabul ettiği davranışları sergilemektir.

-Ahlak insanda olması gereken bir takım güzel huylardır. Örneğin merhametli olmak, affetmek, şerh etmek gibi.

-İnsanlığın başlangıcından beri toplumca doğru olan tüm davranışlar ve düşüncelerin yine kişinin vicdanından vermiş olduğu kararların tümüdür. İnsanı düşünmektir ahlak, iyi davranmaktır.

-İnsanların davranışlarını biriktiren bir anlam taşımak ile birlikte toplumun ortamında nasıl davrandığını belirleyen bir tanımdır.

-Evrensel davranış olup yapılan hareketlerin toplum içinde uygun veya değil.

-Toplumdan, topluma göre değişiklik gösteren davranış biçimi olarak tanımlayabiliriz. Örneğin Müslüman ülkelerde kadın kadına el ele çok rahat gezebilirken Avrupa ülkelerinde bu onlarda farklı yorumlanabilir.

-Bir kişi başka bir kişiye ya da bir şeye karşı kötü ya da iyi davranış.

-İnsanların karakterleri ile özleşen huy, tutum ve davranış biçimidir.

-Ahlak toplumdan topluma değişen, daha çok (dini) inanç kökenli olan kurallardır.

-Ahlak, toplumun birbirleri arasında iyi ve hoş davranışlar sergilemesidir.

-Ahlak insanın doğuştan kazandığı veya sonradan etrafından kazandığı bir takım tutum ve hareketlerin tümüne ahlak denir. Kişide huy olarak bilinen niteliktir.

-İnsanların toplum içerisindeki hal ve hareketlerinin düzenlenmesi ve sınırlandırılması.

-Ahlak ise insanın içinden gelerek yaptığı davranışlardır. Ahlak biraz daha saygı, sevgi, örf, adaletle alakalı bir durumdur.

-Kişinin toplum içerisinde bireylerinde duygu ve düşüncelerini de göz önüne alarak kendini ifade ederek toplumda sosyal aktivitelerini dile getirmektir.

-Kişiyi temeli aile tarafından verilen, iyilik ve doğruluk temalı davranış ve düşüncelerdir.

-İnsanı, iyiyeye, doğruya, güzel davranışlara, yardımseverliğe, hoşgörülüğe yönlendiren davranışların tümüdür.

-İnsana yakışan davranıştır. İnsanlar arasında birbirlerini incitmeden sevgi ve saygı içerisinde bulunulan davranışlardır. Aynı zamanda empati kurmalı ve hoşgörülü olunmalıdır.

4. sınıf mesleki etik dersi sonunda öğrencilerin; " Ahlak nedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.

-İnsana yakışan güzel davranıştır ahlak.

-İnsanda doğuştan var olan veya sonradan kazanılan davranış ve tutumlardır.

-İnsanların yaptığı veya yapması gerektiği davranışlar ve tutumları belirli çerçevede sınırları insandaki manevi değer ve davranışlara verilen addır. Toplumsal bilinç biçimlerinden biridir.

-İnsanlar arasındaki karşılıklı anlayıştır. Toplumsal kuralların düzgün bir şekilde, saygılı bir biçimde uygulanmasıdır.

-Her bir bireye özgü olan, kişinin yetiştiği bölgeye, çevreye, etrafındaki insanlara göre değişen hareket ve düşünce bütünlüğü. Olması gereken değil de kişilerin doğrusuna göre olandır.

-İnsanların büyüdüğü çevreden edindiği davranışlardır. Yetişilen çevreye göre iyi veya kötüde olabilir.

-Ahlak toplum tarafından kabul gören doğrulardır. Yetiştığımız çevreye göre değişir.

-Ahlak bence aileden gelen bir özellik, davranıştır. Tabii doğuştanda gelebilir ama çevre ve ailenin etkisiyle değişebilir.

-İnsanın doğuştan getirdiği, ya da sonradan aile ortamında, toplum içerisinde yetiştiğimiz çevreye bağlı olarak kazandığımız bir takım tutum ve davranışların tümüdür.

-Ahlak; birey ve toplumların herhangi bir durum karşısında sergiledikleri tavır ve tutumlardır. Birey ve topluma has bir özellik olup bünyelerinde yerleşmiş bir kavramdır.

-İnsanın kendine saygı duyması ve çevresine karşı davranışlarıdır. Herhangi biri sizi gözetlemediğin yapılan doğru davranıştır.

-Genellikle toplumların inançlarından, kültürel ve genel olarak yaptıklarının doğru veya yanlış olduğunu belirleyen inançtır.

-Toplumun oluşturan bireylerin manevi açıdan değer ve davranışlarına ahlak denir. Bir takım kurallar ortaya koyar. Neyin ahlaki neyin ahlaki olmadığı ile ilgilenir.

-Ahlaki insanda doğuştan olan, huy diye de tanımlayabileceğimiz, karşısındakine hitapta bulunurken, kişinin takındığı durumdur.

-İnsanların kendilerine ya da karşısındakine karşı davranış veya saygı durumudur.

-Ahlak toplumdaki topluma farklılık gösteren bir olgudur. Her toplumun dini, kültürel değerleri birbirinden farklı olduğu için ahlak toplumdaki topluma farklılık gösterir. Ülkemizde ahlak daha çok dini değerlerle birleştirilmiş kurallar bütünü olarak tanımlanabilir.

-İnsanı kötü ve zararlı davranışlardan iteni düzgün yaşamaya, diğer insanların hak ve hürriyetini korumaya teşvik eden, toplumlar arası farklılık gösteren kavramdır.

-Her türlü güzel hareket ve davranış diyebiliriz. Kişiden kişiye veya toplumdaki topluma değişmesine rağmen birçok "ahlak" kuralı her yerde aynıdır. Yazılı kurallar olmasa

bile kişinin karakterini gösterir. En basitinden toplu taşımada yüksek sesle konuşmak bile ahlaksızlık olarak görülebilir.

-Ahlak; bir insanın olabildiği gibi kurum, kuruluş vb. gibi davranış biçimidir. İyi ve kötü ahlak şeklinde nitelendirilebilir. Toplumun işleyişini kolaylaştıran ya da zorlaştıran davranışlardır.

- Ahlak, doğru ve yanlış kavramlarıyla nitelendirilen kültür, inanç ve eğitim ile şekillenen davranışlardır. Etik kavramını da kapsadığını söyleyebiliriz.

-İnsanın tutum ve davranışlarının bir edep ölçüğünde yapılmasıdır.

-İnsanlar, hayvanlar ve diğer varlıklara karşı gösterilen davranıştır. Örnek bir hocanın odasına girdiğimiz zaman kapısını çalmak ahlaktır.

-Bir insanın sahip olduğu iyi davranış, huy ve diğer bütünüdür. İnsanı oluşturan en önemli değerlerden biridir.

-Topluma, canlı ve cansız varlıklara karşı gösterilen davranış, tepki veya durum olarak tanımlanabilir.

-Ahlak sahip olunan huy, değer.

-Toplumda zamanla oluşmuş belli kurallar çerçevesidir. Herhangi bir zorunluluk olmasa da doğduğumuzdan beri bize öğretilen ahlaki kurallar sınırında yaşamımızı sürdürürüz.

-Ahlak bir insanın diğer bir insan karşısında saygılı, dürüst, kendini anlatabilen, kendisini karşıdaki kişinin yerine koyabilen. Çevreye topluma, kültürüne, dinine saygılı belirli kurallar çerçevesinde oluşan kavram olarak adlandırılabilir.

-Ahlak, insanın ailesinden, örf ve adetlerinden edindiği huy ve davranışlarının tamamı.

-Ahlak; insanın vicdanı çerçevesinde hayata karşı yaptığı fiili ve psikolojik hal ve hareketleridir.

-Bir insanın toplum içinde saygı duyulan her türlü davranışlardır.

-Ahlak toplumca kabul görmüş genel geçer doğruları barındıran toplum değerleri veya dini değerlerle ters düşmeyen doğru davranışlar bütünüdür.

-Kişinin çocukluğundan itibaren çevresinin de etkisiyle kazandığı davranışlar bütünüdür.

-İnsanoğluna verilen iyi ve kötü özelliklerin, davranışların bütünüdür.

-Ahlak, insanların davranışlarının toplum kurallarına, düzenine, hak ve hukuka uygun olmasıdır. Ahlaklı insan dürüsttür ve davranışları da buna göredir. Toplum tarafından doğru ve yanlışın çoğunluk tarafından belirlenmesidir.

-Kişinin Hal ve hareketlerinin, kendisine ve insani değerlere uygun bir şekilde şekillenmesidir. İyi veya kötü bir şekilde şekillenebilir. Bu ancak aileden alınan eğitim, çevreden alınan izlenimin doğru bir şekilde yoğrulmasıyla elde edilir.

-Toplum içinde birbirimize karşı uymamız gereken kural ve davranışlar olarak tanımlayabiliriz.

-Bir toplum içerisinde yaşayan bireylerin bir birlerine karşı toplum içerisinde oluşturdukları davranışlardır.

-Ahlak, maddi ve manevi değerlere göre; yani kültürlere yörelere göre değişiklik gösteren davranışın güzel karşılanabilir olma durumudur.

-Toplumun geçmişten günümüze kadar oluşan topluma göre iyi davranışların topluluğunun oluşturduğu bir kavramdır.

-Genelde kültürel, dini gibi sebeplerle neyin doğru neyin yanlış olduğu toplumlarda belirlidir ve aslında felsefenin de bir dalıdır diyebiliriz. Belirli olan doğru ve yanlışla göre ahlaka uygun veya değildir.

-İyi ya da kötü davranışların bütününe verilen terimdir. Toplumumuzdaki iyi davranışlara doğru ahlak, yanlış davranışlara kötü ahlak denir. Benim için olan doğru ahlak ise peygamber efendimizin bütün olaylara karşı verdiği tepkilerdir.(davranışlardır.)

-Karşıdaki büyüğe saygılı olmaktır. Küçüklere örnek olmaktır. Anne baba sözü dinlemektir. Gelenek göreneklere sahip çıkmaktır. Ülken için çalışıp vatanın için ölmektir.

-Bireylerin toplum içerisinde sosyal hayattan birbirleriyle olan iletişimlerin bütünüün sevgi-saygı çerçevesinde sağlıklı bir biçimde yapılabilmedir. Ahlak insanların davranışlarını belirli bir tehdide koyar.

-Ahlak ise durum, olgu veya davranış karşısında herkes tarafından kabul görmüş karşılığı, doğruluğu onaylanmış, ispatlanmış, kabul edilmiş davranış biçimi ve düşüncelerdir.

-Toplum tarafından belirlenmiş kurallardır. İyi ahlak toplumun tamamı tarafından hoş görülen davranışlardır.

-Ahlak günümüzde kişiden kişiye değişen bir olgu olmuş durumunda. Ancak en temelinde ahlak insanın kendisine saygı duymasını gerektirir. Eğer bir insan kendine ahlaklı ise toplum ve çevresine de ahlaklıdır. Ahlak insanın kendine ve çevresine saygı duyması, özen göstermesidir. Eğer ki ahlaksız bir ortam olursa tamamen saygı ve sevgi ortadan kaybolur.

-Ahlak yazılı kurallardan bağımsız olarak toplum içerisinde veya yalnızken nasıl davranılacağını konuşulacağını bilmektir. İnsanların haklarına veya yaşamlarına müdahale etmemektedir.

-Etiğin daha geniş çaplı hali denebilir. Etik kuralları toplumdaki topluma değişebilirken ahlak genel itibarıyla aynıdır.

-Ahlaki davranış bence insanın vicdan muhasebesi yapmayı gerektirmeyecek davranışlardır. Bu davranışı oluşturan olgunun adı ahlaktır. Ahlakın dini düşünce gerektirmediğini ama inanışının "tabi burada inanıştan kastım hak dinidir" ahlakı güzelleştirdiğini düşünüyorum. Ailenin, yaşam tarzının ahlak olgusunun oluşum ve gelişiminde etkili olduğu kanaatindeyim.

-Edeple doğru orantılı olduğunu düşünüyorum. İnsanlar vicdani değerler doğrultusunda sürekli hareket ederse ve sürekli kendilerini bu konuda geliştirirlerse ahlaklarından iyi doğrultuda gelişecektir.

-Ahlak kişinin iyiye ve kötüye olan yaklaşımının yaratıcının istediği gibi ve insanlara ve çevreye karşı bakış açısına bir çiçek gibi güzeli anımsatmasıdır. İnsanın ne yaptığının yanında niçin yaptığı ve kalbinden gelip gelmediği de önem arz etmektedir.

-Ahlak, kişinin ailesinden, toplumdaki, arkadaş çevresinden kısmen de farklı yerlerden okuyarak topluma ve insanlığa karşı edinmiş olduğu güzel veya çirkin davranış biçimleridir. Ahlak kişinin yapısında sürekli olarak yer alır ve insanın karakter özelliklerini belirler.

-Toplumda sonradan ya da doğuştan ortaya çıkmış bir takım kurallardır. Bu kurallar birçok toplumda benzer olsa da bazı yerlerde farklılık gösterebilir. Bir takım huylar bir toplumda iyiyken diğerinde kötü sayılabilir.

-İnsanda huy olarak doğuştan ortaya çıkar. Yaşam koşulları, eğitim gibi unsurlarla şekillenen davranış biçimidir.

-Ahlak ise insanın değer ve tutumlarını içerir. Ahlak toplumsal inanç ve davranışları yönlendiren değerlerdir.

-Belirli bir kültür seviyesi içerisinde yetişen kişilerin davranış bütünüdür.

-İnsanların toplum içinde gösterdiği iyi davranışlara ahlak denir.

-İnsanların insanlara davranış şekillerine ahlak denir.

-Toplumun bir bütün olarak, bir kargaşa çıkmadan birbirleri geçinmesi için gerekli kurallar bütünüdür.

-Toplumların yaşantılarında geçmişten günümüze kadar biriktirerek getirmiş olduğu değer yargılarıdır. Bu sebeple bir toplumda ahlaksız olarak derlendirilen bir kavram başka bir toplumda doğal olarak kabul görebilir.

-Ahlak; insanoğlunun topluma, insanlığa ve kâinattaki diğer canlılara dâhil göstermiş olduğu anlayışın ve saygının, soyut ve somut bir şekilde gösterilmesidir. Ahlaki, insanın omurgasıdır.

-Ahlakın ikiye ayrılır. Güzel ahlak, kötü ahlak olmak üzere iki çeşidi vardır. Güzel ahlak; herkes tarafından hoş karşılanan durumlar uygun olan durumlardır. Mesela büyüklerin önünde edepli olmak. Kötü ahlak; herkes tarafından hoş karşılanmayan durumlar yani uygun olmayan durumlar. Mesela büyüklerin karşısında ayak ayaküstüne atmak saygısızca davranmak.

-İnsanın kendisine ve çevresine karşı davranış şekli ahlaki hakkında bilgi verir. Ahlaklı olmak örnek davranışlar sergilemeyi gerektirir. Saygı önemlidir.

-Ahlak insanın kendisine olan saygısıdır. Kendisini ve çevresine karşı davranış ve hareketleridir.

-Edep, saygı, hayâ, adalet ve hakka saygı gösterme gibi davranışların bütünüdür. Toplumlardan topluma göre ahlak anlayışları değişebilir. Din, toplum geliri, kültür gibi olgular etkiler.

-Toplumda huzurun ve güvenin sağlanması için oluşan geleneklerdir. Bu gelenekler insanları daha güvenilir, doğru, adaletli olmaya yönelten davranışlardır.

-Bireyin ailesinden ve toplumdan kazandığı, toplum içindeki yaşama biçimidir.

-İnsanların toplum içinde nezaket adabı muaşeret din örf adet gibi unsurlara riayet etmesine denir.

-Bir toplum genelinde kabul görmüş uygun davranış ve sözlü ifadelerin sergilenmesidir.

-Ahlak insanın huyu ve davranış biçimidir. Sonradan kazanılan huylardır.

-Mesleki ve mesleki olmayıp insanların haklarına hukuklarına gereken önemi gösterip adaletli davranma kavramıdır.

İnşaat mühendislerinin "Ahlak Nedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.

-Yaşama bakış ve yaşayış şeklidir.

-İnsanların birbirlerine olan saygı, sevgi ve hoşgörülerini bir araya getiren bir düşünce şeklidir.

-Geçmişten günümüze gelen geleneklerin ve insanların ilişkilerinin bütünleşmesi ve samimi olarak birleşmesi noktasında belirli çerçeve kapsamında etik kurallarının uygulanmasıdır.

-İnsanın diğer insanların her türlü haklarına saygı göstermesidir.

-Niteliği toplum ve kültürlere göre değişen davranış ve yazılı olmayan kurallardır.

-Yapılan işlerde düzenli çalışmak, çalışan işçilerin hakkını gözeterek, ticaretle soru işaretleriyle hak yememek.

-Toplum içerisinde bireylerin dini değer ve sosyal yaşam davranış kuralları olarak tanımlanabilir.

-İnsanın değerlerinin, huylarının ve davranışlarının tümüdür.

-Toplumun yüzyıllar boyunca süre gelmişliği ve kabul edilir yaşayış kurallarındaki her bireyin düşünüp saygı ile birleşip, yıpratmadan ve yıpranmadan sağlanan kişilik bilimidir.

-Toplumun geneli tarafından kabul görmüş kurallar bütünüdür.

-Etiği oluşturan temel taşlardan biri, önceden bulunan veya sonradan kazanılmış insan davranışının tümü.

-Kişide huy olarak bilinen iyi ve güzel olan niteliklerdir.

-İnsanın doğuştan getirdiği ve onu başkalarından ayıran bireysel özelliklerinin, bir başka deyişle huylarının tümü anlamına gelmektedir.

-İnsanların birbirlerine olan saygısıdır.

-Ahlak; döneme göre insanların benimsediği, insanlar arası ilişkiyi düzenleyen adet ve töreye göre düzenlenmiş yazısız kurallar bütünüdür.

- Ahlak, belirli bir dönemde belirli insan topluluklarının benimsenmiş olan, bireylerin birbiri ile ilişkilerini düzenleyen davranış kuralları, yasalar ve ilkelerin tamamıdır.

- Gelip geçmeyen, hayatını idamesinde kişinin sahip olduğu her türlü iyi huy ve kabiliyetler bütünüdür.

- İyilik odaklı karakterli yaşam şekli.

-İnşa edilen her yapıda insanların ve diğer canlıların hayatını sürdürmeye çalıştığını düşünerek tekniğin gerektirdiği kuralları uygulama sorumluluğunun farkında olmak.

-İnsanın hayatı boyunca değerlerini ve davranışlarını içerir.

-Kişinin, bazılarında doğuştan, bazılarında sonradan sahip olduğu iyi ve güzel davranışlarıdır.

-Ahlak kavramı bireylerin sosyal hayattaki ilişkilerini düzenleyen bir kurallar bütünüdür. Ahlak prensiplerin davranışa dönüştürülmesini kapsamaktadır.

- Topluma karşı borçlu olduğumuz davranışlardır.
- Kişinin değer yargılarıdır.
- Bireyin davranışlarını denetleyen toplumun yaşayış biçimini, örf, adet ve gelenekleri ilk inanç biçimine bağlı olarak bilinçsizce gelişen davranış bilincidir.
- İnsanlar arasındaki ilişkilerin düzenini sağlayan değerler bütünüdür.
- Vicdani doğru toplumsal doğrulara ahlak denir.
- Kendimize ve çevremize gösterdiğimiz saygıdır. Karşılaşılan durum karşısındaki vereceğimiz tepkiyi belirleyecek sınırimızdır.
- Ahlak, insanın tavır ve davranışdır.
- Bireylerin sosyal hayattaki ilişkilerini düzenleyen kurallar bütünü.
- İnsanın doğuştan getirdiği ya da sonradan kazandığı birtakım tutum ve davranışların tümü, toplum içinde bireylerin uymak zorunda buldukları davranış biçim ve kurallarıdır.
- Doğru ve dürüst çalışmaktır. Kendi düşüncelerinden ve doğrularından ödün vermemektir.
- Dini vecibe, gelenek ve göreneklere uygun şekilde davranmak.
- Kişinin saygı gerçekliklerinden, hazlardan, teslimiyetlerden uzak; gerçek medeniyet kavramı içerisinde kişinin kendi öz benliğine karşı takındığı etik ve insani değerler birleşenidir.

Eğitim öncesi; "Ahlak nedir?" sorusuna alınan yanıtlardan; ahlak kavramının daha çok örf, adet, anane ve toplumsal kurallara uygun yaşamak olarak bilindiği anlaşılmıştır (Çizelge 5.4).

Eğitim sonrasında ise; etik ve mesleki etik ilkeleri öğrenmiş bir öğrencinin, ahlak kavramını; örf, adet, anane, toplumsal kurallar, yasa ve ilkelere riayet etme olarak tanımladığı ancak meslek ilkelerine uyma esasında yoğunlaştığı görülmüştür (Çizelge 5.5).

İnşaat mühendislerinin verdikleri yanıtların "İnsani ve mesleki yasa, ilke, toplum kuralları" ana başlığında toplandığı gözlemlenmiştir (Çizelge 5.6.).

Çizelge 5.4. Öğrencilerin ders öncesi "Ahlak nedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Oran
Vicdan	14	% 19
Örf, Adet, Anane	20	% 28
Toplumsal Kurallar	20	% 28
Yasa ve İlkeler	10	% 14
İnsani ve Mesleki Yasa, ilke, toplum kuralları	8	% 11
Toplam	72	%100

Çizelge 5.5. Öğrencilerin ders sonrası "Ahlak nedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Oran
Vicdan	9	% 9
Örf, Adet, Anane	21	% 21
Toplumsal Kurallar	20	% 20
Yasa ve İlkeler	22	% 22
İnsani ve Mesleki Yasa, ilke, toplum kuralları	27	% 28
Toplam	98	%100

Çizelge 5.6. İnşaat mühendislerinin ""Ahlak nedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Mühendis Sayısı	Yüzdeler Oran
Vicdan	3	% 8
Örf, Adet, Anane	7	% 20
Toplumsal Kurallar	6	% 15
Yasa ve İlkeler	7	% 20
İnsani ve Mesleki Yasa, ilke, toplum kuralları	11	% 37
Toplam	34	%100

5.1.3. "İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği mesleği ile ilgili bir örnekle açıklayınız." sorusuna verilen yanıtlar ve değerlendirmesi

Eğitim sürecine başlangıçtaki (1. yarıyıl), eğitim sürecinin sonuna yaklaşıldığında ders verilmeden önceki (7. yarıyıl) öğrencilerin; "İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği mesleği ile ilgili bir örnekle açıklayınız." sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.

-En basitinden yaptığımız işi en iyi yapma malzemeden veya işçilikten çalmayıp en güzelini yapma isteğimiz, işi sahiplenişimiz, işçinin hakkını işverene; işverenin hakkını işçiye yedirmeyerek mesleğimiz açısından etik davranmış oluruz.

-İnşaat mühendisi olarak çalışma hayatında uyulması gereken kurallardır. Mesleki etik yazılı değildir. Bu bizim için uyduğumuz bir takım davranışlardır. Mesela; bir su alma projemiz var. Ağaçlar ve tarlaları sulayacağız. Oluşturulan projede kanal boyunca ağaçların kesilmesi gerek ama biz şantiye şefi olarak projemizi ağaçsız alanlardan yapabiliriz.

- Örneğin; bir inşaat mühendisi yaptığı, hesapladığı bir yapıda kendi içine sine sine oturabileceğini düşünüyorsa etiğe uygun şekilde hareket etmiş demektir. Yalnız kendini kendi çıkarlarını değil, hizmet verdiği kişilerin toplumun ve de vatanının çıkarlarına uygun ve de adaletli olmalıdır.

- Belirli bir meslek grubunun, meslek üyelerine emreden, onlara belirli kurallarla davranmaya zorlayan kişisel eğitimlerini sınırlayan, yetersiz ve ilkesiz üyeleri meslekten dışlayan, mesleki rekabeti düzenleyen ve hizmet ideallerini korumayı amaçlayan mesleki ilkeler bütünüdür. Bir örnek verecek olursak şantiye şefliği uygun bir örnek olur. Çünkü orda bir insan topluluğunu yönetme, sınırlama oluşumu vardır.

-İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği dediğimizde, kullanılan malzemelerin ve yapım işinin belirtilen şartnamelere uygun olarak yapılması aklımıza gelir. Örnek olarak; kullanılan malzemelerin eksik yada kalitesiz kullanılması olabilir.

- Örneğin; yapılması gereken bir projede daha çok kar etmek amacıyla gereken malzemelerden kısip az malzeme kullanılması mesleki etiğe aykırıdır.

-İnşaat mühendisliği insanların canıyla doğrudan ilgilidir. Dolayısıyla inşaat mühendislerinin meslek etiği olmazsa insanların canını tehlikeye atar. Örneğin; daha fazla kar elde etmek amacıyla malzemeden çalınması etiğin olmadığını ya da bozuk olduğunu gösterir.

-Uzmanlaşmış bilgi, kendi mesleki kurallarını koyabilme, halka karşı sorumluluk, insanların ilk olarak can güvenliğini koruyarak bununla ilgili önlemler alınmalıdır.

-Mesleki etik sayesinde mühendislik bilimi daha verimli ve adil olmuştur. Etik kuralları sayesinde mühendislik sonucu oluşan yapılarda daha az sıkıntı olması sağlanmıştır.

-İnşaat mühendisliğinin genelde şantiyede (dikkat edilmez) etik kurallara dikkat edilirse inşaatın ilerleyişinde büyük kolaylık olur. Örneğin; inşaatta oluşan bir sorunda herkes bir başkasına suçu atarsa inşaatın ilerlemesinde sorun olur. Bu da meslek etiğine uygun değildir. Görevden kaçılmamalı gerektiği gibi uygun şekilde görev yerine getirilmelidir.

-İnşaatta işleri yönetmeliğe göre yapmak yerine tanıdık arkadaş gibi şeylerle işleri tam anlamıyla yerine getirmemek. Etrafın baskısı altında işini kaybetme gibi bir durumda olsa doğru bildiğini yapmalı yanlışları düzeltmelidir.

-Mesleğimizi yaparken sahip olduğumuz bir karakter vardır. Bu da mesleğimizi ne şekilde iyi ve kötü şekilde kullandığımızı gösterir.

-İnşaat mühendisliği açısından etik kavramını demir çalmak beton kalitesizini kullanmak gibi sığ düşünceler yerine insan hayatını göz önünde bulundurarak bir insanın yaşamının değerinin ne kadar yüce olduğunu anlamakla başlar. Etik kavramı inşaat mühendisi için bence insanı hayatta tutmakla başlar. Bir örnekle açıklamak gerekirse hesap detaylarını boş vermek yerine emek vererek her şeyi dikkatlice yapmak yaptığımız projelerin ve hataların kalem üzerinde kalmak yerine insan canına kastedebileceğini unutmamak gerekir.

-Meslek etiği konusunda aklıma gelen ilk şey yaptığımız işi kendi menfaatlerimizi ön planda tutarak değil, hem inşa aşamasında hem de güven içinde ve refah bir şekilde hayatlarını sürdürmeleri ve benim de başımı yastığa koyduğumda huzurlu ve gururlu bir uykuya dalabilmem hususunda çok önemli bir etken olarak görüyorum. Mesleğimde bu konuya örnek verecek olursa, en basitinden bir üst yapı şantiyesinde şantiye şefi olarak göre yaptığımızı hayal ettiğimde en küçük bir suçluluk duygusu hissetmemek adına şantiyede görevli işçilerin ve daha sonra yapıyı kullanacak kişilerin can ve mal kayıplarına engel olabilmek adına sürekli kontrol ve dikkat üzere olmam gerekir. Yani bu konuda tavizsiz olmalıyım. En basit bir etkiye kırılmasında bile tüm kontrolleri yapmalıyım.

-İnşaat konusunda bilgisi olmayan kişilerin müteahhitlik yapması, teknik konularda bilgisi olmayan kişilerin teknik elemanlara saygı göstermesi, farklı teknik mesleklerin birbirlerine saygı göstermesi, inşaat yaparken inşaat mühendisi, mimar, makine mühendisi ve elektrik mühendisinin birbiriyle koordinatlı bir şekilde çalışıp çözüm üretmesi ve sorunları gidermesi.

-Bir inşaat yapımını gerçekleştiren firmanın aynı inşaatın yapı denetimini de gerçekleştirmesi. İnşaat sahibi yapı denetimini kendi sağladığı için işi güvenilir şekilde gerçekleştirmez ise bu meslek etiği konusunda olumsuz bir durumdur.

-Örneğin bir inşaat işçisi verilen projeyi harfiyen uygulamaz ise meslek etiğine aykırı gelmiş olur.

-Herhangi bir yere yapılan bir yapının, orada yaşayan toplumun, yaşayış biçimi dini inancı vb. gibi konulara dikkat edilerek yapılması gerekir. Örneğin Müslüman'ın

namaz ibadetini yapabilmesi için cami, mescit yapılması, Hıristiyanlar için kilise gibi ibadet yerlerinin o topluma uygun yapılması.

-Bir bina inşa ediyorsunuz ve ince işinde ucuza kaçılıyorsunuz. Binanın kapı kolu, boya, kapı, musluk gibi şeylerde aşırı ucuza kaçması mesleki etik açısından doğru değildir. Bu gibi işlerde bir orta yol bulunmalıdır. Hem alıcı hem satıcı arasında bir denge gözetilmeye çalışılmalıdır.

-İnşaat mühendisi olarak bence saygıdır. İş paylaşımı etik sınırlar içerisinde olur. Bu tamamen bizim kendi görüşümüzden oluşur. Güvenirlilik olabilir mesela bir şantiyenin elektrik işini tek bir firmaya verelim daha sonra işi başka bir firma ile anlaştığımız zaman bu etik olmaz.

-İnşaat mühendisinin yapması gereken davranışlardır. İnşaat sektöründe çok fazla yalan dolan olduğu için üzerindeki bir suçu başkasına hemen atılır. En basiti malzeme kullanımı olarak birinci kalite malzeme kullanacağını söyleyip kötü malzeme kullanmak.

-Meslekte olması yapılması gereken kurallara uygun davranışlar sergilemek bu kurallara aykırı olan insanları çalışılan ortamdan uzaklaştırmak mesleki etik açısından önemli konulardır.

-İnşaat mühendisliğinin koyduğu toplu kurallara uymak; mesela odanın veya dünyada genel olarak kabul edilmiş şartnamelere mühendisin uyması gerekir. Yani mühendislik belirli standartlara göre şartlandırılır. Can ve mal güvenliği için bunlara uyulması gerekir.

-Bir işi yaparken yapmış olduğumuz işin insanlar ve toplum üzerindeki etkisi büyüktür. Eğer bu toplumsal özellikleri dikkate almaz. İnsan sağlığını ve yaşamını etkileyerek sorunlara ortam hazırlamak doğru bir davranış değildir. Bu yüzden bir işi layıkıyla yapmaya özen göstermemiz gereklidir.

-İnşaat mühendisliği meslek etiğinin en çok önem arz ettiği mesleklerden bir tanesidir. İnşaat mühendisliğinde meslek etiğinin göz önünde bulundurulmadığı durumlarda sonuçları can kayıplarıyla sonuçlanabilir. Bu nedenle bir inşaat mühendisi iyi bir mühendislikten önce, ahlaklı bir birey olmalıdır. Buna örnek olarak gerekli şartnamelere uymadan yapılan bir yapıya onay veren mühendisin, doğacak sonuçların altından vicdanen kalkamayacağını söyleyebiliriz.

-İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği yapılan herhangi bir işte gerekli kurallara, şartlara ve davranışlara uyularak tanımlanabilir. Örneğin; bir inşaatta gerekli işe

kurallarına uygun hareket etmek, bina yapımında gerekli kurallara uyarak işleri tamamlarsak mesleki etik olarak gösterilebilir.

-Mühendislik alanında teknik bilgi dışındaki ahlaki konuları inceler. Çöken binalar(mühendis hatasıyla), malzeme azaltılması(minimum şeyin altında malzeme kullanımı).

-İnşaat mühendisliğinde “insan canı sorumluluğu” büyük önem taşır. Ayrıca meslek içinde başka insanların hakkı, hukuku gözetilmelidir. Para kazanmak gayesi ile başlanan bir iş, hiç bir zaman tam anlamı ile bitmiş sayılmamalıdır. Örnek olarak bir şantiye sahasında yanlış bir işe, kendi çıkarı yüzünden doğru demek meslek etiğine aykırı olur.

-Sorumluluğumuzda olan bir işi doğru, düzgün ve planlı bir şekilde yapmamız gerekir. Malzeme, işçilik açısından o işi hakkıyla yapmak ya da yaptırmak meslek etiğine uygundur.

-Örneğin, bizim içimizde insan hayatı son derece önemli bir yere sahiptir. İnsanların en temel ihtiyaçlarından olan barınma ihtiyacını bizim ellerimizle güvenle, insanların yaşayabileceği şekilde yapmamız gerekir. Malzemedен çalarak kalitesiz ürünlerle bir yapı yapmak insan hayatıyla oynamak demek olur ki mesleğine saygı duymayan, ahlaken yetersiz kişiler için bu şekilde binalar yapmak oldukça kolaydır. Bunun için bu mesleğin etiğini kavrayıp işimize ve insan hayatına saygı duymalıyız.

-İnşası gerçekleştirilen bir yapı şantiyesinde imalatçısının belli olduğu tabelaların varlığını göre göre aynı sektörde olan firmaların bu imalat için görüşme talebi İnşaat Mühendisliği açısından etik olmayan bir durumdur.

-Örneğin bir şantiyede standartları, boyutu, kullanılacak betonu ve donatısı belli olan kolonun kirişi uygun şekilde sağlam imal edilmeyip malzemedен hakkını kullanmayıp zayıf yapmak mesleki açıdan etik değildir.

-Bir inşaat mühendisi mesleki etik bakımından çevresiyle iletişimi oldukça iyi olmalıdır. İşçilerle olan iletişimi önemli olduğundan onlarla iyi geçinebilmelidir.

-Bir inşaat mühendisinin bir betonarme bina yaptığını düşünelim. Bu mühendisin herhangi bir malzemedен çalmadan işini söylediği zamanda bitirmesi mesleki etikdir.

-Örneğin, bir işte inşaat yapımında maddiyat ve sağlamlık arasında kaldığımızda sadece bizim işimize geleni yani maddiyatı düşünmek etik olmaz. En doğru oranı bulmalıyız.

-Meslek etiği belirli bir meslek grubunun etik ilkelerini meslek üyelerine emreden onları belli kurallara uymaya zorlayan kişisel eğilimleri sınırlayan mesleki ilkelerdir.

-İnsanların barınması, sulama, ulaşım gibi ihtiyaçların teknik kısmını inşaat mühendisleri yapar. İnsanların yararına ve ekonomisine uygun şeyler yapmak inşaat mühendisleri için etikdir. Mesela imara açılması uygun olmayan bölgenin rant için imara açılması etik değildir.

-İnşaat mühendisi yapmakta olduğu işin ciddiyetine varıp, kurallarına uygun ve dolayısıyla olması gerektiği gibi yaparsa meslek etiğın aykırı bir iş yapmamış olur. Binayı projeye bağlı ya da projeyi yönetmeliğe göre yapmak etik bir davranıştır.

-İnşaat mühendisliğinde mesleki etik; gerek şantiye alanında gerek proje kısmında işleyiş ve bir düzen vardır. Çalışanlarla iletişimin iyi, görev dağılımı ve bilinci olmalıdır. İnşaat mühendisinin görev ve sorumluluklarının bilincinde olması gerekmektedir. Topluma faydası olmalı ve işini en iyi şekilde yapması gerekir. İnşaat mühendisliği bilgi ve birikimi göstermesidir.

-İnşaat mühendisi yapacağı bir yapıyı ekonomik bir şekilde yapabilir. Olabilecek en az masrafta yapması, malzemelerin az kullanılması ile tasarruf hem satıcının hem alıcının isteyeceği bir durumdur zaten. Aynı zamanda yapım aşamasında çevreye önem verilmesi, işçilerin çalışma alanında güvenliğinin sağlanması inşaat mühendisliğinde mesleki etikdir.

-Özellikle “inşaat mühendisliği” bölümümüzde etik davranışın dışına çıkılması felaketlere yol açabileceği için meslek etiğini kişinin vicdanı olarak yorumluyorum. Örneğin büyük bir kuruluşum. Büyük bir alana Avm gibi oranın değerini arttıracak herhangi bir şey yapacağım. Bu konuda hatta ödenek alacağım devletten. Bu işi kimseye bildirmeden etraftaki evleri, dükkânları çok çok ucuza insanlardan alıp sonra oraları kendi yapacağım (devlet yardımlı) işle değerini arttırıp çok yüksek paralara satmak bence etik değil.

-İnşaat mühendisliği daha çok meslek etiği kurallarının dışına hep çıkmaya yatkın daha çok kar ve prestijini düşünen bir yapıya sahiptir. İşçi hakları, çalışma koşulları hep işletme sahibinin rahatına ve kolayına gidilebilecek şekilde ilerlediği için meslek etiği anlayışımız özellikle ülkemizde düşüktür.

-Projelendirme ve uygulama aşamalarında sözleşmede bildirilen malzeme ve bildirilen tarihte bitirilmesi, bizimle beraber çalışan insanların her şeyden önce bir insan olduğunun farkında olmak.

-İnşaat mühendisliğinin bütün çalışma ortamlarında tüm çalışan ve işverenler arasında saygı ve ahlak çerçevesinde uyulması gereken yazısız kurallardır. Örnek olarak bir

şantiye şefinin çalışan işçilerin hakkını savunması olarak verilebilir. Onları koruyup kollayarak haklarını gözetmesi.

-İnşaat mühendisliğinde mesleki etik şantiye yaşantısı için inşaat sahasında çalışan tüm birimlerin hakkını gözeterek, uyum içerisinde belirlenen kurallara uygun bir şekilde işleyişi sürdürmesi durumudur.

- Meslek etiği mühendislerin yaptıkları çalışmalar sırasında uymaları gereken kurallar, görüşler olarak ifade edilebilir. Kontrol mühendisliği yapan bir mühendisin işin eksik olduğunu görmesine rağmen onay vermesi etik olmayan bir durumdur.

-Olmaması gerekenle uygulamada olanın birbiriyle örtüşmemesi ve bunun bilinmesine rağmen buna göz yumulması etik kurallara aykırıdır.

-Meslek etiği denince aklıma gelen ilk şey bir yapıda öncelik ekonomi değil öncelik kişi hayatıdır. Ekonomi kişi hayatını riske atmadığı sürece düşünülmeli.

-Örneğin bir inşaat sırasında elektrik tesisatı döşeyen usta ve işçilere diğer çalışanlara göre daha fazla tolerans göstermektedir. Etik ve ahlaki olmayan bir davranıştır.

-Çoğu inşaat mühendisinin bana göre etik sorunu olmamasına rağmen hala ahlaktan yoksun olan azımsanmayacak bir kitle olduğu açıktır. İnşaat mühendisleri yaptıkları binaları kendileri oturacakmış gibi yapsalar inşa ettikleri yollardan viyadüklerden bir gün kendileri de geçecekmiş gibi düşünseler insanları sadece müşteri olarak görmeyi bıraksalar sanıyorum pek sorun kalmayacaktır. Örnek verecek olursak; tecrübesiz bir müteahhidin fazla kör etmek için aldığı bir regülatör ihalesinde kalitesiz inşaat malzemeleri kullanılması sonucunda regülatörde devamlı arızalar çıkar. Çalışan mühendiste bu sorunlara hiç ses çıkarmaz sonuçta regülatör çalışmaz ve göldeki tüm canlılar ölür. Burada mühendisin görevi sadece fiyat düşürmek olmamalıdır. Ürünü iyileştirmek, verimi arttırmak, enerji tüketimini azaltmak daha dayanıklı ürün elde etmek içinde çabalansa bu tür sonuçlar olmaz.

-Bir inşaat yapımında veya projede gerekli olan bütün hesaplamaların yapılması veya bu projenin uygulanmasında gerekli görülen malzemenin kullanılmasıdır.

-Meslek etiği denince akla mesleki ahlak gelmektedir. Bu bir sorumluluktur. Yapılması gereken doğru seçim, davranış ve bunların tamamıdır. Örnek olarak ta iş güvenliğine önem vermeyen bir şantiye şefinin bu davranışı etik değildir.

-Yapılarında, projelerinde, iş yönetiminde dürüst bir ilkeyle yapılmasıdır. Mesela; dürüst bir inşaat mühendisi kendini bu şekilde tanıtırta daha inşaat bitmeden, proje aşamasındayken elindeki ürünü satar. İnsanlar güvenir. Lakin diğer türlü inşaat mühendisi işini yapamaz kimse ona güvenmez iş elinde patlar.

-Mesleki etik ise mesleki konularda iletişimini etkileşimini kolaylaştıran kurallar olarak tanımlayabiliriz. İnşaat mühendisliğinde ise mesleki etik önemlidir. Çünkü inşaat mühendisinin verdiği kararlar halkın sağlığını, güvenliğini ve refahını etkiler. Bunun için inşaat mühendisi kendi mesleğinin öngördüğü mesleki etik kurallarına uymalıdır.

-Normal ortamlarımızda nasıl uymamız gereken bir etik varsa meslekte de bu mesleğin belirlediği belli etik kuralları vardır. Ve uyulduğunda işler daha da kolaylaşır. Çünkü bu etikle, belli tecrübelerle kazanılmıştır ve en iyi sonuç olacak şekilde belirlenmiştir. Mesleğimizde ustalarımızla olan üslubumuz bir etiği temsil eder.

-İnşaat mühendisinin uyarılarını dikkate almadan bildiğini yapan ustanın davranışı etik bir davranış değildir ya da inşaat mühendisinin şantiyede bir yanlışa göz yummasıdır.

-Meslek etiği, o mesleğe gerektiği saygıyı göstermek ve şantiye personeline gerektiği gibi davranmaktır. Örneğin; şantiyede çalışan işçilere gereken saygıyı gösterip, kendini onlardan daha üstün görmemek.

-Şantiye ortamından örnek olarak aynı statüye sahip teknik personelin yöneticiler tarafından gözetilmesi veya diğer teknik personelin hatalarını ortaya çıkarken, bazı insanlarınkini gizlemesi gibi.

-Meslek etiği kişiyi meslektaşının, işvereni veya işçileri ile olan ilişkisinde hep etik biçimde davranmasıdır. Mesela bir mühendisin işçinin bir yanlışında ona kızması yerine hemen ne yapıp hatayı çözebiliriz şeklinde çözüm bulmaya yönelmesi gibi.

-Öncelikle bir inşaat mühendisinin kendisine saygısı olmalı. Bir işi yaptığında şunu düşünebilmeli örnek verilecek olursa proje, çizildiğinde bile elimden geldiğince emek verdim mi? Bu yapı hasar görürse içindekilere zarar gelir mi? Yaptığım yapı insanlığa faydalı mı? Bir sonraki konu ise kul hakkı. Bence mühendis denge insanı olmalı. Bir tarafın çıkarı için insanları mağdur etmemeli. Tarafsızlık, kendi çıkarı için doğru düşündüğünden vazgeçmemeli. Ekonomik olacak diye insan güvenliğini tehlikeye atmamalı.

-Örneğin şantiye ortamında kullanılan demir, beton vs. kullanımında kar etme arzusuna kapılıp projede belirtilenden az kullanma çabasına kapılmamak gerekir.

-İnşaatta küçük yaşlarda işçi çalıştırmak etik olmayan bir davranıştır.

-İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği; üst ve alt kademelerle birlikte çalışma koşullarını iyileştirir diye düşünüyorum. Karşımızdaki kişinin duygu ve düşüncelerini kavrayarak ve meslek etiği konusunda da duyarlı davranarak insan ilişkilerimizi daha yapıcı hale getirmekte faydalı olur.

-Karşımızdaki kişinin duygu ve düşüncelerini duyarlı davranılmasını sağlar. Üst ve alt kademelerle birlikte çalışma koşullarını iyileştirir.

-Şantiyede şefin hitap ederken işçileri kendinden küçük görüp hor görmesi etik değildir.

-Şantiyede şefin, işçiyi –kendisinden yaşça çok büyük olan– herkesin önünde küçük düşürmek, azarlamak.(herhangi bir durumda)

-İnşaat mühendisliğinde etik olarak örneğin oturduğunuz evde statik açıdan yapıda bir hasar tespit ettiğiniz zaman yapılacak şey evi satmak değildir. Bu etik bir davranış değildir. Çünkü yapının kusurlu olduğunu bildiğiniz halde başkalarına devrediyorsunuz.

-Bir gün bir inşaat mühendisinin yanına gitmişim. Taş duvar işi vardı. Taşların arasına çok fazla harç konulunca bende sordum biraz fazla değil mi diye oda bu duvar 3m kadar olabilir. İleride duvar yıkılırsa altında kalacak bir canın koyduğumuz harçtan daha önemli olduğunu söyledi. Bu etik bir davranıştır.

-Etik anlamında bilindiği gibi insanların toplam karşı davranışını gösteren bir olay olup örneğin şantiye ortamında mühendislerin davranışını gösterir. İnşaat mühendisleri şantiye ortamında güzel ve ahlaklı davranmalıdır.

-İnşaat alanında karşılaştığımız durumlara tepkilerimiz veya davranışlarımız. Bir şantiyedeki işçilere karşı verdiğimiz kararlar.

-Örneğin projede yapılan hesaplar sonucu etriye aralığı 10cm bulundu. Ama mühendis daha ekonomik olsun 15cm alındığında ileride çok daha büyük sorunlara yol açar. Ve buda insanların can güvenliğinin hiçe sayıldığına anlamına gelir.

-Yaz şantiye stajında şantiye şefi inşaat mühendisi ağabeyimizden yarım günlük izin istedim. Durumu izah ettiğim halde tartışma polemiği yaşadım ve bunun hiç etik olmadığını düşündüm.

4. sınıf meslek etiği dersi sonunda öğrencilerin; "İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği ile ilgili bir örnekle açıklayınız." sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.

-Büyük bir projede görev alan mühendisler, grup halinde çalışıyor. Herkes büyük bir emek harcıyıp projeyi tamamlıyorlar. Ancak başarının takdiri sırasında bir kişi bencillik yapıp başarıyı daha çok kendi üzerine alıp, kendini öne çıkarır. Buda etik bir davranış olmuyor.

-Meslek etiği; işveren ve çalışan arasındaki uyumu belirtir. Aradaki iletişim daha kuvvetli olur. Örnek; işveren çalışanın haklarını gözetmesi yani hakkaniyetiyle bir şekilde davranması buna örnektir. Gerektirdiğinden fazla çalıştırması etik değildir.

- İnşaat mühendisinin işini verilen sürede ve hesabına dikkat ederek yapmalı, altında çalışan işçileri rencide edici ve kırıcı olmamalı.
- Şantiye alanında iş sağlığı ve güvenliği uzmanının baret takmayan bir kişiye ceza yazmadan önce bir defaya mahsus uyarıp hoşgörü ve anlayışla karşılaması.
- Bir müteahhit olduğumu düşünürsem, örneğin ay sonunda işçilerin maaşlarını gününde ödersem bu etik bir davranıştır. İşçiler tarafından hoş karşılanır ve güvenilir bir insan olurum.
- İnşaat ortamında kişilerin ürettiği performans.
- Bir şantiye şefinin gelen malzemeyi kontrol etmeden kabul etmesi ve faturayı alması sonra yanlışlık olduğunda görmezden gelip nasıl olsa mal benim değil, maaşımı alır geçerim demesi etik bir davranış değildir.
- Şantiye şeflerinin şantiyede, işçilere hakaret etmesi, onları insan olarak görmemesi, saygı duymaması ve yapması gerekli kontrolleri yapmaması mesleki etiğe aykırı durumlardır.
- Şantiyede kontrol yapan bir mühendisin yanlış yerleri gösterirken çalışanların direk doğrusunu yapmak yerine mühendis ile laf kavgası etmesi. Bu örnek ile meslek etiği konusunda duyarlı olunması gerektiğini düşünüyorum.
- Yapılan işin gerektiği sürede verilen sözlerin yerine getirerek düzgün bir şekilde yapılması. Betonun söylendiği kalitede dökülmesi, yanlış yapılan bir yer varsa miktar karşılığında o yanlış gözü yumulmaması.
- İnşaat mühendisliği açısından etik; yapılan işin kurallara ve yönetmeliklere uygun olarak, insan hayatını en ufak tehlikeye atmadan, insanlarla iyi iletişim kurarak tamamlanmasıdır.
- Meslek etiği iş hayatındaki davranışları yönlendiren, onlara rehberlik eden etik prensipler ve standartların toplamına mesleki etik denir. İnşaatta mesleki etik olarak çalışanların hayatlarını tehlikeye atmadan kontrollü şekilde çalışma durumu örnek verilebilir.
- İnşaat mühendisliği açısından mesleki etik, mesleğimize uygun kurallardır. Uyulmadığı takdirde sorunların ortaya çıkmasına neden olur. Şantiye şefinin malzemedan çalarak, insanların yaşam yerinin güvenlik kaybına neden olması mesleki etiğimize aykırıdır.
- Yaptığımız yapıyı kurallarına göre, yönetmeliğe göre, malzemedan çalmadan olması gerektiği gibi yapmak. Bunun yanında işçinin hakkını korumak.

-Bir inşaat yapımında eğer ki önceden satmışsak daireleri ve satarken de yapacağımız şeyleri söyleyip de insanların beklentisini büyütüyorsak sonradan da bu sözlerimizi yerine getirmeliyiz. Eğer ki yerine getirmezsek bu bizim için etik bir davranış olmaz.

-Bir yapı yapılırken projeye uygun malzeme ve diğer şeyleri kullanmak etik bir davranıştır. Bir bire yapılırken kullanılacak malzeme özelliklerini ön satış yaparken tanıtıtları malzemelerle değil de daha kalitesiz malzemelerle teslim etmek.

-Tüm mesleklerde olduğu gibi İnşaat mühendisliğinde de meslek etiği bence son derece önemlidir. Örnek verecek olursam, konum farklılığı gözetmeden her insan birbirine saygılı olması gerektiği konusunda birçok insan hem fikirdir. Tabii ki istisnalarda olacaktır. Örneğin bir inşaat mühendisinin alın teri ile para kazanan bir ustadan, insan olarak hiçbir farkı yoktur bence. Neticede her ikisi de yaşam kalitesini arttırmak, yaşamını sürdürmek için kendi emekleri ile kazanıyorlar. İnşaat mühendisi sırf diploması var diye ustayı hor görme, küçük düşürme gibi hareketleri olabiliyor. Bana göre bu davranış etik değildir.

-İnşaat mühendisliği açısından mesleki etik konusunda, iş hayatımızdaki çevremizdeki insanlarla olan iletişimimiz saygı çerçevesinde olmalı. Dürüst ve tarafsız olarak halka, müşterilerine sadakatle hizmet etmeli. Çevresindeki insanların güvenini kazanmalı.

-Meslek etiği yalnızca mühendis olmak değildir. İçinde bulunduğun toplumun bir parçası olduğunu unutmayıp insani değerlere saygılı olmaktır.

-Meslekte etik çok önemlidir. Bu kavram inşaat mühendisliğinde çok önemli bir yer tutar. Örnek verecek olursak yapılacak olan projede ustanın projeye uygun tasarlayıp kendi bildiğini yapmasıdır.

-Yazılı olmayan yalnız uymamız gereken kurallar "töre"dir. Yapının temelinden itibaren yükselerek şekil verilmesi ve bu son dokunuşla, insanların içerisinde güvenle vakit geçireceği yer.

-Her meslek dalında olduğu gibi inşaat mühendisliğinde de etik kurallara büyük önem taşır. Hatta insana yönelik, insan merkezli bir meslek dalı olması dolayısı ile daha da önem kazanır. Müteahhitin kar etmek amacıyla yaptığı usulsüzlüklere bir takım vaatler karşılığında mühendisin göz yumması.

-Sahada olsun burada olsun yazılı olmadığı halde insanlar kurallara uymalıdır.

-Yapı denetim şirketlerine rüşvet karşılığı iş yaptırılmasıdır.

-Meslek etiği İnşaat mühendisliği açısından bakıldığında hile kaçımadan verdiği sözleri tutarak bir işin tamamlanabilmesidir. Örneğin yap-sat yapan bir firmanın alıcısına

verdiği sözleri tutması gerekir. Ev teslim tarihine bir yıl denilip daha fazla zamanda teslim yapılması mesleki etik anlayışına terstir.

-Yapılan işte (bina vb.) insan hayatını tehlikeye atan, maliyeti azaltmak için eksik veya kalitesiz malzeme kullanmak etiğe aykırı bir davranıştır.

-Yazın staj yaptığım yerde kavurucu sığağa rağmen betonun hiç sulanmaması ve nedenini sorduğumda “yağmur yağarsa sulanır.” Diye bir durumla dalga geçilmesi. Herkesin elinden gelen her fırsatta işten kaytarmaya çalışması. Etik olarak kazanılan paranın hakkını vermemiz gerekir.

-Yapı yapılırken herhangi bir oyuna girmeden yönetmelikte belirtilen kurallarla uyulmasıdır. Çalıştığı ekip arkadaşlarına karşı saygılı ve samimi olmasıdır. Örneğin; daha fazla para kazanmak için mesleki tecrübesini kullanarak insanları kandıran bir mühendis olmamalı

-İmara açılmadan tarla olarak geçen bir arsanın, şehir bölge ve planlamacılar veya belediye tarafından önceden imara açılacağı bilinip bu tarlanın imara açıldıktan sonra değer kazanmadan o tarlanın inşaat mühendisi ya da herhangi bir meslek grubuna tarla olarak satılması inşaat mühendisliği açısından etik olmayan bir davranıştır.

-İnşaat mühendisliğinde mesleki etik kavramı her zaman ilk önce toplum için çalıştığının unutmamakla ortaya çıkar. Bir şantiye şefi, şantiye içindeki güvenlik, huzur ve titizlikten sorumlu olduğu gibi şantiye etrafında yaşayan veya çalışan insan ve canlılardan sorumludur.

-Meydana getirilen oluşturulan bir yapının, projenin kurallara uygun bir şekilde yapılmasıdır. Örneğin bir bilir kişinin gelir etmek için sağlam olmayan bir yapıya sağlam raporu vermesi ileriki dönemde sıkıntılar çıkabilir. Hatta can ve mal kaybıyla sonuçlanabilir. Bu gibi durumların oluşmaması malı kendi içinde rahat etmelidir.

-İnşaat mühendisliği açısından Meslek Etiği önem arz etmektedir. Çünkü inşaat mühendisliği insanın canını güvenle emanet edeceği yapılar yapmaktadır. İnsanlara hizmet verecek olan yapılarda meslek etiği o hizmetin kalitesini de etkiler. Örneğin; daha düşük maliyet için daha düşük hizmet kaliteli yapı malzemesi kullanmak inşaat mühendisliği açısından meslek etiği dışında kalır.

-Örneğin şantiyede çalışanların yaptığı bir hataya yaklaşma biçimimiz, mesleki etik ile ilgilendirilir. Yaptığı hatayı işçiye söyleme tarzımız ve o hatanın düzeltilmesi için söylemememiz gereken sözün söyleniş biçimidir.

-Hayatın her yerinde olduğu gibi mesleklerde de etik davranış ya da etik olay vardır. Yapılan doğru mesleki hareketler etikdir. Yapıyı daha yapım aşamasındayken satıp

vaatlerde bulunduğunuz ev içi dekor ya da ihtiyaçları yerine getirmeden teslim ederseniz bu etik bir davranış değildir. Bir şantiye şefi veya iş güvenliği uzmanı olarak şantiyede gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamamak, ihmalkarlıkları görmezden gelmek etik değildir.

-Meslek etiği diğer bu işlerle uğraşan kişilere saygılı, dürüst, işlerde rüşvet, şantaj durumlarını katmamak gibi değişik amaçlarda toplanabilir. Mesela örnek olarak her ihale durumunda karşı tarafa (ihaleye katılan diğer kişilere) yapılan tehdit, şantaj, rüşvet vb. durumlar etik bir durum olarak karşılanmaz.

-Yapılan bir işi tamamen doğru yapmaya çalışmak. Mesela bir hesap yapılacak ve bunu kontrol eden kişi size güveniyor. Hesabınıza göz ucuyla bakacak ve doğru olup olmadığını anlamayacak. Eğer nasıl olsa kontrol etmeyecek diye yalan yanlış yapıp günü kurtarmak yerine doğruluğundan emin ve senden bekleneni hakkıyla yaparak teslim etmek.

-Meslek etiği insanların daha sağlam fikir ve iş faaliyetlerini sürdürebilmesi için zorunlu bir ihtiyaçtır. Örneğin iş sağlığı ve güvenliği hususunda imalat alanındaki aksaklıkları görmezden gelmemelidir. Vicdanı rahat olmalıdır.

-İnşaat mühendisliği insanların barınma, kullanma gibi her türlü ihtiyaçları karşılayacak konut, yol, hastane, alışveriş gibi mekânları tasarlayan meslek dalıdır. Kendi mesleğimizde insanlara değer verilmeyen ve aynı zamanda işçilerine de değer verilmeyen bir meslek dalı haline geldi. Sadece iş içerisinde yararlanıp kar etmek amaçlı olmayıp toplum hizmeti ön plana çıkarılmalıdır.

-Her sektör veya konuda olduğu gibi inşaat mühendisliğinde de etik davranmak gerekir. Etik olmak bir kişiye veya kuruma has olmamalıdır. Herkesçe uygulanan bir değer olmalıdır. Örneğin bir mühendis bir yapıda kar elde etmek amacıyla malzemedan kısabilir. Bundan kazanç sağlayabilir ve hiçbir yaptırıma maruz kalmayabilir. Ama insan yaşamıyla ilgili doğrudan bağlantılı olduğu için etik davranıp böyle bir yanlış içine girmemelidir.

-İnşaat mühendisliğinin İngilizcesi "civil engineer" yani toplum mühendisidir. Yani sadece betonarme, çelik binalar; yollar, köprüler vs. inşa etmekle değil, toplumun refah düzeyini arttırmakla da yükümlüyüz. Bunun için öncelikle kendimize karşı sorumluyuz. Yaptığımız iş ne olursa olsun ona sahip çıkmalı, en güzelini yapmayı hedeflemeliyiz.

-Meslek etiği her bireyde az buçuk var lakin iş uygulama kısmına gelince, kaybedilecek zaman, para ve iş kaybı sebebiyle pek etik davranılmıyor. Yapı denetim firmasında staj

yaptım. Parayı kazanan şirket sahibi inşaata uğramadan imza atıyor. Denetçilerde ona uygun hareket ediyor.

-Masraflardan kaçınmak için çalışanların hayatını tehlikeye sokacak durumlara göz yummak, daha çok kazanç sağlamak için yapılan herhangi bir hasız veya yanlış uygulama mesleki etiğe uymaz.

-Mesleki etik ile ilgili stajında karşılaştığım bir olayı anlatmak istiyorum. Staj yaptığım yerdeki iç mimar bulunduğu kurumda çok çalışmasına rağmen iyi bir maaş almıyordu. Ve kendine kurumun patronun eski ortaklarından iyi bir maaşla iş teklifi gelmişti. Kendisi de bunun etik bir davranış olmayacağını ve mesleki etiğe de uygun olmadığını belirterek reddetmişti. O gün anlamıştım ki bazı şeyler paradan daha mühimdi. Kişinin bir nevi kendine, insani değerlere uygun olarak şekilde yakışanı yapmasıydı, etiklik.

-Çalışanların ücretlerinin vaktinde ve yeterli miktarda ödenmemesidir.

-Mesleğin herhangi bir durumunda hoş karşılanabilir davranılması gerekir. Bu yüzden her mühendiste barınması gereken bir özelliktir. Mesela; bir mühendis, bir işçinin ufak bir siva hatasını görmezden gelerek: "Boş ver koskocaman bir bina arası da öyle kalsın kimse fark etmez zaten." Diyerek yaklaşmamalı, üzerine düşen görevi tam olarak yerine getirmelidir.

-İnşaat mühendisinin kar amacının, insan sağlığı ve güvenliğinden önce tutması meslek etiği açısından uygun değildir. İnşaat mühendisliği açısından mesleki etiği mühendisliğin görevleri açısından önce insan sağlığı ve güvenliği ardından buna uygun en ekonomik durumları ve koşulları dikkate alarak davranmasıdır.

-Toplumlarda olduğu gibi mesleklerde de yazılı metin(kurallar) olmadığı halde insanların davranışlarını yönlendirir. İşçilere parasını tam zamanında vermek gibi.

-İşçilere çalıştığı gün alın teri soğumadan ücretinin verilmesidir.

-Bir arsaya kat karşılığı bina için anlaşılan bir projeye dışarıdan arsa sahibiyle görüşüp daha iyi bir teklif yapıp ilk anlaşmayı bozdukmak etik olmayan bir harekettir.

-İnşaat mühendisliği açısından mesleki etik kanun kapsamı içerisinde, şantiyede şantiye şefi, saha şefi, ustalar gibi aktörlerin birbirine saygı çerçevesinde kendi sınırlarını bilerek işin yürütülmesidir.

-Üniversitenin öğrencilere verdiği sınav sonuçlarına itiraz edebilme hakkı etik etiğine örnek verilebilir. Bu hakla öğrenci kendisine verilen notlarda haklı ya da haksız olarak aldığı notların yanlış ya da doğru olduğunda kafasındaki soru işaretlerini giderebilir ve de bu onaylanan bir etik davranıştır.

-Örneğin; mühendis bir binanın tasarımını yaparken malzemeden çalmamalı işini gerektiği gibi yapmalıdır. Aksi takdirde binanın çok sağlam olduğunu söyleyerek insanları yanıltması etik bir davranış olmaz.

-İnsanlara boş vaatlerde bulunarak onları hayal kırıklığına uğratmamak. Yaptığın işi doğru, düzgün ve dürüst yapmak ve en önemlisi sözünde durmak.

-Arsa sahiplerine verilecek dairelerin en ücra köşelerdeki dairelerden seçilmesi etik değil benim görüşüme göre. Onlara da normal bir daire vermek daha etik olacaktır.

-Örneğin bir işçinin yaptığı hatayı gören mühendis onun hatasını karşıdaki rencide olmayacak biçimde uyarılıp hatasının düzeltilmesini beklemek etik bir davranış örneğidir.

-İnşaat mühendisliği konusunda etik olmak denildiği zaman aklıma ilk olarak hile, yalan, dolandırıcılık kavramları geliyor. Gördüğüm örneklerden bazıları; resmiyette görülenle sahada yani uygulamada var olanın aynı olmamasıdır. İnsanların mevki sahibi karşısında gerçekte hissettiklerinin tam tersini yansıtmasıdır.

-Bu konu hakkında gerekli bilgi birikimim ve tecrübem yok.

-İnşaat mühendisinin patronunun isteği ne olursa olsun veya çalışanların tepkileri ne olursa olsun güvenlik ve doğruluktan ödün vermemesi gerekir. Öncelik olarak hiyerarşi sisteminin hem hocalar arasında hem de şantiyede veya büroda çalışanlar arasında kalkması gerekir. Herkes kendini geliştirme gayreti içinde olmalıdır, başkasını değiştirmeye çalışmaya kendini düzelttikten sonra ahlak ve edep çerçevesi içerisinde güzel bir üslupla yaklaşması gerekir bu düzeltimi diğer bütün mesleki etik değerleri de rayına oturur.

-İnşaat mesleki etik yapılan işin kurallarına uygun olarak yapılması ve gereken sorumluluğun alınması olarak düşünüyorum. Örneğin bir şantiye şefinin yapılmakta olan bir yapının doğal veya başka bir nedenden dolayı maliyet açısından bekleneni vermemesi durumundan o yapıda kullanılması gereken malzemelerin olmaması gerekenden eksik veya daha kalitesiz bir malzeme ile değiştirecek bir maddi kayıp açığını kapatmaya çalışmak mesleki etik açısından doğru değildir. Etik insanlar için bir açıdan yazılı olmayan kendi kendini kontrol eden bir anayasadır.

-Bir yapının imzalanan sözleşmede yazan kurallara uygun yapılması olabilir. Örneğin yapı denetim şirketi anlaşıldığı gibi kontrollerini yapmalıdır.

-Meslek etiği iş yapan kişiler arasında işin karşılıklı diyalogun optimum seviyede problem olmadan yapılmasıdır. İnşaat mühendisliğinde ise mesela bir şantiyede taşeron

firmaların verdiği sözde durup işi zamanında bitirmesi ve mühendis ininde hak edişi zamanında yapıp taşeronun hakkını zamanında vermesidir.

-Öncelikle mesleğimiz insan ilişkilerinin oldukça önemli olduğu bir meslektir. Grup işlerinin önemli olduğu kadar ikili ilişkilerde önemlidir. Bu ise saygı ve dürüstlüğe dayandırılmalıdır. Örneğin bir mühendis yürütmekte olduğu projeler boyunca sürekli belediye, taşeron firmalar ile iletişimde olacaktır. İş ilişkilerini geleceği düşünerek kurmalı günü kurtarmamalıdır. Elemanı, taşeronu hor görmek yerine yol gösterici, iyi bir yönetici olmalıdır.

-Şantiyede eksikliğinin kimse tarafından anlaşılamayacağı yapıldığı takdirde yapan kişiye haksız kazanç sağlanacağı bir olayın sorumlu kişi veya kişiler tarafından yapılmaması gerekliliğinin kuralı bir mesleki etikdir.

-İnşaat mühendisi civil bir bölüm olduğu için mühendis meslek etiği açısından iyi birisi olmalı çünkü mühendisin el altında toplumun hemen hemen fakir insanlar çalışır onun için meslek etiği iyi olması lazım.

-Meslek etiği inşaat mühendisliği açısından, mesela bir inşaat mühendisi çalıştığı iş ortamında yanında çalışanlara davranışı şantiye şefinin ustalar ve işçilerle nasıl davrandığıdır.

-Bir inşaat mühendisinin kendi yapmadığı veya kontrol etmediği bir projeye imza atmamasıdır.

-Sahip olduğumuz bölüm itibariyle para ve maddiyat ön planda olmaktadır. Benim düşüncem bir mühendis olarak amaç para değil, insanlara hizmet olmalıdır.

-İnşaat mühendisliği medeniyetin kendisidir. İnsanların hayatını, malını riske atmadan iş yapabilmek mesleki etik açısından önem arz etmektedir.

-Bir inşaat mühendisi mesleğini doğru şekilde uygulamaması mesleki etiğe aykırıdır. Mesela inşaat mühendisleri ya da başka meslek grubundaki insanların diplomalarını kiralamaları. Yönetmeliklere uygun olmayan projelere imza atmaları onaylamaları. Şantiye de gördükleri yanlışları önemsememeleri.

-İnşaat mühendisliğinde örneğin şantiyedeki çalışma koşulları örnek verilebilir. Projede kullanılması belirtilen beton sınıfı yerine daha ucuz olsun diye başka beton kullanmak etiğe aykırıdır.

-Şantiyede iş ihtiyacı açısından yabancı uyruklu insanların daha ucuza çalıştırılması.

-Yaptığımız iş sonuçları insanların yaşamlarını bire bir etkiler. Bunun vebali ile bir ömür yaşamak zorunda kalabiliriz. İnşaat mühendisleri açısından işimizi en doğru

şekilde çalıp çırpmadan yapmak diyebilirim. Örneğin beş demir atılacak yere dört demir atmamak.

-Mesleğin hakkını vererek yapmak düzgün ve doğru şekilde yapmaktır. İnşaat mühendisliğinde projeyi eksiksiz yapmak, sırf para kazanmak için değil de güzel, dayanıklı bir yapı oluşturmak, verdiği sözü tutmak, iletişime geçtiği insanlara karşı saygılı olmak, malzemededen çalmamak yapacağı yapıyı sanki kendi oturacakmışçasına yapmak mesleki etiğin gereğidir.

-Şantiye şefinin yaptığı bir hatadan dolayı teknisyeni çok sert bir şekilde azarlamasıdır.

-İşini sağlam yapmayan, kaytaran, atlatan bir işçiyi diğer insanların içerisinde azarlamaktır.

-Meslekte yapılması veya yapılmaması gereken bazı davranışlar olabilir. Bu davranış vereceğimiz karara göre etik olur veya olmaz. Örneğin daha ucuz mal olabilecek bir projeyi kolayca kaçarak daha pahalı şekilde mal ederek şahısları kandırmak.

-Düşüncem; mühendislik zaten yazılı kurallardır. Önemli olan ise insanlarla nasıl iletişim kurulduğu nasıl davranılması gerektiğidir. Büyük bir şantiyede bir işten anlamayan adamı sırf tanıyorum diye, hak etmiş insanlar yerine o kişiyi görevlendirmek meslek etiği olmayan bir davranış şeklidir. Karar bizdedir fakat adil değildir ve aksi hiçbir şekilde iddia edilip hak eden bir kişi o makama erişemez.

-İnsanların düşüncelerine fikirlerine saygı duyup gereken önemi vermektir. Verdikleri düşünce ve fikirlerin olurluğunu veya olmasını uygun bir dille anlatmaktır.

İnşaat mühendislerinin "İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği ile ilgili bir örnekle açıklayınız." sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.

-Meslektaşına ve mesleğe uygun hareket etmektir. özetle hayatın her alanında olduğu gibi mesleğin ve meslektaşının doğru kabul ettiği şekilde hareket etmektir.

-Uyum içerisinde yapılan işlerin uyumluluğunun dışına çıkması. Mesleki geleneğe göre doğru olanın yapılmasıdır.

-Cisimsel hale getirilen etik davranışların uygulanması. Sektör bakımından mesleki etik geleneklerinin dışına çıkılmaması kaidesiyle belirlenen kurallara uyulmasıdır.

-İnşaatteki meslek etiği can ve sağlamlıktır. Sağlam bina insan öldürmez insan canına da saygı göstermiş olursun.

-Meslek onurunu, insan hayatını ve doğal yapıyı kolay yolu seçerek mahvederek yıkarak değil olması gerektiği gibi çalışmaktır.

-İnşaat mühendisliği bölümünü okurken sadece bölümle ilgili literatürdeki şeyler öğretiliyor. Mezun olanlar ticaret ahlakı yok ise geçim kaygısından kendi itibarını düşürdüğü gibi meslektaşının da hakkını elden almadığı değerlerin tamamıdır.

-Meslektaşının çizdiği projeyi kötülememe, proje ücreti konusunda diğer meslektaşlarının emeklerini hiçe sayarak çok fazla indirim yaparak müteahhitten iş almaya çalışmaz.

-Mesleki etkinliklerinde topluma, doğaya ve çevreye, işverene ve müşteriye, mesleğe ve meslektaşına ve kendilerine karşı ilke ve sorumluluklarının bilincinde hareket etmektir.

En önce insan sağlığına zarar vermeme bilincinin olması şarttır.

-Meslek etiği insanların yaptığı işe özen göstermesi, başkalarının ne yaptığını ne yapmadığını değil de kendim daha iyi ne yaparım derdinde olmalı. Birbirinden iş çalan değil de dayanışma sağlamaktır.

-Projelendirme ve uygulamada inşaat mühendisi olarak edindiğimiz bilgileri günümüzde ve gelecekte toplumun yararına olacak şekilde ahlaka uygun bir şekilde uygulamaktır. Projelendirmede ne müteahhit için güvenlikten vazgeçmeli ne de insanlar çok daha sağlam binalarda otursunlar diyerek ekonomik bir yapı projesi hazırlamanın önüne geçilmeli. Aynı şekilde uygulamada da ekşiğe veya fazlaya göz yummak da etiğe aykırıdır. İş güvenliğinde de önce iş değil önce insan bilincinde olmak inşaat mühendisliğinde meslek etiğinin başında gelmelidir.

-Her şeyi ile insanların ihtiyaçlarını en iyi kapsamda, en uzun süreyle, en ekonomik çözümlerle karşılayabilme ve bunun farkında olmaktır.

-Ahlak kurallarına uygun olarak mesleğin uygulanmasını sağlamaktır.

-Mesleki olarak bu alanda faaliyet gösteren tüm kişilerin, kanunlar ve mesleki kurallar bakımından yapacağı, uygulayacağı her iş ve eylemde, kural ve usullerin gerektirdiği tüm şartlara her ne olursa olsun uyması gerekliliği anlamına gelmektedir.

-Meslekteki meslektaşların, birbirlerine olan hoş görülmesi olmalarıdır.

- Her iş alanında olduğu gibi inşaat mühendisliği özelinde de meslek etiği mesleki sorumluluklar ve buna bağlı oluşan davranışları kapsamaktadır. İnşaat mühendisi olarak kişinin yaptığı işe, iş arkadaşlarına, çalıştığı kuruma karşı iş hayatındaki davranışları yönlendiren, onlara rehberlik eden etik prensipler ve standartların toplamına denir. İnşaat mühendisliği özelinde üyelerine emreden, onları belli kurallarla davranmaya zorlayan kişisel eğilimlerini sınırlayan, yetersiz ve ilkesiz üyeleri meslekte dışlayan, mesleki rekabeti düzenleyen ve hizmet ideallerini korumayı amaçlayan mesleki ilkeler bütünüdür.

-İnsanlık tarihi kadar eskilere dayanan ve insan hayatının önemli unsurlarından biri olan mesleğimizde etik kavramı, özellikle ülke gündemimizin değişmez sorunları; düzensiz kentleşme, doğal afetler sonucu meydana gelen yapısal hasarlar, inşaat sektöründe bireysel ve kurumsal anlamda etik dışı ve yasal olmayan davranış/karar/uygulamaların bulunması açısından büyük bir önem taşımaktadır. En önemli ve genel ilke “toplum güvenliği, sağlığı ve refahını en önde tutma” ilkesidir. Bunun dışında “İnşaat Mühendisleri;Kendi uzmanlık alanlarında servis sunmalı,görevlerini eksiksiz ve tam olarak yapmalı, vurdumduymaz olmamalı, mesleki davranışlarında ve kararlarında objektif olmalı, çıkar çatışmalarından kaçınmalı, diğer meslektaşları ile haksız rekabete girmemeli, mesleği sadece para kazanma aracı olarak görmemeli, mesleki onurlarını yüceltmek ve mesleki değerlerini geliştirmek için çabalamalıdır.

-Mesleki deneyim ve birikimini şahsi çıkarlarından önce insanlık faydasına kullanma, gerekirse bu süreçte kendinden taviz verme, mesleğin karakterine aykırı davranmama durumudur.

- Mesleğinin gerekliliklerini eksiksiz yerine getirme.

-İnşaat işlerinin uygulanması sırasında inşaatı yapan ve yaptıran tarafların uyması gerektiği (doğruluk, dürüstlük, adalet vb.) yazılı olmayan kurallar bütünüdür.

-Mühendislik olarak meslek etiği bize öncülük eden ve tasarım yapmamızı sağlayan yönetmelik ve standartlarının tamamıdır.

- Mühendislik görevinin bilincinde dürüst, sorumluluk sahibi ve saygılı olmak.

-Meslek etiği; belirli bir meslek grubunun etik ilkelerini meslek üyelerine emreden, onları belli kurallara göre davranmaya zorlayan, kişisel eğilimlerini sınırlayan, yetersiz ve ilkesiz üyeleri meslekten dışlayan, mesleki rekabeti düzenleyen ve hizmet ideallerini korumayı amaçlayan mesleki ilkelerdir. Dolayısıyla mesleki etik ilkelerinin olmaması veya uygulanmaması o meslek grubu ile ilgili işleyişte büyük sorunların ortaya çıkmasına neden olacaktır. İnşaat mühendisliği ise mühendislik alanının önemli bir dalı olup tanım itibarı ile tasarım, inşaat ve tadilat aşamalarından oluşan; yol, köprü, kanal, baraj ve bina türü gibi yapıların projelendirilmesi işini kapsar. Bu tür projelerin içerdiği farklı boyutlar düşünüldüğünde, projelerde meydana gelebilecek mühendislik hatalarının topluma ve çevreye vereceği zararın boyutlarının artacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Ortaya çıkan bu özel durum ise inşaat mühendisliğini insanlığın ve medeniyetin gelişimi açısından oldukça önemli bir yere taşımaktadır. Etik kavramı ve etik ilkeler mutlaka olması ve uygulanması gereken olgulardır. Genç mühendislere bu

kavramlar meslek hayatına başlarken bağlı oldukları meslek odalarındaki seminerlerde değil mesleki eğitim aldıkları üniversite öğrencilik hayatları boyunca anlatılmalıdır. Bu şekilde eğitilen mühendislerin mesleki hayatlarında hem doğru kararlar vererek başarılı olmaları hem de alacakları yanlış kararların önüne geçerek mesleklerinin ve diğer meslektaşlarının itibarlarına zarar vermeleri önlenebilecektir.

- Mesleği kendi kazancımız için değil toplum kazancı için kullanmaktır.

-Herhangi bir rant çabası gözetmeden mesleki ve bilimsel verilerde proje çözümü ve uygulamasıdır.

-İnşaat mühendisi yaşam alanı (ev, hastane, okul) veya yaşamı etkileyecek (baraj, regülatör, yol, köprü) yapılar inşa eder. Bu sebeple İnşaat Mühendisi özelinde 'etik' insan hayatına saygı duymaktır.

-Yapılar için güvenilir, değerlere uygun ve insanlar için yapıldığının unutulmamasıdır. Maksat sadece para kazanmak değildir. İnsanlık medeniyeti için çalışmaktır.

-Meslek kolu içerisinde yasal kurallara uyulması, birlikte hareket edilmesi ve meslek saygınlığının korunmasıdır.

-Ekonomik kaygıları düşünmeden aldığı eğitimle görev ve sorumluluklarının bilinciyle karşılaştığı durum hata vb. işlerde doğru duruş gösterebilmeye meslek etiği denir.

-İnsanlığın yararına işlerin yapılması, yapılan işlerde kurallara uygun hareket edilmesi.

-Mesleki rekabeti düzenleyen ve hizmet ideallerini korumayı amaçlayan mesleki ilkeler.

-Mesleki bilgi, beceri ve deneyimlerini, toplumun ortak çıkarları; evrensel insani kazanımların ve kültürel mirasın korunması ve insan refahının gelişimi için kullanırlar. Toplumun sağlığı, güvenliği ve refahı için duymuş oldukları sorumluluk her zaman kendi kişisel çıkarlarının, meslektaşlarının çıkarlarının ya da mimar ve mühendisler topluluğunun çıkarlarının üstünde yer alır.

-Patronların ve üzerindeki müdürlerin baskıları olmasına rağmen proje dahilinde olması gerekeni yapmaktır.

-Mesleğin gerekliliğini mesleki kurallara uygun bir şekilde yapmak, bunu yaparken dış etkilerin etkisinde kalmadan yapmak.

-İnşaat Mühendisinin kendi mesleğini icra ederken uygulaması gereken davranış ilkeleridir.

Eğitim öncesi; "İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği ile ilgili bir örnekle açıklayınız." sorusuna yanıtların; inşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunu maddi kazanç, ahlak odağında değerlendirdikleri fakat örneklemelerde sığ kaldıkları gözlemlenmiştir. Eğitim

sonrasında ise; verilen eğitimin örnekleme uygulamaları ile yapılması sebebiyle mesleki etik kavramının daha geniş ve kapsayıcı, uygulanabilir ve gerçekçi bir yaklaşım kazandığı izlenmiştir (Çizelge 5.7., Çizelge 5.8.).

İnşaat mühendislerinin verdiği yanıtların ise maddi kazanç ve ahlak odağında yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Meslek içi rekabetten dolayı, yaşanan çatışmaların meslek onuruna zarar verdiğini belirtmişlerdir (Çizelge 5.9.).

Çizelge 5.7. Öğrencilerin eğitim öncesi ; "İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği ile ilgili bir örnekle açıklayınız." sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Oran
Maddi kazanç - insan yaşamı odağında	14	% 19
Maddi kazanç - Ahlak odağında	18	% 25
İşçi - işveren ilişkisi odağında	10	% 14
Çevre bilinci ve kent kültürü odağında	10	% 15
Toplumsal sorumluluk odağında	16	% 22
Meslek içi rekabet	4	% 5
Toplam	72	%100

Çizelge 5.8. Öğrencilerin eğitim sonrası "İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği ile ilgili bir örnekle açıklayınız." sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Oran
Maddi kazanç - insan yaşamı odağında	15	% 15
Maddi kazanç - Ahlak odağında	37	% 38
İşçi - işveren ilişkisi odağında	15	% 15
Çevre bilinci ve kent kültürü odağında	9	% 9
Toplumsal sorumluluk odağında	15	% 16
Meslek içi rekabet	7	% 7
Toplam	98	%100

Çizelge 5.9. İnşaat mühendislerinin "İnşaat mühendisliği açısından meslek etiği konusunda düşünceleriniz nelerdir? İnşaat mühendisliği ile ilgili bir örnekle açıklayınız." sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Mühendis Sayısı	Yüzdeler Oran
Maddi kazanç - insan yaşamı odağında	2	% 6
Maddi kazanç - Ahlak odağında	10	% 28
İşçi - işveren ilişkisi odağında	5	% 15
Çevre bilinci ve kent kültürü odağında	5	% 15
Toplumsal sorumluluk odağında	3	% 9
Meslek içi rekabet	9	% 27
Toplam	34	%100

5.1.4. " Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız." sorusuna verilen yanıtlar ve değerlendirilmesi

Eğitim sürecine başlangıçtaki (1. yarıyıl), eğitim sürecinin sonuna yaklaşıldığında ders verilmeden önceki (7. yarıyıl) öğrencilerin; "Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız." sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.

-Toplumdaki tüm bireylere karşı saygılı ve hoşgörülüdür, Sadece kendi çıkarını değil toplumun ilerde maruz kalabileceği tehlikelere karşı bireyleri uyarır ve aydınlanma sağlar, kişilerin özgürlük alanlarını ihmal etmez, kişilerin ifade özgürlüklerine ve diğer haklarına saygı duyar, herkesi hoşgörüyle doğru yola ulaşmasına vesile olur, toplumda yazılı olmayan (Ahlaki) kurallara uygun davranır.

-Saygı,hoşgörü, bilinçli davranış,yardımlaşma,adaletli davranış.

-"Ben bilirim", "ben yaparım" düşünce yapısı, bana dokunmayan yılan bin yaşasın şeklindeki zihniyet, iletişim kopuklukları ve anlaşmazlıklar,git gide bozulmaya yön tutmuş aile temel taşları,emek vermeden, uğraş vermeden herkesin biran önce zirveye ulaşmak istemesi.

-Bilime önem verir, yeniliklere açıktır eğitim alanında köklü değişiklikler yaparak en iyi eğitim sistemini oluşturmaya çalışır, araştırma yapar,çevreyle barışıktır.

-Çevresine ve topluma saygılı üzerine düşen görev ve işleri yapma,okuma ve araştırma özellikleri gelişmiştir, yapılan işleri ve verilen kararları kendi içlerinde sorgulayıp doğru kararı verirler. Toplum kararlarına uyma.

-Toplum içindeki kurallara çabuk uyum sağlarlar, çevrelerindeki insanlara ve toplumlara saygılıdır, sorunları daha uygun şekillerde çözmeye özen gösterirler, bilinçlidirler. Kendilerine verilen görev ve sorumlulukları yerine getirirler, kararları sorgularlar. Doğruluğunu yanlışlığını kontrol eder ona göre hareket ederler.

-Saygı, "Ben " değil "biz" olarak hareket etmesi, kendine güven, olumsuzluklar karşısında pes etmeme, mesleğini ya da kendine verilen görevi en iyi şekilde yapma azmi, inancı.

-Sabırlı olması, araştırmacı olması, yeniliklere açık olması, çevreyle barışık olması, kendine güveni olmalıdır.

-Gelişmişlik sayesinde oluşan ekonomik rahatlık sayesinde daha huzurlu olurlar, Kendine ve çevresine daha fazla zaman ayırır, kararlarında daha bağımsız olur, korkuları ve kaygıları azalır, geleceğe de daha güzel bir ortam hazırlar.

-Bir iş, görev yapılıyorsa bu başkalarına gösteriş olsun diye değil de olması gerektiği için yapılması gerekir. Gelişmiş toplum insanı dürüst olmalıdır. Görevden kaçmamalıdır. Sorumluluk sahibi olmalıdır. Bencil davranmayı, kendinden başka insanlar olduğunu düşünüp iş hayatında da bulunurken bunu göstermelidir.

-Empati kurabilmek, olmaz kelimesini kabul etmemek, bir işin olabilmesi için çaba harcamak, üretken olmak, araştırmacı olmak.

-Birinci ve bence en önemli gelişmiş toplum insan özelliği, işini en doğru ve düzgün şekilde yapmaktadır. Çünkü bunun bilincinde olan insan şartlar ne olursa olsun layıkıyla işini yapmaya çalışır. Temizlik görevlisi de sporcu da inşaat mühendisi de işini en doğru şekilde yapar. Çevresinin ona yaptığı baskıdan etkilenip umutsuzluğa kapılmaz Örneğin yere çöp atıyor zaten mantığına karşı o da yere çöp atmaya tercih etmez. Vatanına her zaman sahip çıkar çünkü bilir ki vatanın çıkarları zaten kendi çıkarlarıdır. Başkalarının haklarına saygılıdır. Yargılamaz.

-İnsan olmak, haklara saygılı olmak, ahlak sahibi olmak, kendini sürekli geliştiren bilinçli bir birey olmak, hatalarından ders çıkarabilmek.

-Kendinden önce karşısındakini düşünmek, dini, dil, ırkı ne olursa olsun, mesleği, düşüncesi ne olursa olsun karşısındaki kişiye saygılı olmak, ne istediğini bilip bunun için yapabileceğini araştırarak istekleri doğrultusunda başkalarının hakkına el uzatmadan hayallerini gerçekleştirebilmek, anne ve babaya gerekli saygıyı gösterip bütün ihtiyaçlarını gözetlemek, bilmediği veya yeterli bilgiye sahip olmadığı konularda inatla bilmediği şeyi savunmaktansa dinlemeyi bilip, daha sonrasında gerekli

araştırmayı yaptıktan sonra karşısındakinin düşüncesine katılmak veya araştırmaları sonunda doğru olduğunu öğrendiği şeyi savunmak, dürüstlük.

-Yaptığı işin en iyi olmasına özen göstermesi, mücadele azminin güzel olması, başladığı bir işi yarım bırakmaması, yeni bir buluş için azimli olması, sabırlı olması.

-Gelişmiş bir toplumda insanların yaşam standartları birbirine yakındır, gelişmiş bir toplumda insanlar düşüncelerini açıkça söyleyebilmelidir, gelişmiş bir toplumda insanlar bir işi yaparken ülkesinin geleceğini ve bütün ülke insanını düşünür sadece kendi menfaatlerini düşünmez, gelişmiş bir toplumda bütün insanlar birbirine saygılıdır, bencil değildir.

-Topluma daha duyarlıdır. Ekonomik kaygıdan uzak oldukları için bilim, sanat, eğitim önem kazanmıştır. Gelişmiş toplumdaki insanlar trafik ve çevre kurallarına daha çok önem verir. Para için değil, insan yararı için çalışırlar. Sportif başarılar gelişmiş toplumlarda ön sıradadır. Medya özgürlüğü gelişmiş toplumlarda daha yüksektir.

-Eğitime destek olmak, çok kültürlü bir toplum olarak yaşayabilmeleri, insanların, fikir ve inançlarına saygı göstermeleri, sorunları olgunlukla çözebilmeleri, etik ve ahlaki değerlere sahip çıkmak.

-Karşıdaki kişinin hak, hürriyet, özgürlük ve fikrine saygı duymalıdır, sürekli kendini geliştiren okuyan yorum yapabilen toplum halidir, toplum insanı birbiriyle kaynaşmalıdır, zorlu ve problemler karşısında toplum birbirine anlayış göstermeli, zorluk karşısında birlik ve beraberlik içerisinde olunmalı.

-Eşitlik, saygı, ahlak, düşünce tarzı ve bakış açısı, düşünerek davranması.

-Dürüstlük, saygı, ahlak, bilinçli davranış, bakış açısı.

-Çevresindeki kişilere saygılı olmak, ahlaki kurallara uygun davranmak, hangi meslek türünde olursa olsun iş ahlakına uyum sağlamak, mesleki etiğe uygun çalışmak, dürüstlük.

-İlk olarak kendi düşüncelerini karşıya özgürce söyleyebilmek, karşıdaki kişinin fikirlerine saygı duyup dinlemek, ahlaklı bir kişi olması, toplumdaki kurallara uygun davranmak, yaptığı işleri düzgün ve temiz elinden geldiğince hatasız yapmak.

-Kültür düzeyi yüksek olur, daha bilinçli bir toplum oluşur, ahlaki sorumlulukları açısından zengin olur, düşünce tarzı gelişmiş bireyler daha çoktur,

İnsani değerlere sahip olunmalı.

-Eğitilidir, ahlaklıdır, çok okur, kendini geliştirmek için çaba gösterir,

İnsani değerleri gösterir.

- Sürekli gelişmeye, öğrenmeye açıktır. Yaptığı tüm eylemlerin etik ve ahlaka uygun olmasına çalışır, ön yargılarını törpülemeye çalışır. Eğitim, bilim gibi gelişmeyi etkileyen temel özelliklere önem verir. Her hangi bir sorun ile karşılaştığında bilgi ve tecrübesine dayanarak farklı bakış açılarıyla farklı çözümler üretir.
- Gelişmiş ülkelerde ahlaki değerler özellikle mesleki olarak daha gelişmiştir, (Almanya örneği gibi) gelişmiş ülkelerde ortalama yaşam süresi arttığı için çalışma yaşı genel itibariyle artar, genel olarak her insan kişisel olarak önemli şeyler yapmayı amaçlar.
- Yapılan bir meslekte diğer insanlara saygılı olmak, öncelik sırası işini iyi yapan insandan başlanır, kişisel çıkarlar değil de, topluma uzun vadede faydalı olma arzusuna sahip, eksik gördüğü konularda, araştırma öğrenme becerisine sahip, yaptığı yanlışları kabullenme duygusu, özeleştiri yapabilme.
- Fikirlere saygılı olması, kişi hak ve hürriyetine sahip çıkması, yaptığı bir işi elinden geldiğince güzel yapması, kapsamlı düşünce tarzına sahip, tek taraflı düşünmeyen, empati kurabilen bir yapıya sahip olması, içinde bulunduğu topluma faydalı olmaya çalışması.
- Çevreye saygı, eğitim kültürü, konuşma kültürü, iletişim kültürü, ahlak kültürü gelişmiş toplum insanının öne çıkan en belirgin özellikleri olarak sıralanabilir.
- En belirgin özellikleri kararlara uymak olacaktır, kurallara uyarak bana ne demeyerek bunu hayatına uygun olarak yaşar, kendine verilen sorumluluklardan kaçmaz. Bunları en iyi şekilde yapar, hatalarından ders çıkartarak bir sonraki davranışlarında hatayı en aza indirir, hata onlar için bir nevi daha kusursuza giden yoldur, başkalarının işlerine karışmadan kendi işlerini en iyi şekilde yapmaya çalışır.
- Gelişmiş bir bireyin toplumun yazılı olmayan kurallarına uyması beklenir. Ahlak çerçevesi içerisinde topluma aykırı davranışlar göstermez. Meslek hayatında mesleki etik kurallarına uygun davranmalıdır. İnsanlarla olan iletişimi iyi olmalıdır. Bilinçli olması beklenir.
- Kurallar uymak, çevre düzeni, daha bilinçli olması, mesleki etik sahibi olması, İnsanlarla olan ilişkileri daha düzgündür.
- Önyargılı olmamaya çalışır, insan haklarını gözetir, bilgiye, öğrenmeye açtır, İşine, kendisine etrafındakilere saygılıdır, gelişime açıktır.
- Daha bilinçlidir. Duygularıyla hareket etmez, çevreyi korumayı bilir, daha dakiktir. Araştırma yapmayı sever, kurallara daha çok uyar.

- Diğer insanların görüşlerine saygılı, üretim amaçlı yaşama, toplumda farklı görüşleri kolaylıkla dile getirme, dünyadaki ve ülkedeki olaylardan haberdar olması, Kendi yaptığı işi doğru yapma.İşini hakkıyla yapar, toplumu gözetererek yaşar.
- Her konuda bilgili ve araştırmaya açık insandır, toplumdaki gelişmelere duyarlıdır, kendini bir alanda ve ya birçok anlamda geliştirilmiş insandır, kendisinin yanında çevresinde ki insanlara da katkıda bulunur.
- Saygılı, kültürlü, insancıl, yeniliklere açık, anlayışlı.
- Hak yemez, işini zamanında yapar, dürüsttür, sözünü tutar, çalışkandır, toplumun yararını düşünür. Bireyselci değildir.
- Toplu taşımalarda rahatsız edici birçok davranışta bulunmazlar, kadınlara ve haklarına sahip çıkılır, ülkesinin ve kendisinin gelişmişlik, gelişmekte sıfatlarına takılmadan kendisini ve ulunduğu topluma sahici hizmetlerde bulunur, kültürel, sanatsal yapılara saygı duyar, farklı anlayışlara, ırka, dine, cinsiyetçiliğe saygı göstererek vicdanı ve merhameti için yaşar.
- Bilgiyi araştırmak, düşünmek, yorumlamak, meraklı olmak, saygılı olmak.
- Toplum bireyleri arasında saygı, yazılı, yazısız bütün kurallara uyum, bilime, sanata ve kültüre saygı, ahlak kurallarına uyum, tüm mezhep, cins, cinsiyet ve dini inanışlara saygı
- Toplumda iç karışıklıkların olmaması, beyin göçüne yer verilmemesi, kendi milletini diğer tüm milletlerden üstün görmek, bilime, sanata ve tarihe önem vermek, Ahlak kavramının varlığını benimsemiş olmak.
- Dürüst olmak, kararlı olmak, ahlaklı olmak, hoşgörülü olmak, yenilikçi olmak.
- Dürüst, hoşgörülü, ahlaklı, kararlı, kendine güven.
- Asla kamu alanlarını kirletmez, asla karşısındakinin sözünü kesmez, Kendi çıkarlarını ülke çıkarlarının gerisinde tutarak, kural ve kanunlara uyar, Kişi hak ve özgürlüklerine saygı duyar, özgürce fikrini söyler, hakkını arar.
- İnsanlara ön yargılı davranmaz, kendine verilen hakların sınırını bilir, insanlara saygılı davranır, bulunduğu ortama göre nasıl davranacağını bilir, her daim iyilik ve güzellik düşünür.
- İnsan hayatına önem vermek, teknolojiye ve yeniliklere açık olmak, çevreyi ve doğayı koruma bilincine sahip olmak, haksızlık karşısında rahat bir biçimde örgütlenebilmek, insan hak ve özgürlüklerine önem vermek.

- Karşısındaki insana daha diplomatik davranması, insanlara çıkar ilişkisi olarak bakması, davranışlarında lüks yaşamı yansıtmaya çalışması, sürekli kendi konforu için çabalanması, hayatını planlı yaşamaya çalışmasıdır.
- Gelişmiş toplumun insanı daha görgülü olup sorumluluğu daha fazladır, düşünce tarzı farklıdır, uğraş alanları farklıdır, aynı işi çok farklı şekillerde yaparlar.
- Araştırmacı, soruşturmacı, meraklı, bilgiye aç ve sürekli kendini geliştiren, mütevazı, hoşgörülü, üstünlük sağlamayan.
- Gelişmekte olan toplumda mesleki etik kuralları tam oturmamış olabilir, gelişmiş toplumda kurallar bellidir, gelişmekte olan toplumda herhangi bir konuda saygı olmayabilir, gelişmiş toplumlarda düşünce özgürlüğü vardır.
- İnsanlara olan uyum, saygı ve davranış, bilime verilen önem, Siyaseti sadece siyaset ortamında konuşmalı, her bireye her düşünceye, yaşa, görünüşe bakılmaksızın değer vermek.
- İnsanların birbirine saygısı, bir dayatmaya maruz kalmadan insanların kurallara uyması, yeni fikir buluş ve düşüncelere açık olmak, ahlaki değerlere sahip çıkmak, tarihini bilmek.
- Toplum içinde yemek olabilir, konuşmak olabilir, oturma olabilir, farklı fikirlere saygı duymak ve kırıncı olunmamalıdır.
- İnsana saygı, düşüncelere saygı, insana verilen değer, disipline olan saygı, her şeyin uygun ilerlemesi için çalışmak ve görev bilinci.
- Ülkeme yararlı olmak için daha fazla neler yapabilirim düşüncesidir, toplumsal kargaşadan uzak durup birbirlerine saygılı olmak, sadece mesai saatinde değil sonrasında da kendine bişeyler katan, ahlaksal kurallara uyar.
- Umursamazlık, nemelazımcılık, kültürden kapma başlangıcı, okumuş cahillik, umutlu olmak, bunlardan ilk dördü felakete sürüklerken sonuncusu hala umut var demektir.
- Kişilerin birbirine saygı duyması, eğitim ve öğretime önem vermesi, toplumsal yaşamın bilincini kavraması.
- Yerlere çöp atmamak, başkalarının düşüncelerine saygı göstermek, toplumda başkalarını rahatsız etmemek, çalışkanlık, olayları kavga ile halletmemek.
- Teknoloji ve internet bağımlılığı, toplumdaki uzaklaşma ve yalnızlaşma, duygu ve düşünceleri çeşitli ve daha fazla yollarla dışa vurma, doğadan uzaklaşma; hayvan ve bitki sevgisinde azalma, problemlere özgün ve alternatif çözüm bulma.

- Teknoloji ve internet bağımlılığı, duyu ve düşünceleri çeşitli yollarla anlatabilmesi, toplum içinde yalnızlaşma, ileri görüşlülük, doğadan uzaklaşma.
- İletişim kurabilmesi, problemler karşısında çözüm bulabilen, saygılı hoşgörülü olmalı, işini hakkıyla yapması, zamanın ne kadar değerli olduğunun farkında olması.
- Bir durumu, olayı karşı tarafı unutmadan konuşarak halletmek, insanlara saygılı ve hoşgörülü olmak, ahlak etik gibi değerlere sahip çıkarak davranmak, düzenli ve tertipli olmak, sorumluluk sahibi olup, bir işi hakkıyla yapmış ve bunu yaparken de çevresini rahatsız etmemesi.
- Kusurlu gördüğü malı başkasına satmamak, dürüst davranmak, adaleti her şeyin üstünde tutmak, kendi düşündüğü kadar başkalarını da düşünmek, herkese saygı göstermek.
- Merhametlilik, doğru iletişim kurabilme, güler yüzlülük, işini hakkıyla yapma, dürüstlük.
- Kazanmış olduğu bilginin verdiği üstünlük taslaması, herkesin stresli olduğu ve birbirine karşı saygının azalması, teknoloji gelişimiyle insan ilişkilerinin azalması.
- Saygılı insanlar, yardımsever, güzel ahlaklı, düşünceli davranış, anlayışlı olma.
- Sevgi, saygı, anlayışlı, bilgili davranış, kibarlık.
- Olaylara daha geniş bir açıdan bakar, her türlü düşünceye saygılı olur, hukuka aykırı davranmaz, bilime saygı gösterir. Çünkü toplum ancak bilimle ilerler.
- Saygı, sevgili, hoşgörü, uyum sağlamak, anlayış göstermek.
- Saygı, akıl, saygılı olması, iletişimi kuvvetli, hoşgörülü olması, akılcı olması.
- Ekonomik problemlerini halletmiş insanlardır, teknolojide ileri gitmişlerdir, ortalama ölüm yaşı yüksektir, sanayi gelişmiştir, nüfusun çoğunluğu şehirlerde yaşar.
- Türk, övün, güven, çalış. Bu soruya Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bir sözüyle başlamak istiyorum. Vatanını en çok seven işini en iyi yapandır! Yani ülkemizi geliştirmek için en başta yapmamız gereken davranış, çok çalışmaktır ve iyi şekilde çalışmaktır. Fakat uzatmadan bu davranış şekillerine, güven, inanç, üretme, yenilik ve değişimciliği de ekleyebilirim.
- Saygı, sevgi, hoşgörü, uyum sağlama, iyimserlik. Gelir seviyesi yüksektir buna bağlı olarak sanat ve spora daha çok önem verir.
- Teknoloji ve bilime örnek vermek, mesleğini düzenli ve disiplinli yapmak, etik ve ahlaki değerlere sahip olmak, sürekli kendini ve çevresini geliştirmek, yeni şeyler öğrenmek, ülkesine insanlarına saygı duymak ve daha iyi olması için çaba sarfetmek.

- Teknolojiye duyarlı, empati kurma, farklı düşüncelere saygı duyma, bilmediği konu hakkında araştırma yapma, saygılı olmak.
 - Problemler karşısında çözüm üretebilmesi, teknolojide ileri gitmektir, eğitilmiş olmak, yeniliklere açık.
 - Toplumdaki diğer bireylerle iyi geçinmek, çevreye duyarlı olmak, her meslek grubundan insanların mesleğini gerektiği gibi yapması.
 - Çevreye duyarlı olmak, toplumdaki diğer insanlarla iyi geçinmek, mesleki etik kurallarına uymak, ahlak kurallarına uymak.
 - Medeni, vatansever, anlayışlı, bencil olmayan, ülke gelişimine katkıda bulunan, kritik analitik yapabilen, kişisel gelişimine önem verebilendir.
 - Teknolojiyi takip etmek, karşıdakinin de insan olduğunun farkına varmak, İnsan ilişkileri iyi olmak, azimli olmak, çalışmaktan bıkmamak, kararlı olmak, pes etmemek.
4. sınıf mesleki etik dersi verildikten sonra öğrencilerin; "Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız." sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.
- İyi ahlaklıdırlar, çalışkan ve azimlidirler, verdikleri sözde dururlar, insanların birbirine verdiği değer fazladır, her türlü gelişime açıktır.
 - Fertçiliğin aşırı gelişmesi, olayların daima bilimsel tarafının incelenmesi, ahlaki boyutlarının geri plana atılması, daha demokratik daha bağımsız hareket etme, Çalışkanlık ön plana çıkmıştır.
 - Saygı, yardımseverlik, birlik, beraberlik, kendini geliştirme, insanlık.
 - Sağlık ve eğitim konusunda belirli bir seviyeye ulaşmış toplumlardır.
 - Birey diğer kişilerin hak ve özgürlüklerini gözetler, çevresine ve topluma uygun şekilde davranır, toplumun ahlak ve görgü kurallarını benimser ve benimsetir, yaptığı ve yapacağı hareketlerde çevresine olan etkisini göz ardı etmez.
 - Kamuoyu bilinci gelişmiştir, daha disiplinli yaşadıkları için sorumluluk bilinci yüksektir, yapılacak işe veya herhangi bir duruma gereken ciddiyeti gösterirler ve saygı duyarlar, düşünce özgürlüğü ve kendini ifade edebilme kabiliyetleri yüksektir, yaşama standartları yüksek olduğu için hayat süreleri uzundur.
 - Mutlu olmaları, konuşacak yeri bilmeleri, hakkını aramaları, eğitimli ve vicdanlı olmaları, inan hayatına değer vermeleri, giyinmeyi bilmeleri.
 - Temizlik kurallarına rivayet eder, topluluk adabına uyar, daima ilerlemeyi hedefler, okur, araştırır, tarafsızlık yanlısıdır.

- İnsanların birbirine tutumu daha saygılıdır, eğitim seviyesi.
- Karşılıklı olan saygı, eğitim seviyesi, yabancı dil seviyesi, kitap okuma alışkanlığı.
- İnsanlar birbirine daha hoşgörülü ve sakindir, insanların refah seviyeleri diğer toplumlara göre yüksek olduğu için çevreye karşı duyarlılıkları daha fazladır, eğitime çok önem veren insanlar genelde gelişmiş toplumlarda yaşayan insanlardır, toplumsal kurallara daha çok dikkat ederler. Örneğin otobüse binerken inen insanların beklenmesi gibi, toplumsal dayanışma yardım kuruluşlarına önem verirler.
- Toplumdaki diğer insanların gündelik ve özel hayatına müdahale etmek, çocuklara düzgün okul öncesi eğitim verilmesi, eğitim alanında çocuğu desteklemek, İnsani ilişkilerin geliştirilmesi.
- En basit medeniyet göstergesi olarak sıraya girmek, işe alımda eş, dost, akrabayı değil, hak edeni almak(özellikle devlet kurumlarında), gelişmiş ülkelerde toplumun her kesimindeki sohbetlere siyasetin hakim olmaması, sokakların çöp açısından durumu, disiplinli çalışma.
- İnsanlara karşı dil, din, ırk, renk ayrımı yapmadan saygı gösteren, gençlerin toplumdaki rolünü anlamış ve destek veren olmalı, kadınlara saygıyı ön plana almayı ve pozitif ayrımcılığa destek olmalı, tüketmekten çok üretmeye odaklanmalı, dünyayı geçmişin mirası değil geleceğin emaneti olarak görmeli.
- Kurallara uymak, insanlara saygı göstermek, ortak kullanım alanlarında dikkat etmek, ahlaki değer dışına çıkmamak, insanlarla konuştuğunda saygılı olmak.
- Ahlaki değerlere sahip olması, güvenilir olmak, saygılı olmak, iyi ilişkiler kurmak.
- Açık fikirlilik, ileri görüşlülük, hoşgörü, disiplin, güven ve özgüven.
- Çevresine duyarlı olmasıdır, saygılı olmalıdır, görevlerini ve sorumluluklarını yerine getirmelidir, kendini geliştirmelidir, milletine fayda sağlamalıdır.
- Toplumdaki bireylere saygı çerçevesinde yaklaşmak, insanlara karşı söylemlerin daha nazik ve kibar olunması, ortak kullanım alanlarında kurallara özen göstermek, kamu mallarına özen göstermek, kitap okuma alışkanlığının olması.
- Çalışkanlık, insanlara duyarlı olma(canlılara), evreye duyarlı olma, kurallara saygıyla yaklaşma, ortak kullanım alanlarına dikkat eder.
- Tüm canlılara saygılı olmak, huzur ve refah ortamını bozacak hareketlerden kaçınmak, çalışkan ve üretken olmak, milli duyguları gelişmiş insan olmak, aile bilincinden uzaklaşmamak.
- Diğer insanlara karşı dürüst ve saygılı olması, kültürel ve manevi değerlerine karşı gelebilecek tehlikelere karşı dikkatli olması, çevre sağlığına dikkat etmesi, toplum ve

devletinin kalkınabilmesi için işini en iyi şekilde yapması, aklını ve mantığını her durumda her şartta kullanabilmesi.

-Karakterli davranması, yanlışla yanlış diyebilmeli, vatansever olmalı, yaptığı işi devleti için yaptığını bilmeli, güvenilir olmalı(Bu aranan özellik olduğundan toplumumuzda pek yaygın değil.)

-Yapacağı işlerde sabırlı ve sakin olmalıdır, bilgi donanımı bir işin üstesinden gelecek kadar yeterli olmalıdır. iş koordinasyonu, takım çalışması ve saha içerisinde oluşabilecek olumsuzlukları önceden sezebilecek şekilde kendini geliştirmiş olmalıdır. Uzmanlık alanını yaptığı iş üzerinde sergileyen olaylara akılcı yaklaşan vicdani sorumluluklarını da yerine getiren bir birey olmalıdır. Teknolojiyi yaşamın bir parçası olarak düşünen ve gören teknolojiden haberdar olarak yeniliklere açık üretken bir kişiliğe sahip olmalıdır.

-Araştıran, sorgulayan, bilinçlenen, ahlaklı olan, toplumun her kişinin değerlerine saygı duyanıdır.

-Gece karanlığında kimse yokken bile sokağa tükürmemelidir. Bu gerçek ahlaka temeldir, trafik adabı olmalıdır, insana saygıya önem vermelidir, başkasının özgürlüğünün başladığı yerde kendi özgürlüğünü sınırlandırmalıdır, canlıya, doğaya ve çevreye saygılı olmalıdır.

-Gündemi takip eder, gelecek ile ilgili planlar ve yaptırımlar yapar, yönetimi gerektiği zaman eleştirir, insan haklarını gözetir, çevreye karşı duyarlıdır.

-Öncelikle kendinde değil toplumun diğer fertlerinde(düşünce yönünden), bizdeki çalışmadan farklı olarak hedef belirleyip o hedef doğrultusunda çalışma, çevre temizliği, doğanın korunması, alınan kararların ne gibi sonuçlar doğuracağını önceden kestirebilme, buraya yazılacak olan tüm davranışların özü adaletten geçiyor. İnsanların adaletli olan bir toplum, gelişmiş bir toplumdur. Bizim gelişmememizin sebebi Müslüman çoğunluklu bir ülkede "KURAN" dan uzaklaşmamız geride kalmamızın en büyük sebebidir.

-Kendisine yapılmasını istemediği davranışları başkasına uygulamamak, toplum kurallarına ve yasalara uymak, başkasının hakkını gasp etmemek, hilekârlık, yalancılık, hırsızlık ve toplum düzenini ve huzurunu bozacak hiçbir şey yapmamak, diğer insanlara anlayışlı ve kibar davranmak.

-Karşısındaki insanlara empati kurarak davranmak, kurallara uygun bir şekilde davranmak, araştırmacı, önyargılı olmamalıdır. Vicdani değerleri yüksek olmalıdır.

-Birbirine karşı saygılılar, daima üretici ileri görüşlü, sürekli bilgi paylaşımındadırlar.

- Saygılı(saygı hoşgörüyü doğurur), vicdanlı, toplumda ilgili alakalı (vurdum duymaz olmayan), sevgili, eğitilmiş.
- Ahlaki olarak topluma uygun yaşaması, israftan kaçınması, kültürünü güzel yansıtmaması, kişisel hak ve özgürlüklerinin farkında olması, çevresiyle uyum içinde yaşamaması.
- Ahlaklı olmak, etik olmak, yaptığı işle mesleki etiğe dikkat etmek, hoşgörülü olmak, duyarlı olmak.
- Disiplin, girişken, ani karar verebilen, sınırlarına sahip çıkabilen, takım halinde çalışabilen.
- Bilgiye ulaşmaya çalışır, hayatında düzen mevcuttur, ülkesine fayda sağlamaya çalışır, geliştirmekte olan dünyayı analiz eder.
- Saygı, sevgi, anlayış, empati, karşılık beklemeden iyilik.
- Düşüncelerini daha rahat ifade edebilme, toplum kurallarına daha uygun davranma, nerde, nasıl davranılacağını bilme, hoşgörülü olma, onaylanmayan, yanlış davranışlardan kaçınma.
- Trafik kurallarına uymalıdır, insanlara saygılı biçimde iletişim kurmalıdır, İşine torpil karıştırılmamalı, ir yerde sıra beklemesi gerekiyorsa beklemelidir, çevreyi kirletmemelidir. Toplumun belirlediği belli başlı kurallara uymalıdır.
- Taraftan ve doğru bir kamuoyu oluşmuştur, herkes düşüncesinde özgürdür, insanlar birbirine karşılıklı saygı çerçevesindedir, insanlar bilinçli ve ahlaklıdır, doğru ve tarafsız bir medya vardır.
- Görüşlere saygılı olmak, özgürlüklere saygılı olmak, yaptığı işe kıymet vermesi, yaratıcılıklarının kısıtlanmaması, kendilerini rahat ifade etmeleri.
- Aslında bu sorunun cevabında, eğer etiklik açısından bakacak olursak, Mevlana'nın öğretilerinden yola çıkabiliriz.
- Başkalarının hatasını örten, insanlara güler yüzlü ve sıcak olan, menfaat uğruna başkalarını incitmeyen, olduğu gibi görünmek, görüldüğü gibi olmak, insanlara yol göstermede ışık gibi olmak. Çağdaşlık açısından bakacak olursak; yeniliklere açık, korkusuz, cesur, girişimci, fedakârlık ve risk alabilen, gündemi ve teknolojiyi takip eden, güler yüz(her zaman önemli).
- Kurallara uygun davranmak, empati sahibi olmak, vicdanlı, merhametli olmak, araştırmacı olmak, ileri görüşlü olmak, sabit fikirli ya da bağınaz olmamak.
- Karşısındaki insanın düşüncesi ne olursa olsun ona saygı duyar, empati yeteneği gelişmiştir, mütevazıdır, çok iyi bir dinleyicidir, toplumsal kurallara uygun davranır.

- İnsanlara ve çevreye karşı saygılıdır, kendini tanır, insanların kendisinden üstün olmadığı ve kendisinin de insanlardan olmadığını bilir, maddenin yanında manayı da hisseder, taassubu veya hileci olmaz.
- Okuyan bireylerdir, üretken insanlardır, girişken insanlardır, disiplinlidir, saygılıdır.
- Yasalara uygun hareket edebilmesi, yanlış bir durum hata gördüğünde bunu gerekli makamlara şikâyet edebilmesi, bir hatayı çözmekte şiddete veya hukuksuzluğa başvurmak, yerine bunu dilekçe veya mahkeme yoluyla çözmesi, insan ve hayvan hayatına gerekli önemi verebilmesi haklarını savunması, ülkenin geleceği için elinden geleni çıkarsız yapabilmesidir.
- Karşısındaki insana her durumda saygı duyun, problemleri kendisinin değil adaletin çözeceğine inanan, ülkenin ilerlemesi için her türlü özveride bulunan, dönemi değil geleceği düşünerek hareket etmek, zorluklara farklı bir bakış açısıyla bakabilen.
- Sağduyulu, dürüst olmalıdır, alt-üst kavramlarını böbürlenmek için kullanmamalıdır, insan ilişkilerinde yapıcı olmalıdır. Dinleyebilmeli, kendini ifade edebilmeli. Güvenilir olmalı.
- Çözüm odaklı, sorun çıkarmayan, anlama kabiliyeti yüksek, dinlemesini bilen, olaylara farklı açılardan bakabilen.
- Yardımcı, saygılı.
- Karşılıklı saygı, yardımseverlik, dost ve akrabaları ziyaret, kadınlara karşı saygılı.
- Toplum içinde farklılıklara karşı saygılı/hoşgörülü olmak, sanatını geliştirmiş olması, eğitim öğretim seviyesinin gelişmiş olmasına bağlı düşünceleri, haksızlık yapması ve hakkını gözetmesi, sistem dâhilinde kaçakçılık yapmadan işlerini halletmesi.
- Kendisinin yapması gerekeni bilir ve bunu en iyi şekilde yapar. Oluşan hatalardan dolayı kendini sorgular, karşısındaki düşünceye saygı duyar, ülkesine faydalı olma düşüncesini taşır, diğer insanlara karşı önyargı ile yaklaşmaz.
- Torpil anlayışının yok olması(Gelişmekte olan ülkemde mümkün olmasa da) iyinin, çalışkanın, dürüstün kısacası en iyilerin seçilerek görev verilmesi, her görüşe, anlayışa, dine, mezhebe yüksek anlayışın olması, demokrasi yönetiminde; yargı, yürütme ve yasama organlarının tam bağımsız ve çıkar gözetmeksizin görevlerini yerine getirmesi, refah seviyesinin yükselmesi sonucu imkanların yükselmesi.
- Kendisine, insanlara, çevresindeki diğer canlılara saygılı olmak, insanlar yaptığı işlerin hakkını vererek yapmalı, eğitim seviyesi yüksek olabilir, çevre temizliğine özen göstermek ve doğayı korumak, anlayışlı ve öğrenmeye açık olmalı.

- Kendine ve çevresine saygılı olmalı, teşekkür etmeyi ve özür dilemeyi bilmelidir, anlayışlı olmalı, temiz, düzenli olmalı, kendisine, ailesine ve çevresine karşı sorumluluklarının bilincinde olmalı.
- Birbirlerine saygı gösterme, işini en iyi şekilde yapma, kendini devamlı geliştirme çabası, çok okumak, sorgulamak.
- Diğer insanlara karşı saygılı olmak, adaletli olmak, yardımseverlik, insanlara bilgi verip aydınlatmak, çevre bilimine sahip olmak(yaşadığı çevreyi korumak).
- Ahlak kurallarına uymak, etik davranışlar sergilemek, karşısındaki birey ile empati kurabilmek, topluma karşı saygılı olmak, etkili iletişim.
- Etkili iletişim, empati, iyi eleştirmek, sevgi, saygı, düşünmek, düşünmek.
- Saygı ve ahlak çerçevesinde hayatını devam ettirmek, üzerine düşen görevleri tam ve vaktinde yapabilme, mesleğinde ve hayatında etik davranabilme, Milli duyguları güçlü olmalı, kendini ve ülkesini geliştirmek adına çalışkan ve disiplinli olmalı.
- Adil olmalıdır, toplum ahlak ve kurallarına uymalıdır, hoşgörülü olmalıdır, bir görüşü takım tutar gibi tutmayan okuyup araştırandır, geniş bakış açısına sahip olmalıdır.
- Karşılıklı geliştirilmiş diyaloglar, birbirine duyulan saygı ve hoşnutluk, uyulması gereken kurallar, caydırıcı cezalar, kendini geliştirme aşamasında insanlara duyulan imkân ve önemler.

İnşaat mühendislerinin "Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız." sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.

- Dürüst, ahlaklı, saygılı ve çalışkan.
- Ahlaklı, geleneklere bağlı, dürüst, sevgili, saygılı, merhametli
- Gelişmiş toplumlarda devletin koyduğu kurallara ve yönetmeliklere vatandaşın uymasıdır. Ülke bazında hem koyulan kurallar hem de toplumsal geleneklere bağlı olmaktadır.
- Diğer insanlarla yaşadığını ve onların haklarının olduğunu bilmesi yeterlidir.
- Modern insanın göstermesi gereken ilk davranış saygıdır.
- Milli ve manevi değerlerimiz haricinde kişilerin cemiyetlerine, toplumlarına dil uzatmadan herkesin birbirini anlayışla karşıladığı ve dinlediği bir toplum en modern toplumdur.

-Toplum kurallarına uyma, bireylere karşı daima saygı çerçevesinde davranışlar sergileme, çevreye karşı duyarlı olmadır.

-İnsanların birbirlerinin yaşam haklarına müdahale etmeden, evrensel boyutta hukukun üstünlüğünün kabul edildiği, insan haklarına, demokrasiye ve özgürlüklere saygı çerçevesinde yaşamayı başarabilen toplumlar gelişmiştir.

-Gelişmiş veya geri kalmışlık maddesel anlamdadır. Kişilik ve davranış buna görsel değildir. En gelişmiş ülkelerde en çok cinayet, haksız paylaşım olabilirken, gelişmemiş bir ülkede yaşamsal kalite daha üst seviyede olabilir. 30 yıl önceki Türkiye ahlaki yönden bugünden çok daha iyi olduğu aşikardı.

-En başta ahlak gelir. Ahlak düzeyi yüksek olduğu için toplumda gelişmişlik düzeyi artar. Yönetilen kişilerden en üst yöneticilere kadar her bireyde gelişmiş bir ahlak kültürü toplumun da gelişmesini sağlar. Eğitim ve iş ahlakı da bunu ekonomik anlamda gelişmeye yönlendirir. Ahlakın diğer getirisi saygıdır. Başarıya saygı duyulur. Çalışkan azimli bilgi birikimi yüksek kişilere saygı duyulur ve örnek alınarak böyle kişilere ulaşılmaya çalışılır. Çevre bilinci vardır. Doğaya zarar verecek her türlü yanlıştan kaçınırlar. Tarihi miraslara saygı vardır. Şehircilik anlamında tarihi silueti bozmamaya özen gösterirler.

-Saf düşünce ve duygu, saygı, hoşgörü ve empati

-Dürüst, ahlaklı, açık sözlü, cesur ve sadık

-Toplum kural ve duyarlılıklarına uygun hareket etmek olarak genel anlamda tarif edebiliriz. İlkeli, anlamlı, mantıklı, duyarlı, ahlak ve görgü kurallarına riayet eden, kişilerin, bireylerin kuruluş ve kurumların değerlerine saygı gösteren, yanlış ve zarar verici tüm elemlerden kaçınıp, güzel ve güzel olanı yapan ve etrafını bunlara yönlendiren insanlar olmak olarak özellikleri tarif edebiliriz.

-Gelişmiş toplumlarda modern insan olmaları kişilerin ahlak çerçevesinde birbirlerine saygılı ve yardımcı olmalarıdır.

-Gelişmiş toplumlarda insanlarda olması gereken davranışların başında etik ve ahlak kuralları gelmektedir. Yaşam koşullarında iyiyi başarmaya çalışan, çalışmayı, emek sarf etmeyi ve başarıyı elde etmeyi amaçlayan, haksızlıklardan ve ahaksızlıklardan uzak mesleğini, aile yaşamını, sosyal düzenini kurmaya çalışan insanların bulunduğu toplumlar genelde huzur ve refah içerisinde gelişmeye açık bir yaşam standardına sahip olabilmektedir.

-Gelişmiş bir toplumda yaşayan bir birey öncelikle olaylarda sebep-sonuç ilişkisi kurarak hareket eder. Fevri davranışlardan kaçınır. Kendine güvenmekte ve kendine

saygı duymakta olduğundan başka bireylere karşı olan davranışlarını da bu yönde geliştirmiştir. Empati yapmayı bilir. Tartışmaya ve eleştiriye açıktır. Bu nedenle kendisini, mesleğini dolaylı olarak da toplumu geliştirerek ileriye taşır.

-Saygı, yaşam alanlarında özgürlük, insanlık onurunun korunması gerekliliklerine uymak en başlıca davranış özellikleridir.

- Etik kurallarına uyan, ahlaklı ve saygılı olmalıdır.

-Saygı, sevgi, empati duygusu, yardımlaşma ve dayanışma

-Her şeyden önce vicdan sahibi olmasıdır. Yasalar ve yönetmeliklerin gerektirdiği şekilde toplumsal etkinliklere saygılı ve duyarlı insanlar yetiştirilmesidir.

- Dürüstlük, saygı, sevgi, güzel ahlak, sorumluluk, güvenilirlik.

-Kamu yararının tamamını göz önünde bulunduracak şekilde hareket etmelidir. Halkın, diğer meslektaşların ve çalışanların sağlık ve emniyetlerini gözetmelidir. Halkın gerekli bilgi düzeyini geliştirmek için çaba sarf etmelidir. Sadece yeterli bilgi düzeyine sahip olduğu konularda profesyonel görüşlerini beyan etmelidir. Rüşvetin her türünü reddetmelidir.

-Vergi vermek, fatura kesmek

-Toplumun gelişmişliği insanların modern düşüncesiyle var olduğunu baz alırsak, insanların kendi yaşam kalitesini ön planda tutup kendilerine yapılmasını ve karşılaşmaması gereken davranışları sergilememesi işin temelini oluşturur.

-Kendisine ve çevresine saygılı toplum ahlakını özümsemiş, hoşgörü ve empati yeteneğine sahip olmasıdır.

-Saygılı, hoşgörülü ve yaptığı her işi benimsemelidir.

-Naif, özgün, yardımsever, paylaşımcı, saygılı

-Ahlaklı olmak çünkü ahlaklı doktor, mühendis yetiştiremezsek hastaları müşteri gören vicdan ve ahlak yoksunu doktorlar elinde çok can verir. Maddi kaygılar yüzünden ahlaksız mühendisler elinde yapılan kontrol edilen binaların altında kalabiliriz.

-İnsanlara ve tüm canlılara saygılı olabilmek. Doğaya saygılı olma ve korunmasına yardımcı olmak.

-Yalan söylemez kimseyi aldatmaz, kul hakkı ve haram yemez, rüşvet almaz ve vermez, adaletsizlik yapmaz.

-Gelişmiş toplumları diğerlerinden ayıran en önemli özelliklerden birisi, çalışma kültürü ve iş ahlakıdır. Bir toplumun gelişmesi, ancak çalışma arzusu duyan, işini iyi yapan, işinin hakkını veren, üretken insanlarla mümkün olur.

-Sorumluluk sahibi, doğru, dürüst, hata yapmaktan korkmadan bilgisini savunan, çalışkan olmak.

-Dış hiçbir etkenin etkisine kapılmadan doğrudan sistemin öngördüğü kurallar çerçevesinde davranmak.

-Gelenek algısına sahip kendi kültürünü özümsemek; bilim ve teknolojiden yararlanmak fakat bunların yapıcı veya yok ediciliğini yok saymak; bir işi akli ve ahlaki kurallar çerçevesinde yapmak; bir dünya görüşüne sahip olmak; en yalından en karmaşık hale gelinceye kadar kendisini ve yaşadığı toplumun özelliklerini bilip ona göre ihtiyaçlarını belirlemek ve hizmet etmek.

Eğitim öncesinde geniş bir yelpazede ve dağınık oranlarda toplandığı gözlemlenen "Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız." soruna öğrencilerin etik ve mesleki etik ilkeleri öğrendikten sonraki alınan yanıtların dürüstlük, ahlak ve etik değerler üzerinde odaklandığı gözlemlenmiştir (Çizelge 5.10, Çizelge 5.11.).

İnşaat mühendislerinin yanıtlarının ise; meslek hayatında ve toplum içerisinde karşılaştıkları problemler odağında olduğu tespit edilmiştir. Ahlaklı olma, dürüstlük ve saygı ana ekseninde olan yanıtların içinde çevre ve kent bilinci üzerine yoğunlaşma da yadsınamaz sayıdaadır (Çizelge 5.12).

Çizelge 5.10. Öğrencilerin eğitim öncesi "Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız." sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Oran
Dürüstlük, Etik, Ahlaki normlar	18	% 25
Çevre ve kent bilinci normları	12	% 17
Saygı ve ast üst ilişki normları	11	% 15
Gelişim açıklık, Araştırmacılık ve güncellik normları	9	% 13
Duyarlılık; Özverlilik ve Empatik düşünce normları	22	% 30
TOPLAM	72	%100

Çizelge 5.11. Öğrencilerin eğitim sonrası "Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız." sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler Oran
Dürüstlük, Etik, Ahlaki normlar	32	% 33
Çevre ve kent bilinci normları	14	% 14
Saygı ve ast üst ilişki normları	13	% 13
Gelişim açıklık, Araştırmacılık ve güncellik normları	17	% 17
Duyarlılık; Özverlilik ve Empatik düşünce normları	22	% 23
TOPLAM	98	%100

Çizelge 5.12. İnşaat mühendislerinin "Gelişmekte olan toplumlarda, gelişmiş toplum insanının en belirgin 5 davranış özelliğini yazınız." sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Mühendis Sayısı	Yüzdeler Oran
Dürüstlük, Etik, Ahlaki normlar	9	% 26
Çevre ve kent bilinci normları	5	% 15
Saygı ve ast üst ilişki normları	4	% 12
Gelişim açıklık, Araştırmacılık ve güncellik normları	7	% 21
Duyarlılık; Özverlilik ve Empatik düşünce normları	9	% 26
TOPLAM	34	%100

5.1.5. " Proje ve şantiye yönetimlerinde mesleki etik sorunlarının yapı hasarlarına etkileri nelerdir? Karşılaştığınız örnekleri belirtiniz." sorusuna verilen yanıtlar ve değerlendirmesi

İnşaat mühendislerinin " Proje ve şantiye yönetimlerinde mesleki etik sorunlarının yapı hasarlarına etkileri nelerdir? Karşılaştığınız örnekleri belirtiniz." sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir.

-Görevini iş ahlakı ve etik kural ilkelerine göre yapmayan; proje müellifi, şantiye sorumlusu, denetçi personel ve kamu personeli gibi alanlarda çalışan mühendisler bir çok sıkıntılı duruma sebep olmaktadır. Şantiyede çalışan bir mühendis için; beton dökümü esnasında gerekli uyarıları yapmazsa; segregasyon, birleşim yeri çatlakları ve yerleşme çatlakları gibi hasarlar oluşabilir.

-Projede belirtilen zemin emniyeti dikkate alınmadan temel seçimi yapılması. Örnek radye temel yerine sürekli yapılması ve sonucunda oturmaların çokluğundan dolayı oluşacak çok fazla çatlaklar.

-Kurallar ve yönetmeliklere bağı olarak çizilen projelerin birebir uygulanmaması ve bu uygulamaların yapılması aşamasında göz yumulması sonucunda yapıda eksik imalat ya da kaçak imalatla yapılan projenin hesaplarının sıkıntı olması.

-Sigortası çalıştırılmaya çalışan işçiler meslek etiği ile bağdaşmamaktadır.

-Aslında bu soruya anlatarak cevap vermemize hiç gerek yok biz zaten bunu yaşadık toplum olarak. En iyi örnek yaşanmış olaylardır. Erzincan, Gölcük, Van

-Şantiyelerde elektrik ve mekanik imalatlar için düşey ve yatay taşıyıcılara zarar vermesi bunu da kendi meslektaşlarının ya da şantiye şefinin pek umursamamasıdır.

-Proje konusunda işi alabilmek için çok daha uygun fiyatların verilmesi ve sonrası projenin özensiz bir şekilde hazırlanması sonucu statik açıdan sağlıklı bir binanın ortaya çıkması bu şekilde alınan bir projenin tecrübesiz denetim elemanlarının kontrolünden geçmesi sonucu açıklığın çok fazla olduğu bir tabliyede gözle görülecek kadar sehim olduğuna şahit olmuştum.

-Öncelikle proje aşamasında meslek sahiplerinin projelerini dikkatli ve kurallara uygun şekilde hazırlamaları gereklidir. Kontrol eden kurumların kontrolleri düzgün bir şekilde yapması şarttır. Uygulama safhasında projeye uygun imalatın yaptırılması ve gerekli güvenlik önlemlerinin alınması çok önemlidir.

-Mesleki etik konusunda yaptığı işi takip etmeyip çizdiği projeden haberi olmayan insanlarla karşılaştıran merdivenlerde giriş çizen vs. sonuç olarak özveri, samimiyet, işini ciddiye almak ile birçok sorun halledilebilir. En basiti dökülen beton kontrolü ve dökülen betonun sulanması kolay ama çok faydalı aşamalar iken birçok binada bu uygulanmamaktadır.

-Ülkemizde mesleki etik öğretilen veya bilincinde olunan bir kavram değildir. Bizde meslek, meslek sahibi olmak için değil para kazanmaya araç olduğu için edindiğimiz bir olgudur. Daha çok para kazandıran bir iş uğruna yıllarımızı verdiğimiz mesleklerimizin her an önüne geçebilir. Proje yönetimi bugün tamamen basitleştirilmiş bilgisayar destekli programların yönlendirmesiyle ilerlemektedir. Bilgisayar destekli programlar hesapları daha hızlı yapma özelliğinden tercih edilmesi gerekirken tamamen ezber dayalı bir öğretimi haline gelmiştir. Bu basitleşme beraberinde kişilerin bilgileri bir kenara atıp programlar üzerinden sonuç alma odaklı bir mühendislik anlayışını ortaya çıkarmıştır.

-Saha mühendisinin gerekli kontrolü yapmaması sebebinde doğan bina çatlaklarının yaşanması gibi.

-Yapılan yapıların dayanıksız bozuk ve kısa ömürlü olmasına neden olur. Projeli olarak yapılan karkas binada donatuların yanlış şekilde fazla atılıp kiriş kolon birleşimlerinin betonarme yapı özelliğini kaybeden birleşim ile taşıyıcı sistemin riske atılması bu vb. uygulamaların sıkı şekilde takip edilmemesi.

-Proje ve şantiye yönetimlerinde bulunmamaktayım. Uzun süredir gayrimenkul değerlendirme ve danışmanlık hizmeti vermekteyim.

-Mesleki etik sorunlarının başında yapılan sözleşmelerine sadık kalarak mesleki bilgi ve becerilerini ortaya koyması ve diğer meslektaşlarında saygılı olmalarıdır.

-Proje ve şantiye yönetimlerinde etik sorunlara; göz yumma, görevini layıkıyla yapmama, işten kaçma, mesaiye uymama, bilgi hırsızlığı gibi örnekler verilebilir. Örnek verilecek olursa;kişinin başkasının fikrini kendi fikri gibi anlatması, mesai saatlerine uyulmaması ve yapı inşaatının süresinde bitmemesi, verilen sözlerin tutulmaması kullanılan malzemelerin beyan edilen kaliteye uygun kullanılmaması

-Vurdumduymazlık, iş programına uymama ya da işi kuralına uydurma, mevzuatta yer alan açıklardan faydalanma, maddi çıkar elde etmeye yönelme gibi etik ve ahlak dışı davranışlar nedeniyle yapılarda hasarlar meydana gelmektedir. Akademisyen olarak çalıştığım dan birebir karşılaştığım bir örnek veremeyeceğim.

-Mesleğimizin her aşaması ustalık zanaat gerektiren işler olduğundan a' dan z' ye tüm imalatlar etik hassasiyet içerisinde yapılmalıdır. Şefinden ustasına, kontrolünden işçisine herkes kendi meslek etiğine uygun davranmalı kolaycılığa kaçmamalıdır. Bugün hemen her evin dolap kapağındaki gevşeklikten tutun duvar sıvalarındaki eğrilikler bile bunlara en belirgin örneklerdir.

-Etik kurallara uygun olmayan şekilde yapılan imalatlar karşımıza çok ciddi sorunlar olarak geri dönecektir. Bir demirden ne olacak demek yerine bir etriyenin belki kolonu, kolonun belki binayı kurtaracağını öngör.

-İnşaat projelerinin belli bir sürede bitirilmesi kamu ve özel sektör tarafından istenmektedir. Ancak tekniğin gerektirdiği sürelerin beklenmesi de gerekmektedir. Bu sürelerin beklenmeden alalecele işlerin bitirilmek istenmesi maddi ve manevi kayıplara neden olmaktadır. Örneğin, beton kalıp sürelerinin beklenmemesi kalıp çökmelerine yol açmakta ve iş kazalarının gerçekleşmesi kaçınılmaz olmaktadır. Hem tekniği hem de işçilerin can güvenliğini yok saymak meslek etiğimiz açısından üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur.

-Özellikle şantiye kısmında esnek davranılması sonucunda çok hasarlı binalara sebebiyet verir. Örnek verilecek olursa betona su ilavesi ile betonun dayanımının düşmesi gibi.

-Teknik bilgiye sahip olmayan müteahhitlerin ceplerini düşünmesi ve mesleki etiğe sahip olmayan mühendislerin işi kapma çıkarları bulduğunda malzeme kısılarak ortaya çıkarılan projeler. Sorumluluk almak istemeyen mühendislerin şantiyede projeyi doğru uygulatmaması

-Yapılarda tasarımı, kullanılan malzemeler amacına uygun olmaz, eksik ve hatalar olabilir.

-İskanı alınmamış binaya mesul mühendisin onayı olmadan imza atmak.

-Proje çizerken mesleki ve bilimsel verileri göz önünde tutarak çizim yapılırsa ve rant için bir çaba harcanmazsa sorunsuz ilerler. Şantiye şefliği ise başlanılan bir işin yarıda bırakılmaması sonucu iyi ya da kötü yapılan yanlışlıkları yerinde çözümlenmek sorunların çözümüdür.

-Zaman yönetimi ve yetersiz, özensiz denetleme sonucunda özellikle donatı yerleşimi ve beton dökümü sırasında yapının dayanımını etkileyecek sorunlar çıkabilmektedir.

-Mesleğinde yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmayanlar yaptığı işte de olması gerekeni elde edemez. Proje eksiklikleri ve hataları ayrıca yerinde yapılan uygulama hataları ve iş alabilmek uğruna fiyat kırımları buna örnektir.

-Proje uygulamalarında diyot sınırlarına bağlı hassasiyetin kaybolması. Proje ve sahada maddi kaynaklı müellif arası uyumsuzluğudur.

-Bitişik nizam olan yapımızın temel kazısını yaptık lakin geçen aylarda yapılan yan binanın temeli kalıpçının hatası dolayısıyla bizim parsele taşmış yapan ustaya sorduğumuzda kolon filizleri 30 cm kadar bükerek sıkıntı olmayacağı önerisinde bulundu kabul etmedim ve radye olan temelin fazla kısmının kırıcı yardımıyla fazla zarar vermeden imalatın yapılmasına karar verdim. İki binayı da düşünmek zorundayız.

-Yapı sahibinin menfaatine bağlı olan konularda ve mevcut piyasa koşullarında mühendislerin iş kazanmak için metrajlarda oynama yapması ve sahada işin kolayına gidilip doğru imalat yapılmaması.

-Meslek hayatında genellikle etik davranışlara uymayan insanlar meslek arkadaşlarını olumsuz etkileyecek davranışlarda bulunan kişilerdir. Bu daha çok parasal mevzularla ilgili olması sebebi ile yeni yapılacak veya inşa edilecek yapının kalitesini dolaylı yoldan etkileyebilmektedir.

-Şantiye ortamında proje dışı imalatlara ve uygulamalara izin vermemek acil durumlarda akıllı ve doğru kararlar vermek.

- Proje ve şantiye yönetiminde müteahhit' e bağımlılık en büyük etik aykırılıktır. Sen ne kadar uğraşırsan uğraş müteahhit galip çıkar ve onun dediğine kendini uydurmak zorunda kalırsın en büyük sıkıntı budur.

-Gerek proje esnası gerekse imalat esnasında mesleki etik kurallarından uzaklaştıkça yapılarda büyük, küçük; kalıcı veya geçici yapı hasarlarına rastlanabilir. Bunlara örnek olarak tasarımda göz önüne alınan kapasitenin, uygulamada projesine uygun olmamasından kaynaklı göçmeler, sehimler örnek olarak gösterilebilir.

İnşaat mühendislerinin karşılaştığı sorunların, şantiye, proje ve işveren, mühendis, işçi ilişkisi olmak üzere üç ana unsurda toplandığı görülmüştür. Yanıtlarda; imalat aşamasında, yapılması gereken kontrollerin yetersizliği, iş akış programına uyulmaması ve imalatta yeterli koruma tedbirlerinin alınmaması nedeniyle yapı hasarlarının oluştuğu belirtilmiştir. Yapı hasarlarına neden olabilecek şantiyedeki etik olmayan davranışlar; donatının özensiz kontrolü veya hataların göz ardı edilmesi, betonun gerekli deneylerini yaptırmama, beton dökümü esnasında yeterli ve usule uygun vibrasyon yaptırmama, imalatta betona ilave su katılmasına göz yumma, beton dökümü sonrası yeterli kür yaptırmama, mekanik ve elektrik tesisatının taşıyıcı elemanlara zarar vermesine göz yumma olarak örneklenmiştir.

Yanıtlarda; proje aşamasında; maddi kazanım beklentileri, meslek içi rekabetin yıpratıcılığı, özensiz iş görme alışkanlıklarının yapı hasarlarına neden olacağı belirtilmiştir. Yapı hasarlarına neden olabilecek proje aşamasındaki etik olmayan davranışlar; rekabet sonucu özensiz proje hizmeti verilmesi, müteahhidin maddi çıkarı için güvenlik katsayılarının düşürülmesi, disiplinler arası ilişkide zafiyet nedeniyle tasarım hatalarına yol açma, zemin etüt raporunun yeterli incelenmemesi sonucu hatalı tasarım ve tasarım aşamasında bölge şartlarının göz ardı edilmesi olarak örneklenmiştir (Çizelge 5.13).

Çizelge 5.13.İnşaat mühendislerinin " Proje ve şantiye yönetimlerinde mesleki etik sorunlarının yapı hasarlarına etkileri nelerdir? Karşılaştığınız örnekleri belirtiniz." sorusuna verdikleri yanıtlar

Sorulara Verilen Yanıtlar	Öğrenci Sayısı	Yüzelik Oran
İmalat aşamasında yetersiz kontrol	10	% 29
İmalat aşamasında iş akış programına uymama	5	% 15
İmalat aşamasında yetersiz koruma tedbirleri	5	% 15
Proje aşamasında maddi kaygılar	6	% 18
Proje aşamasında özensiz davranış	3	% 8
İşveren,mühendis ve işçi arasındaki çıkar çelişkisi	5	% 15
TOPLAM	34	%100

Anket sonuçlarından anlaşılacağı üzere, etik,ahlak ve mesleki etik ilkelerinin öğretilabilir olduğu ve eğitimin sonunda , öğrencilerin etik, ahlak ve meslek etiği kavramlarını öğrendiği saptanmıştır. Etik bir bilgi sorunudur, mesleki sorumluluk ve etik davranışlar eğitim-öğretim yoluyla kazandırılabilir (Deniz ve ark., 2005).

Meslek hayatına başlamış bireyler çeşitli nedenlerle meslek etiği ilkelerinden uzaklaşabilmektedir. Bu eğilim neticesinde mesleki etik ilkeleri göz ardı edilerek yapılan imalatlarda ciddi yapı hasarlarının olduğu anketlerdeki örneklemelerde de görülmektedir. Can ve mal kaybına neden olan bu hasarlar, inşaat mühendisinin şahsını ve meslek grubunun tamamını da lekelemektedir.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

Mühendislik bir yönetme biçimidir veya yöntemin kendisidir. Mühendislik yönetimi ve yöntemi de mesleki kavrayışa, yüklediği kamusal sorumluluğa ve bunların ortaya çıkardığı etik değerler ile davranışlara uygun olmalıdır (Kamanlı ve ark.).

Mesleki etik olgusu, meslek alanında yapılabilecek hataların önlenmesini ve mesleğin insan hayatında ahlaki bir davranış modeli oluşturmasını amaçlar. İnsan sağlığını ve ülke çıkarlarını doğrudan etkileyen inşaat mühendisliği de meslek etiğinden uzak düşünülemez. Bireysel ve mesleki etik anlayışı gelişmiş bir inşaat mühendisi, yönetim ve uygulama sahalarında göze çarpar.

Mesleki etik kaygılar olmaksızın yapılan iş ve işlemler; kişiye, topluma ve meslek onuruna zarar vermektedir. Yapıların tasarımından uygulamasının son aşamasına kadar yetki ve sorumluluğu bulunan mühendisler, hasarların oluşturduğu her türlü can ve mal kaybından doğrudan ya da dolaylı olarak sorumludur.

Sonuç olarak, mesleki etik dersini alan öğrencilerin; etik ve mesleki etik ilkeleri öğrendiği ve bu ilkeler doğrultusunda mesleğini icra edeceği saptanmıştır. İnşaat mühendisleri ise; etik ve mesleki etik kavramlarının tanım ve ilkelerine hakimdir. Meslektaşının etik davranmamasının kendisine, mesleğe ve topluma zarar verdiğinin farkındadır. Etik dışı davranışların yol açabileceği yapı hasarlarını örneklerle belirtmiş ve sorumluluğunun bilincindedir.

6.2. Öneriler

Etik farkındalığının oluşturulmasında üniversiteler, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının rolü bulunmaktadır. Bu doğrultuda her bir kurum ve birimin kendi etki alanı içinde etik farkındalığın oluşması ve korunmasına etki etmesi gereklidir. İlk olarak eğitim sürecinde, sadece mesleki etik dersi bünyesinde değil, her ders içeriğinde, meslek etiği ilkelerine uyulmasının gerekliliği ve uyulmaması durumunda oluşacak olumsuzluklar anlatılmalıdır.

Bireylerin, meslek hayatındaki her türlü çalışmada, mesleki etik ilkelerine ve yürürlükteki yönetmeliklere uyup uymadığı kontrol edilmektedir. Ancak kontrol eden bireyin de etik ilkelere sahip olması gereklidir. Meslek odaları, mesleklerindeki

gelişmeleri takip ederek, yeni oluşan ihtiyaçların karşılanmasında, meslek etiği gözetilerek çözümler üretmelidir.

KAYNAKLAR

- Anonim, 2019, <https://www.sanalsantiye.com/kolon-catlamasi-nedir/> [Ziyaret Tarihi: 5 Ağustos 2019].
- Bacanlı Ü.G., Baykan N.O., Mühendislik Etiğinin Zorunluluğu, 2. *İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu*, Muğla, Bildiriler Kitabı, Sayfa: 89-172, 23-24 Eylül 2011
- Coşkun, H., (2007) Mühendislik Öğrencilerinin İş Etiği Konusundaki Farkındalıklarının Belirlenmesi ve Geliştirilmesi, 4. *İnşaat Mühendisliği Yönetim Kongresi*, İstanbul, Bildiriler Kitabı, s:325-334, 30-31 Ekim.
- Deniz, R.; İpbüker, C.; Göksel, Ç., “Mühendislik etiği dersleri neden zorunlu olarak okutulmalıdır?”, 2005. *TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası 10. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı*, 28 Mart - 1 Nisan 2005.
- Felder, R.M., Brent, R., (2003), Designing and Teaching Courses to Satisfy the ABET Engineering Criteria, *Journal of Engineering Education*, pp.23-25. (İngilizce)
- Hitt, William D. (1990). *Ethics And Leadership: Putting Theory Into Practice*. Columbus: Battelle Press, pp: 98. (İngilizce)
- İnal, K. (1996). Sosyalist Etik, *Gelecek Dergisi*, C.1/3, Kasım- Aralık, 43
Kemal İNAL, *Gelecek Dergisi*.
- Kamanlı M., Kaltakçı M.Y., Onüçyıldız M. “Etik ve Mühendislik”, *II. Ulusal Mühendislik Kongresi, Bildiriler Kitabı*, Sayfa: 221-228, 11-13 Mayıs 2006.
- Kavşut N., 2012, Depremde Hasar Gören Yapıların Güçlendirilmesi, Yüksek lisans tezi, *Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana*, 1-23.
- Kumbasar, N. “Mühendislik Etiği ve Güçlendirme”, 2003. *TMH - Türkiye Mühendislik Haberleri Sayı 423 - 2003/1*.
- MacIntyre A., (2001) Etik’in kısa tarihi, *Homerik Çağdan Yirminci Yüzyıla, Paradigma Yayınları*, İstanbul.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2006), *Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi Kitapçığı*, Ankara, Sayfa:3-4
- Şirin C., 2006, Yapılarda Oluşan Hasar Biçimleri ve Nedenleri ve yapıların Onarım ve Güçlendirilmesi teknikleri ile Bir Yapının Güçlendirilmesi, Yüksek lisans tezi, *İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul, 10-28.
- Yavuz M., Kamanlı M., Ünal A., Demiröz A., Tan Ö., İnşaat Mühendisliği Eğitiminde Meslek Etiği Algısı ve Farkındalığı, 4. *İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu*, İzmir, Bildiriler Kitabı, Sayfa:251-258, 17-18 Kasım 2017

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : MUSTAFA YAVUZ
Uyruğu : T.C.
Doğum Yeri ve Tarihi : EREĞLİ - 20.11.1987
Telefon : 532 485 65 33
Faks :
e-mail : yavuzhandegerleme@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Adı, İlçe, İl	Bitirme Yılı
Lise	: Atatürk Lisesi, Ereğli, Konya	2004
Üniversite	: Selçuk Üniversitesi, Müh. Mim. Fak. İnşaat Mühendisliği, Konya	2009

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Şirket	Görevi
2009-2015	Yavuzhan Mim. İnş. Ltd. Şti.	Şirket Ortağı-Saha Mühendisi
2015-	Vav Müh. İnş. Ltd.Şti.	Şirket Ortağı - Şantiye Şefi

UZMANLIK ALANI

YABANCI DİLLER

İngilizce